

C:\Users\Plazma\Desktop\309\Brunner_John-Telepat.PDB

PDB Name: Brunner_John-Telepat
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 19.6.2004
Modification Date: 19.6.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

TELEPAT

John Brunner

Spiritus intus alit, totamque infusa per artus
Mens agitat molem et magno se corpore miscet.

Vergilius: Aeneis, VI, 726-7

(Slyš tedy: nebe i zem, též širé planiny vodní
zářící měsíce kouli a velkou titánskou hvězdu...)
duše, jež hýbá hmotou a celý proniká vesmír.

Vergilius: Aeneis, VI, 726-7

Kniha první

MOLES

(moles - hmota)

I.

Po porodu ji uložili do postele; velkou ženu, vyčerpanou starostmi a hladem, jejíž kůže visela nejen na vyprázdněném břiše jako staré hadry. Přestože měla širokou pánev, porod probíhal obtížně; lékař s unavenou tváří ohodnotil její stav o několik procent horší než stav těch ostatních, kteří žádali o místo na nemocničním oddělení, a tak jí bylo přiděleno lůžko. Nedala nijak najevo vděčnost. Nebyla by dala najevo ani zlost, kdyby s ní byli zacházeli stejně jako s většinou ostatních žen, které ten den prošly porodním sálem, a posadili ji do křesla, aby si po několik málo hodin odpočinula, zatímco vydrhli podlahu sodou, protože byl nedostatek dezinfekce, spálili kraftový papír z porodního stolu a dali tam čistý, protože i prádla byl nedostatek.

Krise se připravovala téměř tak dlouho jako to dítě. Dosáhla vrcholu asi týden nebo dva před jeho narozením. V okně vedle její postele chyběly dvě tabulky, díry byly překryté novinami, přilepenými lepicí páskou. Vpravo na posteli ležela žena se střelnou ranou a zapadlými očima. Hleděla do stropu. V jednom rohu stropu byla stopa, kterou tam zanechalo olíznutí mastným kouřem - přesně ten odstín černé lemované šedi, jakou by zanechal plamen svíčky, ale tahle byla dvě stopy široká.

Z ulice sem pronikal neznámý rušivý hluk. Minulý měsíc by bylo slyšet šum dopravy, bzukot řeči lidí, přecházejících sem a tam na slunci, ukolébávající zvuková kulisa, vyvolávající běžné asociace. Nyní se občas ozval drsný výkřik, značně zesílený, ale zkreslený ampliíonem tak, že nebylo rozumět nic víc, než že jsou vydávány rozkazy. Bylo slyšet rachocení, hrčení a řinčení pásového transportéru; pronikavý bodající zvuk policejních píšťalek; dusot pochoduujících nohou. V mysli zavládlo automaticky napětí a očekávání, zda bude následovat štěkot pušek.

Asi hodinu po porodu přišla ke dveřím oddělení žena v olivově zelených vojenských šatech. Vlasy měla ostříhané nakrátko a kolem pasu opasek s pouzdrém z lesklé hnědé kůže. Chvilí se zvědavě rozhlížela a pak odešla.

Za další hodinu přitlačil starý muž rozvrzaný vozík se dvěma termosy - v jednom byla vodová polévka, ve druhém vodová káva. Byl tam i chleba. Vzápětí přispěchala sestra, aby přidělila misky těm pacientům, kteří mohli jíst.

Za okamžik přišla další sestra, se strnulými rysy a sevřenými rty, která doprovázela lékaře, jenž vedl porod.

Všechny postele, které byly k dispozici, byly obsazené; pouze ten fakt, že postelí nebylo víc, zajistil, že mezi nimi bylo možno projít. Složitě, někdy nuceni jít bokem, přišli lékař a sestra k novopečené matce.

"Vy - ehm -" lékař si rozmyslel vyjádřit se tak, jak začal, odkašlal si a zkusil to znovu. "Ještě jste neviděla své dítě, paní -?"

"Slečna," řekla žena na posteli. Víčka jí klesla jako rolety přes oči bez lesku. Její tmavé mastné vlasy ležely nepořádně zčuchané na polštáři. "Slečna Sára Howsonová."

"Chápu." Lékař si nebyl jist, zda chápe nebo ne, ale ta poznámka vyplnila ticho, ačkoliv ticho byl vjem subjektivní, ve skutečnosti se kolem ozývalo cinkání prázdných plechových misek, odnášených po tom, co pacienti dojedli.

Sestra lékařovi něco pošeptala a ukazovala mu cyklostylovaný formulář: hranaté šedivé řádky na šedém papíře. Přikývl.

"Omlouvám se za to zpoždění, slečno Howsonová," řekl. "Ale situace je momentálně složitá... Už jste pro něj vybrala jméno?" Zarazil se, protože si nebyl jist, kam až pod vlivem okolností dospěl úpadek běžné rutiny: "Řekli vám, že máte chlapce, že?"

"Myslím, že ano. Ano, někdo to říkal." Žena otočila těžkou hlavu ze strany na stranu, jakoby se snažila najít pohodlnější polohu.

"Pokud jste vybrala jméno, můžeme je zapsat do záznamu o narození," pobízel ji lékař.

"Já -" mňula si čelo. "Asi... Povězte, vy jste ten lékař, který byl u toho?" Její oči se opět otevřely a pátraly v jeho obličej. "Ano, jste to vy. Doktore, bylo to zlé, vidíte?"

"Ano, bylo to dost zlé," souhlasil lékař.

"Mělo to -? Chci říct, bude to mít trvalé -?"

"Ne, ne, nebude to mít žádné trvalé následky!" skočil jí lékař do řeči a snažil se, aby to znělo přesvědčivě i přes krutou bolest hlavy a útroby svírající vyčerpání. Nebyl si už jistý ničím, zdálo se, že v současné době si nikdo není ničím jistý, ale byl zvyklý působit přesvědčivě a konejšivě.

Kam se to všechno podělo? Jak? Ten bezpečný klidný svět, který existoval před několika týdny, se rozbil a všichni říkali "krize", aniž by cokoli vysvětlovali. Pro většinu lidí to samo o sobě nic neznamenalo; jen že se autobus neobjevil na obvyklé zastávce, elektřina vypadla během přípravy večere, na chodníku bylo nedokončené heslo, napsané rozmazanou rudou barvou a pomník padlému hrdinovi se bláznivě nakláněl na roztržitém podstavci, ceny potravin prudce stouply, z rozhlasu úpěly staré melodie a hlas každých patnáct minut vybízel k zachování klidu.

Pro lékaře to znamenalo pátrat v ošklivých ranách po kouscích kamene a střepích skla; znamenalo to nedostatek dezinfekčních prostředků, antibiotik, dokonce i pokrývek; znamenalo to otřesy, stělné rány, doma vyrobené zápalné bomby házené oknem.

Byli tu muži ve zvláštních olivových uniformách, mluvící tuctem různých jazyků, stojící na rozích ulic s puškami volně přehozenými přes rameno; byli zde úředníci, kteří přicházeli klást otázky, týkající se potřebných zásob a volných lůžek, pokud nějaká vůbec byla; na velkých křižovatkách byly stánky, kde se vydávaly základní potraviny na přiděl, který se potvrdzoval razítkem na levou ruku. Razítko nešlo do následujícího dne smýt, a tak znemožňovalo vrátit se pro další přiděl dřív než další den - jakoby se všichni obyvatelé naráz změnili ve směsici zločinců a žadatelů o dobročinnou podporu.

"K čertu..." řekla matka a znovu otočila hlavu. "Doufala jsem, že už mě to nikdy nepotká. A ono by ještě mohlo, co?"

Sestra se směrem k lékaři kysele usklíbala a ten se přiměl vrátit se do skutečnosti. Jednalo se o to, zafixovat jméno v mysli té ženy, nahradit jen tu obyčejnou představu "dítěte", nabídnout jí něco, čeho se bude moci zachytit, až bude donucena přijmout fakta.

"Vybrala jste jméno pro svého syna?" naléhal lékař hlasitě.

Jméno? No - nejspíš Gerald. Po otci." Žena se zadívala přímo na lékaře, zrozpačitěla a zamračila se. "O co vlastně jde? Proč už jste mi ho dávno nepřinesli? Je něco v nepořádku?"

Do háje s opatrností. Do háje s úskoky. Lékař řekl stručně: "Ano, je mi líto, že vám to musím říct."

"A co vlastně? Nemá ruce, nemá nohy?"

"Ne, naštěstí nic tak hrozného. Má totiž - je celkově deformované. Je docela dobře možné, že to půjde napravit, za čas, samozřejmě; teď se to ještě nedá říct."

Žena se na něj dlouze zadívala. Pak se drsně zasmála.

"No, proklatě! To je celý on, ten mizera! Nechtěl si mě vzít - říkal, že na světě není taková jistota, aby se mohly dělat plány do budoucna... A tak, když už jsem to měla za sebou, jsem si říkala, že budu mít aspoň na stará kolena syna - ha - a teď je tu zmetek, o kterého se budu muset starat já, místo aby..." Zase se zasmála a smích přešel v monotónní, hrůzu nahánějící sten.

"Co je s otcem?" zeptal se lékař a polkl, aby přemohl nevolnost. Říkejte si tomu taky součást krize: stejně to nepomáhá.

"S tím? Zabili ho. Víte, myslela jsem si, že tak skončí - až jednou dojde na zabíjení. Ach Bože, Bože."

"Přineseme vám teď vašeho syna, slečno Howsonová," řekla sestra.

Když se lékař vrátil zpět do pracovny, čekala tam na něj ta nakrátko ostříhaná žena. Sundala si vestu od uniformy, pověsila ji na věšák a probírala se záznamy o přijetí. Na výložce na jejím rameni byl nápis, udávající národnost: IZRAEL. Lékaře zcela irrelevantně napadlo, že s tím jako ostří tenkým nosem a pronikavě modrýma očima vůbec jako Židovka nevypadá.

"Žena jménem Howsonová," řekla, vzhlížeje nahoru. "Měli jsme celý fascikl dokumentů o muži jménem Gerald Pond, jehož tělo se našlo u nádrže, která byla vyhozena dynamitem hned na začátku převratu. Měl mít přítelkyni, jménem Howsonová."

"To by mohla být ona," řekl lékař. Znaveně dosedl na židli. "Právě jsem byl u porodu. Narodil se jí syn. Zmrzačený."

"Těžce?"

"Jedno rameno výš než druhé, jedna noha kratší než druhá, deformace páteře - prostě hrůza." Lékař zaváhal. "Snad,

proboha, neuvažujete o tom, vzít ji k výsledku. Prožila si dost hrůzy na porodním stole a teď ji čeká šok, až uvidí to dítě - je zručné!"

"Nedělejte hned závěry," řekla ta izraelská žena. "Kde je?"

"Na oddělení. Čtvrtá postel od konce."

"Ráda bych se na ni podívala."

Vstala. Lékař se ani nepohnul, aby ji doprovodil. Počkal, až vyjde z místnosti, šel ke stolu, za kterým prve seděla, a ze zásuvky vyndal poslední cigaretu z poslední krabičky, kterou měl. Zapálil si a vrátil se na židli, pak přišla zpátky.

"Zatýkáte ji?" zeptal se kysele.

"Ne." Izraelská žena se svižně posadila a něco si zapsala na průklep seznamu, ve kterém hledala. "Ne, není ve spojení s teroristy. Je tak apolitická, jak jen člověk může být a přitom ještě mluvit srozumitelně. Bála se, že zůstane sama - kolik jí tak asi je? Čtyřicet? - a nepochopila, že tenhle Pond myslel vážně přesně to, co říkal: považoval sex za nezbytný akt a jí za jeho běžné zajištění. Namluvila si, že pronikne jeho revoluční posedlostí a přitáhne ho ke svatebním zvonům, nábytku na půjčku a k tomu všemu..." Ironicky se zasmála. Je to smutné, že?"

"Předpokládám, že i o ní máte fascikl dokumentů," poznamenal lékař sarkasticky. "Takovéhle podrobnosti jste nezískala jen tak."

"Hm? Ne, o ní nemáme žádný fascikl a podle mého názoru to ani nestojí za to nějaký zakládat."

"Skvělé!" řekl lékař. "To jsem rád, že taky občas znáte nějaké meze."

"My ty problémy neděláme, víte," prohlásila izraelská žena. "Nás jenom zavolají, abychom je řešili."

"Do háje! Pokud k tomu, co máte udělat, stačí vkřáčet na oddělení, podívat se na někoho a zkonstatovat, zda je nebo není příčinou potíží, je škoda, že to neděláte dřív, než ty problémy nastanou a ne až po nich!" Lékař byl velmi unavený, ale ještě více byl naštvaný na tyhle polyglotní cizince, kteří měli autoritu podloženou světovým názorem; téměř nevěděl, co říká.

Skoro ani nechápal, co ta izraelská žena měla na mysli, když odpověděla: "Ještě nás není dost, doktore. Ještě ne."

II.

Za tři dny propustili Sáru Howsonovou i s dítětem z nemocnice. Dostala také průkazku na přiděl pro kojící matky, poukaz na léky, poukaz na lékařské vyšetření, kupóny na kojeneckou stravu a poukaz na praní plenek.

Vrátila se do úzké dlouhé ulice, tvořené dvěma řadami stejných třípatrových domů s oprýskanou žlutou omítkou, s odpadky nahromaděnými na kanálech, protože "krize" přerušila komunální služby a odvoz. Den po jejím návratu domů přijel pár nákladních aut, natřených na stejně nevýraznou zelenou, jakou měly uniformy vojáků: jedno požíralo odpadky tlamou, nad kterou byl rotující kartáč, připomínající špinavý knír, a druhé splachovalo chodník páchnoucím dezinfekčním roztokem. Voda se stále prodávala z vozíků; bude to trvat řadu měsíců, než bude opraven rezervoár, který Gerald Pond a jeho společníci tak úspěšně vyhodili do povětří, a v tomto ročním období málo prší.

První večer doma strávila likvidováním všeho, co by jí v jejích dvou místnostech mohlo připomínat Geralda Ponda - staré oblečení, boty, dopisy, knihy o politice. Nechala si romány, ne aby je četla, ale protože by se daly prodat. Kdyby dítě bývalo nebylo zticha, byla by ho také zvesela vyhodila s ostatními věcmi; a nevědoucí Gerald Howson by byl opustil ten nevědoucí svět.

Ale on byl pasivní dítě, tenkrát i potom. Někdy slabě zaplakal hladu, ale nevydržel nařikat dlouho, přijímal nepohodlí jako nezbytnou součást bytí, protože jeho znetvořené tělo bylo nepohodlné k životu samo o sobě.

Ten večer, kdy Gerald dosáhl prvního týdne samostatné existence, přijeli do ulice vojáci na otevřeném nákladním autě: byli čtyři a s nimi jeden důstojník a řidič. Řidič zastavil u vchodu do domu, ve kterém bydlela Sára Howsonová, zajel do mezery mezi dvěma zaparkovanými auty, ale neobtěžoval se, aby zajel až k chodníku. "Krize" také narušila dodávku benzínu; auta v ulici se většinou už dva týdny nepohnula a děti s nimi začaly zacházet jako s opuštěnými vraky - prořezávaly pneumatiky, otvíraly víka nádrží, noži nebo hřebíky vyrývaly do laku jména a sprostá slova.

Lidé v ulici, lidé, dívající se zpoza pečlivě zakrytých oken, viděli vojáky přijíždět a pocítili nepojmenovatelnou paniku.

Někteří z nich věděli, že provedli něco ilegálního; černý trh střelby navázal na krizi. Mnozí další, nejistí na moři neznámých okolností, se obávali, že možná porušili nějaké nařízení, vydané mírovými silami, nebo neúmyslně pomohli teroristům. Podstata pacifikace nebyla nová, ale byla to dosud záležitost vzdálená - psalo se o ní v novinách, objevovala se v televizních reportážích a týkala se lidí s tmavou pletí ve vzdálených zemích, kde jsou džungle a pouště. Dva vojáci čekali, hověli si u vchodu do domu. Na náramenicích měli nápis PÁKISTÁN, byli vysocí, hezcí, snědí a při nenuceném rozhovoru se ze široka usmívali. Ale měli také na řemeni zavěšené pušky.

Další dva spolu s důstojníkem bouchali tak dlouho na dveře, až byli vpuštěni. Šli s vyděšeným domácím po schodech až nahoru, ke dvěma místnostem Sary Howsonové. Tam zaklepali.

Když jim otevřela, splasklá žena v širokých domácích šatech z umělého hedvábí, které měla v pase našasené a stažené páskem, důstojník byl slušný a zasalutoval jako na přehlídce. Řekl: "Slečna Sára Howsonová?"

"Ano. Co je?" Tmavé oči bez lesku pátraly po vojenském zevnějšku a snažily se najít nějaký náznak skryté lidskosti.

"Domnívám se, že jste byla - ehm - důvěrnou přítelkyní Geralda Ponda. Je to pravda?"

"Ano." Zdála se být ještě více skleslá, avšak v tónu, kterým řekla zbytek toho, co měla říci, nebyl žádný protest. "Ale on už je mrtvý. A já jsem se stejně nikdy nepletla do politických záležitostí."

Důstojník to nijak nekomentoval. Řekl jenom: "No, žádám vás, abyste šla s námi. Musíme vám položit několik otázek."

"Dobře." Apaticky odstoupila ode dveří. "Pojďte dál a počkejte, já se zatím převléknu. Bude to trvat dlouho?"

"Obávám se, že to záleží na vás," pokrčil rameny důstojník.

"Jedná se o to dítě, víte." Šoupala bosýma nohama po podlaze. "Mám ho vzít s sebou nebo se pokusit sehnat někoho,

kdo by se o něj chvíli postaral?"

Důstojník se zamračil a nahlédl do papírů, které měl v kapse. "No, dobře," řekl po krátké pauze. "No, asi bude lepší, když ho vezmete s sebou."

Šli na policejní ředitelství. Na těch hezkých bílých kamenných schodech byla ještě nedávno krev. Tu už uklidili, ale zůstaly tam šrámy od šrapnelů a jamky od kulek a některá rozbitá okna nebyla zasklená. Policie už neměla moc. Při vstupu do budovy, ať v uniformě nebo bez ní, musel každý ukázat propustku ozbrojeným mužům, kteří hlídali dveře a měli na výložkách napsáno DÁNSKO. Sára Howsonová se na ně podívala a ne poprvé od Pondovy smrti se podívala nad tím, jak mohl být přesvědčen o tom, že on a jeho společníci zvítězí, když celý svět byl připraven jít proti nim. V hale důstojník zahlédl ženu v uniformě, která měla na výložkách bílé kruhy s červeným křížem místo národních identifikačních nápisů, a zavolal ji. Měla příjemný hlas a usmívala se. Sára Howsonová jí předala v šále zabalený uzlíček svého syna.

Úsměv zmizel v okamžiku, kdy ruce přes tenkou látku rozpoznaly zdeformovanou páteř a pokřivená ramena.

"O vaše dítě bude dobře postaráno, dokud odtud neodejdete," řekl důstojník. "Tudy, prosím." Ukázal do dveří lemované chodby. "Obávám se, že budete muset chvíli čekat."

Vešli do kanceláře, jejíž okna vedla na náměstí před budovou. Osvětlovalo ji večerní slunce, oranžově a zlatě barvilo světle šedé zdi a hnědý nábytek s tmavě zeleným čalouněním.

"Posaďte se, prosím," vyzval důstojník Sáru a šel ke stolu, kde zdvihl sluchátko místního telefonu. Vytočil třímístné číslo, čekal.

Pak řekl: "Slečnu Kronstadtovou, prosím."

A za chvíli: "Á, slečna Kronstadtová! Máme tu zajímavou návštěvu. Jeden z našich bystrých expertů na hygienu byl včera u obecních spaloven, jež uváděl zpět do provozu, a náhodou si všiml jména na dopise, který slétl z nákladního auta, které se právě vykládalo. To jméno bylo Gerald Pond. Měli jsme ho zařazeného mezi mrtvémi, samozřejmě, a tak jsme po tom nešli až do dnešního odpoledne, kdy jsme zjistili, že měl milenkou, která stále bydlí na té samé adrese -" Zarazil se a podíval se na telefon, jako by ho byl uštkl. Pak řekl velmi pomalu: "Chcete říct, že ji mám jen tak poslat domů? Jste si jistá, že nebyla -? Do háje! To je mi líto, měl jsem se nejdřív poradit s vámi, ale nenapadlo mě, že jste ji mohla najít tak rychle. Dobře, zařídím, aby ji vzali domů... Cože?"

Poslouchal. Sára Howsonová cítila, jak záchráně zájmu rozptyluje oblak její apatie a zjistila, že když bude dávat pozor, zachytí slova z telefonu.

"Ne, zdržte ji pár minut. Zastavím se u vás, hned jak budu moci. Jsem ráda, že mám ještě jednou příležitost ji vidět, i když si nemyslím, že můžeme využít jakékoli další informace o Pondovi, než které už máme - je tu už tak fascikl, který má dvě stě stránek."

Důstojník zavěsil telefon s pokrčením ramen. Rozepnul kapsu na vestě a vytáhl balíček zvláštních cigaret, balených v proužkovaném šedobílém papíře. Dal jednu Sáře a zapálil ji zapalovačem, vyrobeným z prázdné nábojnice.

Dveře se otevřely a dovnitř svižně vstoupila žena: ta s nakrátko ostříhanými vlasy a izraelskými výložkami. Sára Howsonová uhasila cigaretu a podívala se na příchozí.

"Vás už jsem někdy viděla," poznamenala.

"Ano, viděla." Krátký úsměv. "Jsem Ilse Kronstadtová. Byla jste v městské nemocnici v den, kdy jsem se tam zastavila." Posadila se na kraj stolu a pohupovala jednou nohou. "Co dítě?"

Sára Howsonová pokrčila rameny.

"Starají se o vás dobře? Mám na mysli, jestli máte odpovídající přiděl, odpovídající služby pro dítě?"

"Asi ano. Ne že by -" Odmělčela se.

"Ne že by plenková služba a kupóny na kojeneckou stravu zrovna pomohly řešit ten skutečný problém," zašeptala Ilse Kronstadtová. "To jste chtěla říct?"

Sára Howsonová přikývla. Bezmyšlenkovitě si hrála s uhašeným špačkem cigarety. Ilse Kronstadtová se na ni dívala a mračila se.

"Je to pravda - mám na mysli to o vašem dědovi?" řekla náhle.

"Cože?!" Sára Howsonová leknutím cukla hlavou. "Můj děda - co je s ním?"

Z chování izraelské ženy se vytratila veškerá sympatie, jakoby v ní náhle zhasli světlo. Vstala.

"To bylo od vás špatné," řekla. "Nebyla jste žádná stydlivá panna, co? A věděla jste, že s vaší rodinnou anamnézou byste neměla mít děti! Použit těhotenství k vydírání - zvláště vůči muži, jakým byl Pond, kterému houby záleželo na čemkoliv jiném než na vlastní hnusné touze po moci - Ach!" Její obviňující pohled zasáhl starší ženu jako střelba ze samopalu; dupla si. Pákistánský důstojník se zmateně díval z jedné na druhou.

"Ne, to není pravda!" koktala Sára Howsonová. Já jsem nechtěla - já -!"

"No, už se stalo," povzdychla Ilse Kronstadtová a otočila se. "Asi jediné, co můžete udělat, je snažit se to tomu dítěti nějak vynahradit. To, co zdědil fyzicky, je v háji, ale jeho intelektuální schopnosti by měly být v pořádku - z Pondovy strany zdědil prvotřídní materiál a vy také nejste hloupá. Líná myslet a sobecká to ano, ale hloupá ne."

Rozčilením se Sáře Howsonové vlévala do tváře temná barva. Po chvíli se zeptala: "No tak dobře, řekněte mi, co mám dělat, abych to 'dítěti nějak vynahradila'? Já už sama taky nejsem dítě, co? Nemám peníze, žádné zvláštní vzdělání, manžela! Co mi zbývá? Zametat! Mýt nádobi!"

"Jediné, na čem záleží, jediné, čím to dítěti můžete vynahradit," řekla Ilse Kronstadtová, "je ho milovat."

"No, samozřejmě," prohlásila Sára Howsonová trpce. "Jak je to, 'krev mé krve'? Přestaňte mi tu kázat. Od Geralda jsem neměla nic než kázání, on z toho měl kulku do hlavy a já toho mrzáka na ošetřování. Můžu už jít? Mám toho dost."

Pronikavé modré oči se krátce zavřely, víčka se sevřela, rty se stiskly, čelo se stáhlo do vrásek nad kořenem ostrého

nosu.

"Ano, můžete jít. Je mnoho lidí, jako jste vy, kteří nám brání, abychom vyléčili tenhle nemocný svět za jedinou noc. Ale pokud to dítě nemůžete upřímně z celého srdce milovat, slečno Howsonová, zapamatujte si aspoň, že byla doba, kdy jste si to dítě přála z důvodu, na který se nedá zapomenout."

"On mi to bude připomínat, kdykoliv se na něj podívám," prohlásila Sára Howsonová stroze a vstala ze židle. Důstojník opět sáhl po telefonu a vytočil číslo.

"Sestro, přineste, prosím, malého Howsona zpět do haly!"

Když Sára odešla, podíval se tázavě na Ilse Kronstadtovou.

"Co to bylo s jejím dědou?"

"Na tom nezáleží," odpověděla s povzdechem. "Je milión problémů jako ten její. Kéž bych se s nimi se všemi mohla zabývat, ale to prostě nemůžu."

Ožila. "Aspoň že ten zásadní problém je řešitelný. Hádám, že tak během dalšího měsíce bychom mohli být odtud pryč."

III.

Věci ještě chvíli pokračovaly špatně. Obchody zůstaly zavřené; ojedinělé incidenty potvrzovaly, že vzdorní teroristé jsou ještě schopni bezohledných výpadů jako děti v záchvatu zuřivosti. Vzpálalo několik požárů a hlavní most ve městě byl dva dny uzavřený po výbuchu bomby.

Krůček po krůčku se vracel klid. Sára Howsonová neudělala žádný pokus tento postup ovlivnit. V televizi, když se obnovilo vysílání, byly zprávy; byly - jako po celou dobu krize - i zprávy v rozhlase. Někdy zachytila útržky informací: cosi o nové vládě, něco o poradcích a zahraničních půjčkách a službách ve prospěch veřejnosti... Nezajímalo ji to.

Když vyšla na ulici, viděla tučné nadpisy na odhozených novinách; četla je, aniž je vnímala. V její mysli nebyla souvislost mezi příchodem techniků a faktem, že v kuchyni opět tekla voda, kdykoliv ji potřebovala, jako to bylo dříve, a ne jen dvě hodiny ráno a večer jako během "krize". Neviděla žádný vztah mezi novou vládou a plechovkami kojenecké výživy, vydávané na kupóny v obchodě na rohu, které měly nápisy v šesti jazycích a barevný obrázek pro negramotné.

Všichni se shodovali v tom, že se situace změnila k horšímu. Ve skutečnosti, z materiálního hlediska, se změnila trochu k lepšímu. To, co lidi tolik deprimovalo, bylo jejich osobní poznání. Stalo se to tady. My, naše rodiny, naše město, naše země, to vše bylo poníženo v očích celého světa; na našich ulicích se vraždilo, výbuchy dynamitu a teroristické činy se odehrály tady. Pocity studu a sebeobvinění se pomalu změnily v depresi a netečnost.

Nejednalo se o skutečnou ekonomickou depresi, během několika dalších let byla jen malá nezaměstnanost, ale jaksi chyběla chuť do života. Móda se neměnila tak rychle a nebyla tak pestrá jako dřív.auta neměla výrazné dekorace, stala se funkční a monotónní. Lidé měli matný pocit, že jakýkoliv luxus, který by si dopřáli, by byl zradou - čehosi; chtěli, aby bylo vidět, že se soustředí na hledání nového národního cíle, na smazání jejich poklesku, který se odehrál před zraky celého světa.

Výstřednost se stala známkou společenské nezodpovědnosti, odznakem zločinců na okraji společnosti - vlivných lidí, šmelinářů. Ti však hodnotili běžnou populaci, puritánsky zaměřenou, tvrdě pracující ve snaze uniknout té hrozné vzpomínce, jako spolek blbců. "Blbci" zase odsuzovali ty, kdo si bezostyšně užívali jako paraziti.

Během tohoto období se Sára Howsonová pohybovala jako náměsíčná a odměřovala život běžnými událostmi. Po nějakou dobu existoval přiděl, vydávaný v určených obchodech na zvláštní stvrzenky, který pro ni a pro dítě sotva stačil. Nenamáhalo se o tom uvažovat, i když to bylo velmi diskutované téma mezi ostatními lidmi. Většinou přiděl odsuzovali, protože byl dostupný i takové ženě, jako byla Sára Howsonová, která se dopustila dvojnásobného zločinu tím, že porodila nemanželské dítě a stýkala se známým teroristou. Ale ona ty debaty slyšela málokdy; téměř nikdo s ní v ulici, ve které bydlela, nemluvil.

Když vypršelo období přidělů, sehnala si na čas práci - úklid kanceláří a prodej u pultu v kantýně. Mzdy byly nízké, což bylo součástí všeobecného odporu proti blahobytu, který následoval po převratu. Bez velkého úspěchu sháněla lépe placené zaměstnání.

Pak potkala vdovce s dospívajícím synem a dcerou, který sháněl hospodyně a nevadilo mu její nemanželské dítě ani její chátrající vzhled. Přestěhovala se na opačný konec města do jeho bytu ve velkém domě a byla konečně zajištěna proti chudobě. Měla střechu nad hlavou, kde spát, co jíst, měla nějaké peníze na oblečení i pro dítě a na láhev kořalky v sobotu večer.

Malý Gerald snášel vše, co se s ním dělo, bez protestů: umístění v jeslích, když matka pracovala jako uklízečka, odložení do ústraní, jako by byl neživá věc, ve vdovcově bytě, když se do něj nastěhovali. V jeslích samozřejmě dali najevo zájem a sympatie s jeho deformací a pátrali v jeho zdravotních záznamech, které byly už tehdy obsáhlé. Ale nedalo se dělat nic jiného, než cvičit jeho končetiny a umožnit mu, aby jich užíval, jak nejlépe to šlo. Mluvit se naučil pozdě, ale rychle; zkoumal svět jasnými vážnými očima, zasazenými do tváře idiota, postoupil bez obtíží od konkrétních pojmů k abstraktním, jakoby mluvení úmyslně odkládal, dokud si vše nepromyslel.

Ale to už nechodil do jeslí, a tak si tohoto slibného vývoje nevšiml nikdo se speciálním vzděláním.

Lezení ho bolelo; zkusil to vždy jen krátce a po každé krátké výpravě po všech čtyřech kňučel jako pes s trnem v tlapce. Byly mu čtyři roky, když konečně dokázal dostatečně uspořádat své nešikovné končetiny tak, aby se postavil bez opory, ale to už se uměl pohybovat po místnosti podél stěn přidržuje se židlí a stolu. Když se konečně postavil, aniž by upadl, zdálo se, že se k tomu téměř musel nutit, vydal se na svých křivých nohách kolébavě do středu místnosti - upadl - vstal bez nařikání a zkoušel to znova.

Vždy bude kulhat, ale když měl jít do školy, uměl aspoň chodit rovně, nemotorně uběhl dvacet yardů a střídal obě nohy při chůzi do schodů.

Přístup jeho matky byl lhostejný. Byl tady: skutečnost, která se musela nějak vydržet. A tak se mu nedostalo pochvaly ani povzbuzení, když se mu podařilo zvládnout nějaký složitý úkol, jakým byla například chůze po schodech - jenom zdrženlivého projevu úlevy nad tím, že není tak úplně bezmocný. Vdovec si ho někdy posadil na koleno, vyprávěl mu příběhy nebo odpovídal na jeho otázky, ale nedělal to příliš nadšeně. Omlouval se tím, že je příliš starý na malé děti - koneckonců jeho vlastní děti byly dost staré na to, aby mohly odejít z domova a založit vlastní rodiny. Ale někdy byl upřímnější a přiznával, že ho to dítě zneklidňuje. Ty oči - to bylo asi ono: ty jasné oči v jinak tupé tváři. Nebo ty dospěle tvořené věty, pronášené váhavým dětským hláskem.

Když Sára Howsonová pociťovala vůči synovi mimořádnou toleranci, brala ho s sebou do obchodů; vzdorovitě přijímala projevy falešného soucitu, které se kolem ní nevyhnutelně ozývaly. Zde, v této části města, nebyla známá jako milénka Geralda Ponda. Ale vzít dítě ven znamenalo snést skládací vozíček po úzkém, točitém schodišti domu, a proto to nedělala často. Než se vdovcova dcera vdala, vzala Geralda několikrát do dětského koutku v parku na houpačky a ukázala mu zvířata, která tam byla - poníka, králíky, veverky a opičky. Když ho tam vzala naposled, seděl tiše, zíral na šikovné pohyby opiček a po tvářích se mu kutálely slzy.

V bytě byla televize a on se brzy naučil ji zapnout a přepínat kanály. Koukáním na televizi strávil hodně času, samozřejmě, aniž by rozuměl zlomku toho, co se v ní odehrávalo... a přece jen možná rozuměl; to se nedalo s jistotou říci. Jedna věc byla jistá, ač překvapivá: ještě než začal chodit do školy, než uměl číst a psát, bylo spolehnutí, že vezme telefon a vyřídí vzkaz, i kdyby jeho součástí bylo telefonní číslo i s mezinárodním volacím kódem.

Než začal chodit do školy, viděl jen málo knih. Jeho matka ani vdovec nečetli pro zábavu, ačkoliv odebírali denně noviny. Vdovcův syn si kupoval časopisy pro pány kvůli pikantním článkům a nahotinám; dcera si příležitostně kupovala módní časopisy, přestože nálada byla stále ještě namířena proti nadměrné eleganci, romantické romáanky a kreslené milostné příběhy.

První kroky ke čtení udělal díky televizi. Sám objevil spojení slova a symbolu a škola mu jen doplnila detaily - rámec už znal. Postupoval tak rychle, že třídní učitelka po šesti týdnech přišla navštívit jeho matku. Byla mladá a plná nadšení a uvědomovala si plně náladu, která v zemi převažovala.

Snažila se přesvědčit Sáru Howsonovou, že její syn je příliš nadaný na to, aby byl nucen snášet ústrky a posměch ostatních dětí v běžné škole. Vláda nedávno otevřela několik speciálních škol, jednu z nich na kraji města, pro děti, které potřebují zvláštní péči. Tak proč, dožadovala se, nezařadit tento přesun?

Sáru Howsonovou to chvíli lákalo, ačkoliv ji děsila představa formulářů, přihlášek, dopisů, rozhovorů a schůzek, které by s tím byly spojené. Ptala se, zda tato speciální škola funguje jako internátní a zjistila: ne, pokud je bydliště od nejbližší takové školy vzdáleno méně než hodinu cesty veřejnou dopravou. (S výjimkou, uvedenou v doložce X, části Y, odstavci Z... a tak dále.)

Sára Howsonová o tom přemýšlela. A pak zavrtěla hlavou. Řekla: "Poslouchejte! Vy jste taky ještě skoro dítě. Já ne. Se mnou se může cokoliv stát. Muž, se kterým žiju, si přece na sebe nevezme za Gerryho odpovědnost, že? Není jeho! Ne, Gerry se musí naučit postarat se sám o sebe. Proboha, svět je složitý. A jestli je tak chytrý, jak říkáte, tak to zvládne. Podle mého bude muset. Dříve nebo později."

Nějakou dobu po této události se o něj přece jen více zajímala; měla nejasnou představu, že přece jen nebude neschopný - podpora ve stáří, výdělek na slušné živobytí nějakou kancelářskou prací... Ale nebyla na to zvyklá, a tak se její zájem zase vytratil.

Někdy se vyskytly problémy. Byl podroben projevům posměchu a někdy i krutosti, jednou byl dohnán partou dětí k tomu, aby vylezl na strom - a spadl z větve deset stop nad zemí, při pádu se naštěstí jen potloukl, ale měl obrovské modřiny, které byly citlivé déle než tři týdny. Když to Sára Howsonová viděla, vytanula jí na mysli děsivá vzpomínka na setkání s izraelskou ženou. Raději ji rychle potlačila.

Stalo se, že nechtěl jít do školy kvůli trápení, které ho tam čekalo. Když ho tam dovedli, odmítal spolupracovat; čmáral po knihách nebo zíral do stropu a předstíral, že neslyší, když byl osloven.

Časem to překonal. Náladu ve městě i v zemi se měnila. Trauma "krize" ustupovalo, trocha veselí už nebyla podezřelá, paráda a legrace se zase vracely do módy. S tímto uvolněním se stávali lidé tolerantnějšími. Ve třinácti získal první přátele; asi ve stejnou dobu zjistili místní obchodníci a ženy v domácnosti, že je ochotný belhavě obstarat různé pochůzky nebo nakrmit kočku, když je rodina pryč - a bylo možné věřit, že to opravdu udělá, narozdíl od ostatních chlapců, kteří se mohli klidně rozhodnout, že půjdou radši s partou do kina.

Uvažoval právě o volbě povolání, když vdovec zemřel. Měl jakési představy o zaměstnání, kde by jeho deformace a jiné, nově se objevivší zvláštnosti, nehrály roli. Ale vdovec zemřel a on byl ve věku, kdy mohl legálně opustit školu. A matka byla nemocná. Trvalo několik měsíců, než se přišlo na to, že se jedná o operativně neodstranitelný druh rakoviny, ale on to tušil již od prvních příznaků. Než jí bylo natolik špatně, že musela být přijata do nemocnice, podporoval ji a vykonával jakoukoliv příležitostnou práci, kterou sehnal: dělal lidem účetnictví, o sobotách myl nádobí v blízkém baru a grilu a tak podobně. Ve svém životě se dosud málo setkal s nadějí. V době matčiny smrti, která ho zanechala v sedmácti letech osamocené, ošklivé, nešikovné, s chybějícím rokem vzdělání, o kterém navíc předpokládal, že bude pokračovat dál, pokud by dostal stipendium, byl zatrpklý.

Našel si místnost několik bloků od starého bytu, který obecní bytový úřad přidělil rodině s dětmi. A žil dál tak jako žil dosud: příležitostné práce pro zajištění obživy, knihy a časopisy, televize, pokud se mu podařilo dostat se k někomu domů, a občas kino, když měl nějaké peníze navíc a chtěl uniknout před skutečností.

Ve dvaceti letech byl Gerald Howson přesvědčen o tom, že svět, který o něj nestál, když se narodil, o něj nestojí ani teď, a trávil co nejvíce času únikem do vlastního světa, kde nebyl nikdo, kdo by na něj civěl, kdo by ho okřikoval pro

jeho nešikovnost, kdo by mu měl za zlé, že svým zevnějškem zneuctívá lidskou existenci.

IV.

Dívka u pokladny kina v sousedství ho znala od vidění. Když příkulhal, aby se zařadil do fronty, v duchu ho zaregistrovala a jeho lístek vylézal z pokladny dřív, než si o něj stačil říci; na jedno z nejlevnějších míst, jako vždy. Oceňoval to. Neraď mluvil, protože si byl příliš vědom svého pisklavého nedospělého hlasu.

Několik málo vad se mu podařilo zamaskovat. Samozřejmě, že se mu nepodařilo napravit výšku. Přestal růst ve dvanácti letech, když měřil sotva pět stop. Ale jedné staré ženě se ho před rokem zželelo; byla krejčová a pracovala dříve ve špičkových krejčovstvích, a tak vyndala své šicí potřeby a sako, které si koupil, mu upravila přidáním vycpávek na ramennou a šikovně přešla záda tak, že od pasu nahoru vypadal při zběžném pohledu normálně. Nosil také vyšší podpatek na botě kratší nohy. Nepřestal kulhat, protože nohu za sebou stejně trochu táhl, ale získal tím lepší postoj a zmírnilo to neustálou bolest v kříži.

Sako bylo odřené, jelikož ho nosil prakticky každý den po celý rok, ale ta stará žena už zemřela. Snažil se o tom nepřemýšlet. Šel přes halu do milosrdného příšeří hlediště a jen tu a tam pohlédl na reklamy na zdi. Stejný program i na příští týden, prodloužený na přání veřejnosti.

Když šel dolů k obrovskému plátnu, byla ještě rozsvícena hlavní světla, protože chybělo několik minut do začátku představení, a mnoho lidí na něj zíralo s pusou plnou kukuřice. Snažil se to nevnímat.

Prostřední řady vpředu byly plné dospívající mládeže. Zahnul postranní uličkou a šel k volnému místu na konci; pohled na plátno bude odtud značně pokřivený, volil ale raději to než únavné prodírání se přes nohy sedících lidí s rizikem, že někomu při své nemotornosti šlápne na nohu. Posadil se, zadíval se na prázdné plátno a jeho mysl se jako vždy začala plnit fantastickými představami. Pouhé prostředí kina ho osvobozovalo od sebe sama, ještě než začal film - útržky konverzace, obrázky, povznesené i depresivní nálady, to vše upoutávalo jeho pozornost a přinášelo mu pocit napjatého očekávání. Něco z této pestré duševní přehlídky ho vyděsilo svou blízkostí, ale vždy usoudil, že jeho okolí vyprovokovalo objevení nějaké jinak už potlačené vzpomínky. Viděl tu už stovky filmů; ty jsou jistě zdrojem nápadů, jež se mu hromadí v mysli.

A přece... nebylo to jaksi uspokojivé vysvětlení.

Hlavní uličkou příkráčel dolů muž v hnědém, šel až dopředu, otočil se prudce na stranu, kde seděl Howson, posadil se šikmo před něj a kabát si přehodil přes opěradlo sousedního sedadla. Než se opřel a obrátil hlavu k plátnu, vyhrnul si rukáv a zadíval se na hodinky.

To - nebo fakt, že byl dobře oblečený a měl by podle toho sedět na dražších místech vzadu - nebo něco, co bylo vědomí nedostupné, k němu přitahovalo Howsonovu pozornost. Z jakéhosi nedefinovatelného důvodu si byl jist, že ten muž v hnědém se nedíval na hodinky jen proto, aby věděl, kolik času zbývá do začátku představení. Muž byl - ne vysloveně nervózní, ale něčím napjatý, a nebyla to vyhlídka na hezký film.

Howsonovy úvahy byly ukončeny zhasnutím světel v hledišti, nevnímal už nic než velké barevné obrazy na plátně. Jeho denní i noční sny byly ovlivněny filmy, televizí a časopisy; filmy měl nejraději, protože si ho ostatní diváci nevšíмали. I když ho lidé ochotně nechali dívat se u nich na televizi, cítil při tom vždy napětí a rozpaky.

Navíc měl pocit, že s každým vdechnutím vstřebává i požitky ostatních diváků, který zvyšoval jeho vlastní.

Nejprve: cestopis Hřiště planety. Ohromující hudba příboje na pláži Bondi, mohutný hukot motorů aut, řítících se po Saharské dálnici, svištění lyží na svazích Alp a pak dunění kluzáků na modrých vodách Pacifiku. Howson nevnímal plytký, rádoby vtipný průvodní komentář. Měl svůj vlastní komentář, jako by mohl střídát osoby stejně jako měnit rychlosti v autě, vybral si drsný mužný přístup k obdivování polonahých dívek na Bondi, starostlivý, téměř ženský přístup k lyžařům - myšlenky na bolestivý neúspěch, modřiny, zlomeniny... Prchal před vzpomínkou na strom, ze kterého spadl.

A tak to šlo dál. Nejdéle byla na plátně auta. Být na Saharské dálnici, rovně na úseku dvou set mil, kde nebylo žádné zdržení: na osvit reagující sklo na střeše automaticky ztmavlo pod drsnými slunečními paprsky, otáčkoměr se držel ustálen na dvou stech tisících otáčkách, skupiny mužů tmavé pleti, kteří se starali o trať, rozestavené vždy po úseku deseti mil, záblesky umělých oáz, čnějících z písku jako ostrůvky, na nichž se lidé pomocí vody, odolných travin a zvláštních odrůd jehličnanů snažili dobýt zpět kdysi úrodnou zem... to byl sen, který stál za to.

Reklamy. Novinky. Jeho mysl bloudila a do středu jeho pozornosti se krátce dostal muž v hnědém, jenž opět kontroloval hodinky a rozhlížel se, jakoby někoho čekal. Přítelkyni? To nějak nesedělo. Howson tu záležitost pominul, jakmile na plátně ožily titulky hlavního filmu.

Howson toho věděl málo o svém otci; naučil se ale brzy být taktický, protože to byl doplněk zacházení, jakého se mu dostávalo ve škole, a tak místo přímých otázek, které by kladl matce, si sám skládal útržky informací. Nevěděl dosud téměř nic o politické krizi, která se vyvíjela společně s ním a jejíž nejhorší důsledky byly v době, kdy začal vnímat zprávy a mezinárodní události, už překonány.

Přesto ve filmech tohoto druhu cítil něco zvláštního. Nemohl zjistit, co vedlo k reakcím lidí, kteří se na ně dívali, ale věděl, že má ty dojmy rád; každý se zdál být opatrně pozorný, jakoby zkoušel nohu, právě vyndanou ze sádry, a teprve na základě nepřítomné bolesti usoudil, že by mohla unést plnou zátěž.

Toto přirovnání bylo vlastně přesné. Trauma krize polevilo do té míry, že bude brzy možné o ní učit děti, zacházet s ní jako s kusem historie. Zkušenost přesvědčila ty, kteří si ji jasně pamatovali, že neznamenal konec všeho - život pokračoval, země prosperovala, děti vyrůstaly šťastné a obavy se ukázaly být zbytečné.

A tak byla kina plná, kdykoliv se objevil film, jako byl tenhle - a bylo jich hodně, a Howson sám jich viděl několik.

Absurdní, efektní, násilnické, melodramatické, vždy zaměřené na terorismus nebo zabránění válečnému konfliktu v nějaké zajímavé části světa, jejich hrdiny byli záhadní, ne zcela proniknutelní agenti SN, kteří četli myšlenky: slavní špióni, telepaté.

Ten současný příběh byl romantický. Vysoký, hezký agent jako ze žurnálu, se schopností číst myšlenky, potká vysokou krásnou blondýnu, také schopnou číst myšlenky, která je nešťastně svedená na špatnou cestu a usměřovaná pomocí hypnózy skupinou fanatiků, kteří se ve snaze po dosažení moci rozhodnou vyhodit do povětří atomovou elektrárnu. Starší diváci se trochu kroutili pod vlivem příliš povědomých obrazů: olivově zelené nákladáky, rachotící po měsícem osvětlené silnici, vojáci, beze spěchu obsazující hlavní křižovatky velkého města, plačící opuštěné dítě, potulující se tichými uličkami.

Někde tady byly zřejmě pokusy napodobit skutečnost, ale nebylo jich mnoho. Byla tam, například, mateřsky vypadající Židovka s telepatickými schopnostmi, která měla připomínat legendární Ilse Kronstadtovou; v předních řadách hlediště se dospívající dívky, které nechaly ruce svých chlapců bloudit příliš důvěrně po svých nadrech, poděšeně svíjely při hrozně a zároveň krásné představě, že by si jejich skutečné matky později tuto vzpomínku přečetly v jejich mysli - hrozně, vzhledem k průsvihu, který by následoval, krásné díky naději, že je na rodiče absolutní spolehnutí.

A chlapci uvažovali o tom, jaké by to bylo být telepaty, vědět jistě, zda si jejich dívky dají říct nebo ne, a přemýšleli o moci a o penězích.

Mezitím: Howson. Pochopil, a nepřišlo mu to jako obtížné proniknutí do podstaty věci, že ve skutečnosti se to takhle nemůže stát; bylo to umělecké ztvárnění, stejně jako trik kamery, něco, co musí být přijímáno s rezervou, něco, co má svou vlastní fiktivní logiku. Jeho fantazie a jeho skutečné okolí byly příliš odlišné, než aby se mu mohly v mysli splést dohromady.

Jeho postižení ho aspoň ušetřilo jakékoliv sexuální vášně a byl v podstatě vděčný, že nemá žádné nesnesitelné touhy, které by díky jeho vzhledu byly nesplnitelné. Ale toužil po uznání a snažil se vytěžit maximum z těch útržků ocenění, kterých se mu kdy dostalo.

Proto také viděl tyto telepaty z jiného úhlu: jako lidi, kteří jsou postaveni mimo běžnou společnost svou spíše duševní než fyzickou abnormalitou. Byl dostatečně cynický na to, aby pochopil, že obdiv vůči telepatům, vyvolaný tímto filmem, filmy jemu podobnými a oficiálními zprávami, je falešný. Telepaté byli lidé odjinud, vzdálení, fascinující jako snih na vzdálených vrcholcích. Myšlenka být schopen krást tajemství z mysli jiných bdi se divákům kolem něj líbila, ale ačkoliv to dialog i děj velmi zaobalil, v momentě, kdy se objevil logický důsledek této schopnosti - poznání, že by někdo mohl proniknout do vašich myšlenek - projeví silný odpor. Ten rozpor byl zřejmý: mohli jste si být vědomi, že telepaté zachraňují životy, zdravý rozum, odvádějí země (jako je tato) od válečných konfliktů... a přesto to nic neměnilo na instinktivním znepokojení.

Jejich existence byla hladce vmanipulována do veřejného povědomí: zvěsti, které kolovaly a úmyslně byly ponechány, aby dosáhly absurdních rozměrů, splaskly chladnými oficiálními zprávami, které zaručovaly důvěryhodnost už jen pouhým kontrastem; tiché slavnostní události se staly předmětem drobných článků ve zprávách - ten a ten telepat, pracující pro SN, dnes dostal řád té a té země, kde byla nedávno odvrácena občanská válka. Člověk by mohl donekonečna pátrat po skutečných lidech, skrytých za touto obecnou představou a skončil by s několika málo jmény, několika málo nejasnými fotografiemi a s jakousi nepřesnou informací z druhé ruky.

Howson si uvědomoval, že v pozadí melodramatického příběhu, jakým byl tenhle film, se skrývá jistý záměr. A proto záviděl. Byl si zcela jist, že dopad abnormalnosti telepatů na obyčejné bdi by bez předchozího zmírnění vyvrcholil pronásledováním, možná dokonce pogromy. Ale protože byli telepaté důležití, dopad na veřejnost byl zmírněn - všechny světové možnosti jim byly zmobilizovány na pomoc.

Pociťoval bolestně touhu být alespoň trochu důležitý, aby se jeho znetvoření - o nic více výjimečné než duševní odlišnosti telepata - zdálo méně katastrofální.

Jeho mysl se zatoulala od plátna a zachytila se o muže v hnědém, který už nebyl sám. Nakláněl hlavu k jinému muži, který se posadil, aniž si toho Howson všiml, na sedadlo, přes které měl původně muž v hnědém přehozený kabát. Když zapátral v paměti, Howson si uvědomil, že v průběhu několika minut viděl, jak se dvakrát otevřely dveře od pánské toalety.

Poslouchal ze zvědavosti a náhle se zpotil. Zachytil šeptané útržky vět a zbytek si domyslel.

Lod' na řece... dvě hodiny v noci u Černého přístaviště... Cudgels má v sázce vlastní podíl... řekl bych tak za dobrého půl miliónu... odlákat pozornost Hada, zaměstnat jeho muže na opačném konci města... žádný problémy s fizlama, seržant je podplacen...

Muži se na sebe ušklíbli. Pozdě přichozí se zvedl a odešel zpět na toaletu; než z ní opět vyšel a zamířil na své původní místo jinde v hledišti, muž v hnědém si přehodil kabát přes ruku a šel směrem k východu. Howson seděl jako přimrazený: šance být důležitý se mu nabízela právě ve chvíli, kdy si to tolik přál.

Cudgels, Had: ano, to bylo jisté. Nikdy se do takových věcí nepletl, ale nebylo možné bydlet v této rozpadající se čtvrti a neslyšet občas tato jména a nevědět, že patří šéfům soupeřících gangů. Někde byl rozmlácen klub, byla roztržena největší výloha obchodu, mladého gangstera odvezli do nemocnice z uličky, lemované popelnicemi a zbrocené jeho krví - potom byla zmíněna jména Cudgels Lister a Horace "Had" Hampton. Mladík, který měl přehled, ukázal na auto se slovy: "To je dobrá cesta nahoru - tou se jednou dám!"

Howson se bolestně, až se mu svíralo hrdlo, přiměl k významnému rozhodnutí.

V.

Ulice se stále ještě jmenovala Grand, ale významná byla v období "krize". Později se od ní lidé začali odtahovat a tím začal úpadek, během kterého se změnila postranní uličky prakticky na brlohy. Přesto byla dobře osvětlená, křiklavé obchody na ní měly zářící výlohy, a tak se jí Howson normálně vyhýbal. Dával přednost tmavým uličkám a noci přede dnem.

Nyní se do ní s tlukoucím srdcem odvážil. Na vzdáleném konci byl podnik - klub a bar - který sloužil Hadovi jako zástěrka kvůli daním a jiným účelům. Nemělo smysl se snažit, aby kvůli hrozivému setkání, ke kterému se odhodlal, jeho špatně vyvinutá tvář vypadala tvrdě; pochopil to, když se podíval do zrcadla na dveřích holičství, které míjel. Doufal, že se mu podaří vypadat - tak - nenuceně.

Do háje. Podstatné bylo to, co má říci.

Napoprvé se přešoural až za místo určení, protože měl v ústech příliš sucho a útroby příliš sevřené. Zastavil se o několik yardů dál, soustředěně zklidnil dech, dokud nedospěl k jakémusi náznaku sebekontroly. Pak se do toho vrhl. Bar byl vyzdoben chromem, zrcadly, osvětlen neony. Z reproduktorů vysoko na stěnách řvala hudba. U stolů seděli ve skupinkách po dvou nebo po třech časní návštěvníci, ale u baru ještě nebyl nikdo. Znuděný barman se opřel o loket a prohlížel si toho malého kulhavého cizince.

Zeptal se: "Co to bude?"

Howson nepil - nikdy neochutnal alkohol. Viděl potácející se opilce a nechápal, jak se může někdo, kdo má dar normálních fyzických schopností, jich chtít zbavit. Pomyšlení na ještě horší koordinaci pohybů ho naplňovalo odporem. A stejně neměl peníze na utrácení.

Řekl: "Je tu - hm - pan Hampton?"

Barman sundal lokty z pultu. Odpověděl: "Co ti je do toho, hrbáči? Není na předvádění!"

"Vím něco, co by rád slyšel," řekl Howson a v duchu proklínal tu mečivou fistulku, která byla jeho hlasem.

"Víš všechno, co potřebuje vědět," odsekl barman stroje. "Tam jsou dveře. Vypadni."

Vzal do ruky vlhkou utěrku a začal leštit barový pult, na kterém byla kola od sklenic s pivem.

Howson se rozhlédl a olízl si rty. Zákazníci si ho už neprohlíželi. Dodal si odvahy a popošel směrem k barmanovi.

"Jedná se o nějakou záležitost Cudgelse," zašeptal. Jeho šepot zněl lépe než normální hlas - byl méně odlišný.

"Odkdy ti Cudgels vypráví pohádky?" řekl barman kysele. Ale rozmyslel si to a po chvíli pokrčil rameny. Natáhl ruku pod pult, snažil se něco nahmatat - asi tlačítko zvonku. Za chvíli se za barem otevřely dveře a objevil se muž s mastnými černými vlasy.

"Tady ten hrbáč," řekl barman, "chce prodat panu Hamptonovi nějaké novinky o Cudgelsovi."

Muž s mastnými vlasy zíral nevěřícně na Howsona. Pak taky pokrčil rameny a pokynul; deska pultu se zdvihla, aby mohl Howson kulhavě projít.

Vzadu byl sklad. Muž s mastnými vlasy vedl Howsona dál červeně potaženými dveřmi a pak špatně osvětlenou chodbou k dalším takovým dveřím. Za nimi ho posadil do místnosti se čtyřmi stejnými pohovkami, potaženými červeným sametem, zdobené zlacenými sloupky a s hezkými abstraktními obrazy na stěnách.

"Počkej," přikázal muž s mastnými vlasy stroje a odešel.

Howson seděl neklidně na okraji sametových polštářů, bloudil očima po místnosti a snažil se přijít na to, co se tu může dít. Zdálo se mu, že zaslechl cvaknutí a vzpomněl si na záběr ze svého oblíbeného filmu. Ruleta. Vzduch byl cítit úzkostí a to byl důvod proč.

Za chvíli se muž s mastnými vlasy vrátil, vyzval ho, aby ho následoval do pracovny, kde za stolem zaplněným telefony seděl štíhlý muž s bledými rukama a dva vytáhlí mladíci stáli jako strážé po stranách. Při Howsonově vstupu se změnil výraz jejich tváří; původně byli ostražití, teď překvapení.

Když se díval na muže za stolem, Howson pochopil, proč se mu říká Had. Jeho pouhá přítomnost byla nevyzpytatelná; tmavé zornice očí mu chytly jiskřily.

Dlouze si Howsona prohlédl, pak povytáhl obočí s nevyslovenou otázkou, namířenou na muže s mastnými vlasy.

"Ten hrbáč chce prodat informaci o Cudgelsovi," znělo stručné vysvětlení. "To je všechno, co vím."

"Hmm..." Had si mnul hladkou bradu. "A vkráčí sem bez ohlášení. Zajímavé. Kdo jsi, hrbáči?"

Neznělo to tak zle jako obvykle; bylo to prostě oslovení. Možná, že muž, který měl přezdívku Had, bral takové věci samozřejmě. Howson si odkašlal.

"Jmenuju se Geny Howson," řekl. "Před hodinou jsem byl v kině. Byl tam nějaký chlápek, který čekal na někoho, kdo si k němu během filmu přisedl. Mluvili spolu šeptem a já jsem je slyšel."

"Hm," okomentoval to Had. "A-a?"

"A teď se dostaneme k ceně," podotkl muž s mastnými vlasy.

"Drž hubu, Limečku," řekl Had. Díval se pořád na Howsona.

"Ve dvě hodiny ráno má do Černého přístaviště připlout loď. Nevím určitě, jestli to má být dneska, ale myslím, že ano. Veze náklad asi za půl miliónu."

Howson čekal, opožděně ho napadlo, že Limeček měl pravdu - měl si stanovit cenu, nebo předávat informace po částech. Pak se vzpamatoval. Ne, udělal to správně. Bylo absolutní ticho. A ještě chvíli trvalo.

"Tak takhle on to dělá," řekl Had konečně. "Slyšels to, Limečku? No, pokud ano, co tu ještě stojíš?"

Limeček hlasitě polkl a chňapl po jednom z telefonů na stole. Zase nastalo ticho, během něhož si ti dva strážci Howsona se zájmem prohlíželi.

"Gizmo?" řekl Limeček tiše do sluchátka. "Limeček. Můžeš mluvit?... Všeobecněj poplach. Máme nějakou noční práci..."

Ano, dobře. Ne víc než dvě hodiny. Klídek!"

Položil telefon. Had vstával. Jednání se zdálo být u konce. Howson pocítil paniku, když si uvědomil to tempo. Řekl:

"Hm, myslím si, že to za něco stojí, ne?"

"Možná." Had se na něj ospale usmál. "To budeme brzy vědět, že ano? Zatím je to tak na nějaký pití, poctivý jídlo, který se zdá, že potřebuješ, a společnost. Slyšel jsi mě, Lotsi?"

Jeden z mladíků přikývl a udělal krok vpřed.

"Postarej se o něj. Může být cenný, taky možná ne - to uvidíme. Objeve!"

Druhý strážce se pohnul.

"Říká, že se jmenuje Gerry Howson. Vem si jeho adresu. Jdi tam, kde bydlí, a trochu se poptej. Ať ti to netrvá víc než pár hodin. Pokud cokoliv zavěříš - když někdo řekne, že byl na stejný lodi s někým s Cudgelsových chlapců - vyraž a varuj mě. A zalarmuj cestou fyzly, pokud najdeš ve službě na velitelství někoho z našich přátel."

Howson, bojující s pocitem hrůzy, řekl zastřeně: "Ten muž v hnědém - ten říkal, že podplatil seržanta, ať už je to kdokoli."

"To je mu podobné. Ty neznáš ani jednoho z těch mužů, co?" dodal Had, co ho náhle napadlo.

"Ne, já - no, nikdy dřív jsem je neviděl."

"Hm - hm. No dobře, Lotsi, vezmi ho do modrého pokoje a nech ho tam, dokud se Objev nevrátí."

Howson zjistil, že Lots není nepřátelský; několikrát jasně naznačil, že pokud jsou ty informace pravdivé, tak zaplní pěknou díru v Hadově monopolu na nějaké ilegální zboží - přesně na jaké se Howson neptal. Napadlo ho, že by to mohly být drogy. Jeho pocit odporu se vztahoval i na drogy, a tak o tom raději víc neuvažoval. Vše, co ho zajímalo, bylo, že je momentálně středem pozornosti.

Seděl s Lotsem v modrém pokoji - vyzdobeném stropem, zobrazujícím půlnoční oblohu, a s těžkým modrým kobercem - a říkal si, že je od Hada jediné rozumné, přesvědčit se, než začne jednat. Nesoustředěně odpovídal na otázky.

"Jak jsi k tomu přišel, hrbáči?" zeptal se Lots. "Zranění při nehodě?"

"Narodil jsem se tak," řekl Howson. Pak si uvědomil, že se Lots snaží projevit účast a dodal omluvným tónem: "Nerad o tom mluvím."

"Jo, hm." Lots zívá a natáhl si nohy. "Něco k pití? Nebo to jídlo, co ti Had slíbil?"

"Já nepiju," řekl Howson. Opět pocítil vzácné nutkání to vysvětlit. "Dělá mi dost velké problémy chodit, i když jsem střízlivý, jestli chápeš, co myslím."

Lots se na něj zadíval. Po chvíli se drsně zasmál. "Já bych si z toho asi nedokázal takhle dělat srandu, kdybych byl jako ty. Dobře, dej si colu, nebo něco, já si dám džin."

Hodiny se vlekly. Při jídle hovor ustal. Lots navrhl hru stud-pokeru a slíbil ho naučit pravidla; pak si to ale rozmyslel, když viděl, jak si Howsonovy nešikovné prsty sotva pořadí s rozdáváním karet po jedné. Zahanbený Howson navrhl šachy nebo dámu, ale ani jedno Lotse nezajímalo.

Konečně se rozletěly dveře a Objev strčil dovnitř hlavu.

"Hni sebou, Lotsi!" zavolal. "Ten hoch je čistej, pokud jsem zjistil. Tak jedem k Černému přístavišti."

Howson se začal automaticky zvedat. Objev ho rázným gestem zarazil.

"Ty ještě čekej, hrbáči," vyštěkl. "Pan Hampton se nedá tak snadno přesvědčit, do dvou do rána ještě trochu času zbejvá."

Připadalo mu to spíš jako věčnost, která se vlekla, když byl sám. Chvilí po půlnoci konečně na židli na chvíli usnul.

Neměl ponětí, jak dlouho spal; s leknutím se probudil, když se znovu otevřely dveře. Snažil se zaostřit zamlžené oči na Hada a Lotse, Objeva a Límečka, kteří za ním vcházeli do pokoje. A v momentě, kdy je viděl, poznal, že jeho tah vyšel.

"Zasloužíš si svůj plat, hrbáči," řekl Had tiše. "Opravdu zasloužíš. Z čehož plyne jedna otázka."

Howsonova mysl, ještě zastřená spánkem, tápala. Bude to: kolik chce? Ten dohad nebyl správný. Had pokračoval: "A to je - hraješ poctivou hru?"

Howson vydal nerozhodný zvuk. Měl rozčilením zase sucho v ústech. Had si ho dlouhé vteřiny pozorně prohlížel, pak se rozhodl. Luskal prsty na Límečka.

"Uděláme to za pět set!" vydal pokyn. "A - posloucháš, hrbáči? - pamatuj si, že polovina z toho je na příště, pokud nějaké bude. Lotsi, objednej auto a odvez ho domů."

Šok z toho, že doslal víc peněz, než kdy viděl najednou pohromadě, rozbil bariéru, která oddělovala Howsonovy sny od skutečnosti. Byl téměř neschopen sledovat události následující půl hodiny - auto, cestu do svého bytu - vzhledem k víru myšlenek, které se mu honily hlavou. Nejen příště: ale i potom, a zas a zas, sestavovat si z útržků drbů informace, dostávat za ně zaplacené a (což bylo to naprosto nejdůležitější) být vychvalován a postupně se stát nepostradatelným. To si přál nejvíc ze všeho na světě. Dosáhl toho, co by pro druhé bylo jen podružným cílem; udělat pro někoho něco, co nebylo prací, nabízenou ze soucitu, ale něco samostatného. Byl to obrovský přelom v jeho vývoji, protože se mu něco podobného až dosud zdálo tak nemožné jako jít po ulici a nekulhat.

To bylo časně ráno v úterý. Jeho blouznění a naděje byly přiživovány ještě několik dní útržky zpráv a povídání: dozvěděl se, že se odehrála jakási bitva, policie odhalila nějaké stopy, ale chyběly podrobnosti. Měl pocit, jakoby z atmosféry drbů a napětí vstřebával odvahu stejně jako kyslík; šel po ulici Grand středem chodníku za bílého dne, místo aby se krčil u zdi a nevnímal obvyklé soucitné pohledy, protože si uvnitř byl vědom své ceny. Velmi chytře, domníval se, jel rozmnít pětistovku autobusem daleko od domova na malé bankovky, které nevyvolávají pozornost; pak si ten balík schoval ve svém pokoji a utratil jen tolik, aby si mohl koupit nové boly s nestejně vysokými podpatky a nové sako s nestejnými vycpávkami.

Přesto se jeho skvělý nový svět v sobotu večer rozpadl na kusy.

Časně večer si vzal z hromady schované v pokoji pět bankovek. Nikdy dřív by ho bylo nenapadlo utratit tolik peněz najednou; často měl akorát tak na zaplacení nájemného. Potom byl nucen se uchýlit ke svému nejméně oblíbenému zdroji obživy: mytí příborů v blízké restauraci za talíř zbytků. Příbory se nerozbily, když je upustil, hrnky a sklenice ano; proto ho majitel nechal je mýt. Vědomí, že je to vlastně ze soucitu, ho bolelo.

Dneska se ale rozzoupne. Film, který ještě neviděl; coly, sladkosti, zmrzliny, všechny ty dětinské radosti, kterým dosud dával přednost před čímkoliv jiným. Většinou si to nechával pro sebe, ale teď byl v povznesené náladě, byl schopen vzdorovat. K čertu s tím, co si lidé pomyslí o dvacetiletém muži, který se cpe sladkostmi a zmrzlinou!

Přál si mít nové sako a boty už hotové, ale řekli mu, že to bude trvat nejméně deset dní. A tak mu nezbylo, než trochu naleštit už odřenou kůži starých bot a nešikovně vykartáčovat skvrny na saku.

A pak ven: užít si sobotní večer, jako to obvykle dělají obyčejní lidé, mít pocit, že je skoro normální.

Když šel úzkou ulicí, kde ho lidé znali, dívali se na něj bez překvapení, někdy i zavolali na pozdrav - bylo zvláštní, že dnes si ho nikdo nevšímal. Ale jeho mysl byla zaneprázdněna, nezbývala mu energie přemýšlet, proč ho nikdo nepozdravil. Měl silný dojem, že o něm lidé přemýšlejí, ale to bylo absurdní, důsledek jeho dnešní nálady.

Ale ten dojem ho stále neopouštěl. I když se odvážil na osvětlenou ulici Grand a pohyboval se v davu cizích lidí, v jeho mysli se ten dojem stále objevoval jako hráč pokeru, který předvádí svou schopnost rozdávat karty jedné barvy zas a zas.

Nejdříve to bylo zábavné. Po chvíli ho to začalo obtěžovat. Rozhodl se jít na večerní představení do kina, které si vybral; ne do toho, kam chodil obvykle, kde ještě hráli film, který už viděl, ale do jiného, kam musel jet autobusem. Lidé měli dnes dobrou náladu, někdo mu dokonce pomohl do autobusu a odstrčil ostatní lidi, aby mohl nastoupit, ale ani to mu nezlepšilo náladu. Naopak, bylo to nepříjemné zdůraznění jeho tělesné vady.

Nakonec, hodinu a půl po tom, co se vydal ven, byl tak neklidný, že se musel vzdát svých plánů. Obrátil se raději k domovu, našťavaný sám na sebe, přesvědčený, že to byl nedostatek odvahy, co mu zkazilo radost; rozhodl se věřit tomu, že to, co ho pronásledovalo, je pouhá iluze.

Když se přiblížil k ulici, ve které bydlel, ten pocit sílil přes všechny pokusy jej potlačit. Bylo to, jakoby jej někdo pronásledoval. Jednou se prudce zastavil a otočil s jistotou, že je sledován. Ale tam, kam se podíval, nikdo nebyl; díval se na zavřené dveře. Zatímco tam ještě zmateně stál, dveře se otevřely a vyšla dívka, zastavila se a otočila, aby něco řekla osobě uvnitř.

Od té chvíle mu ten dojem přímo bušil v hlavě. Zmateně se pohyboval dál a snažil se uniknout poznání, které se vyplížilo z postranního koutku jeho mysli a škodolibě se mu posmívalo. Prohrál. Poznání se zformovalo do slov.

Zbláznil jsem se. Určitě jsem se zbláznil.

Zahnul do ulice, ve které bydlel, opřel se rukou o drsnou betonovou zeď, aby se uklidnil a nadechl. A pak to pochopil. Před ním, před jeho vlastními dveřmi, stálo velké bílé auto s blikajícím majákem a nápisem POLICIE. Řidič si klidně opíral loket o otevřené okénko; dva důstojníci v uniformách se k němu nakláněli a hovořili.

Slyšel je. Byli od něho vzdáleni tak padesát yardů, mluvili sotva hlasitěji než šeptem, ale on slyšel každé slovo, které bylo vyřčeno, protože se týkalo jeho.

Zrovna je pryč... Většinou chodí do kina... Může dělat něco pro Hada... Ale to je nepravděpodobné - pracuje pro něj krátce, bylo to tak... Musel jít k Hadovi sám, Had obvykle neshání pomoc...

Howsonovu mysl zaplavil smrtelný děs. Za roh zahrulo auto a než přejelo, utekl, avšak ty nemožné hlasy ho pronásledovaly jako strašidla.

Zeptejte se v nejbližším kině... Nestojí to za to, co? Pokud ho nikdo nevaroval, bude za chvíli zpátky. Počkáme tu na něj nebo ho sebereme v časných ranních hodinách...

Jsou zaměřeni na mě, Geralda Howsona: stejně jako byly síly celého světa zaměřeny na toto město v den mého narození!

Ale to bylo jen zpoloviny příčinou jeho hrůzy. Ta druhá a horší polovina byla poznání, kým se stal. Nemohl na takovou dálku slyšet, co ti policisté říkali. Přesto ta slova dolehla až k němu a byla zabarvena něčím, co nebylo ani tak tón hlasu, a přesto to bylo naprosto individuální: intonace myšlenky. Jeden tón byl ošklivý; ten, kdo tak uvažoval, měl v sobě náznak brutality a měl rád moc, kterou jeho uniforma představovala. Očekával bití. Říkali mrzák - a co? Byl zodpovědný za smrt, za bitvu mezi gangy, za zločin. Tak ho bitím přinutí mluvit.

Howson se nedovedl vyrovnat s tímto šokem; jsem telepat. Napadlo ho to v souvislosti, kterou pochopil, když sledoval ten film o telepatech: jsem nenormální nejen fyzicky, ale i duševně.

Slyšel opravdu, co ten muž v hnědém říkal svému sousedovi? Nebo už tenkrát zachytil myšlenku?

Nedokázal na tu otázku odpovědět. Byl na útěku, belhal se k davu, který sliboval anonymitu, snažil se odejít co nejdál a co nejrychleji, neschopen počkat na autobus, protože zastavit se ve chvíli, kdy je pronásledován, bylo nesnesitelné.

Před očima se mu dělaly mžítiky, nohy ho bolely, plíce usilovně vdechovaly vzduch; ztratil veškerou schopnost plánovitého jednání. Nebyl schopen zvládnout víc než pouhý pohyb.

K jaké budoucnosti teď směřuje? Měl dojem, že každá budova hrozivě ční do závratných výšek nad jeho hlavu, mění tím známé ulice v neproniknutelné kaňony; každé osvětlené auto bylo jako honící pes, cenící tesáky; každá křižovatka byla předzvěstí zkázy a bylo mu až slabo úlevou, když viděl, že ulice za dalším blokem nekončí. V uších mu zvonilo, svaly sténaly bolestí - a on šel dál.

Šel náhodným směrem; pokud to bylo možné, snažil se však držet směr, daný jeho ulicí. Vedl labyrintem špinavých ulic v obytných čtvrtích, potom oblastí skladišť a továren, kde se podle nápisů vyráběly papírové kelímky, plastický nábytek a oděvy. Ulicemi se šinula opožděná nákladní auta a on věděl, že si ho řidiči všimli, bál se, ale nemohl udělat nic, aby se vyhnul jejich pohledu.

Čtvrť se zase změnila; byly tu malé obchůdky, bary, linoucí se hudba a televizory za výlohou, tiše hrající obecnstvu napárovacích žehliček a fluorescenčních lamp. Šel dál.

Pak tu najednou byly holé zdi ze šedivého betonu a zaprášených cihel, vysoké dvanáct stop. Zarazil se, zmateně si vybavil obraz vězení a zkusil zahrnout doprava. Za chvíli si uvědomil, kam došel: byl blízko velké řeky, po které se Cudgels pokusil propašovat za půl miliónu něčeho - ať už to bylo cokoli. Nápis ho varovaly, že tam je HLAVNÍ VÝCHODNÍ ZÓNA

- ZBOŽÍ K PROCLÉNÍ V DOCÍCH a že VSTUP ZAKÁZÁN BEZ POVOLENÍ HLAVNÍHO CELNÍHO ÚŘEDNÍKA.

Idea úřední moci se prolínala se zmatenými představami o policii, která ho pronásledovala. Zoufale změnil směr a zamířil křivolakou uličkou pryč od té vysoké vězní zdi. Nikdy v životě se nedonutil k takovému výkonu; nohy ho bolely téměř nesnesitelně. Panovalo tu naprosté ticho, ani ne tak slyšitelné jako citelné - celé opuštěné bloky; pro Howsona, jenž byl městským dítětem a nespál nikdy dál než dvacet stop od jiné osoby, přímo děsivé.

Ulička byla najednou jen poloviční. Zeď nalevo skončila a objevil se prázdný pozemek, oplocený dřevěnými kůly a ostnatým drátem. Mžoural přitím, protože tam svítilo jen pár světel. Nebe mu dalo znamení - na prázdném pozemku bylo částečně zbourané skladiště, jehož zadní část ještě stála. Na drátě visela ušpiněná cedule: NA PRODEJ - KUPEC DOKONČÍ DEMOLICI.

Pátral podél dolního okraje drátu jako čenichající zvíře, hledající místo, kudy se dá prolézt. Pak ho našel, místo, kde zřejmě děti vytáhly kůl a odhodily ho stranou. Bylo mu jedno, že se špiní blátem, když se plazil mezerou, která vznikla pod drátem, a zamířil k úkrytu v rozvalinách.

Když dospěl pod ochranu rozbité zdi, slilo se jeho vyčerpání, šok a děs v jedno a osvobodila ho vlna temnoty.

Probuzení bylo taky děsivé. Bylo to poprvé, kdy při probuzení viděl, aniž otevřel oči a poprvé, kdy viděl i sám sebe.

Smyčka vědomí se uzavřela a objevily se mu rozmazané obrazy, které odporovaly svědectví jeho smyslu. Byl ztuhlý, byla mu zima; uvědomoval si svou váhu i polohu vleže na zádech na hromadě starých špinavých pytlů, hlavu mírně podloženou něčím drsným a nepoddajným. Zároveň si v pološeru uvědomoval neohrabanou, pokroucenou postavu, podobnou rozbité loutce se znavenou tváří - jeho vlastní, viděnou zvenčí. A zároveň s tím si byl vědom chybného vjemu: rovných ramen, která nikdy neměl a čehosi těžkého na hrudi, co ho táhlo dolů a dopředu - další deformace?

Pak pochopil, vykřikl a otevřel oči, a leknutí ho naučilo, jak uniknout z nechtěného mentálního spojení. Ohnal se a ruce se mu zapletly do pramenů mastných vlasů, vzdálených asi stopu od něj. Tlumený sten provázel snahu pochopit souvislosti. Neupadl na záda, když večer omdlel, a určitě nespádl na tuhle improvizovanou postel - byl tam tedy uložen. A tohle bude osoba, která je za to zodpovědná: tato dívka s hrubým velkým obličejem, tlustýma pažema, široce otevřenýma bázlivýma očima, klečící vedle něj.

Bojí se mě! Nikdy se mě nikdo nebál!

Ale když se barbarsky chystal mít z toho pocitu potěšení, zjistil, že nemůže. Závan strachu byl jako nepříjemný zápach. Prudce pustil pramen vlasů, který držel, a strach se vytratil. Posadil se a prohlížel si tu dívku.

Vypadala tak na šestnáct nebo sedmáct, ale nebyla namalovaná, jak bylo v tom věku obvyklé. Byla podsaditá, chudě oblečená do tmavošedého kabátu, který měla přes tenké bavlněné šaty; oblečení bylo čisté, ale ruce měla špinavé od bláta.

"Kdo jsi?" zeptal se Howson zastřeně. "Co chceš?"

Neodpověděla. Místo toho rychle sáhla vedle sebe a zvedla papírový pytlík, který otočila tak, aby do něj viděl. Byly v něm kůrky chleba, kus sýra a natlučená jablka. Howson se zmateně podíval z jídla na její tvář, uvažoval, proč takhle gestikuluje: širokými rty pantomimicky předvádí žvýkání, ale nic neříká.

Potom, jakoby v zoufalství, vydala nezřetelný klokotavý zvuk a on pochopil.

Bože! Ty jsi hluchoněma!

Divoce pustila pytlík s jídlem, vyskočila a její mozek překypoval údivem. Vnímala myšlenku, vyslanou jeho necvičeným telepatickým "hlasem", a naprostá novost tohoto pocitu otřásla její již tak nevyrovnanou myslí v základech. Odporný závan strachu znovu zalil Howsonovo vnímání, ale tentokrát věděl, co se děje, a nekontrolovatelná vlna soucitu s někým jemu podobným, mrzákem v bezohledném světě, dosáhla až k ní.

Neovládajíc se, padla znovu na kolena, hlavu sklonila dopředu a začala vzlykat. Nejistě natáhl ruku. Divoce ji sevřela a na prsty mu stekla teplá mokrá slza.

Uvědomil si další "poprvé" ve svém životě. Zformuloval cílenou zprávu, jak nejlépe uměl, a poslal ji tou nepochopitelnou cestou, otevřenou nově v jeho mysli. Snažil se vyjádřit neboj se a pak děkuji ti za pomoc a potom zvykneš si na to, jak na tebe mluvím.

Čekal, aby viděl, jestli mu rozuměla, díval se na temeno její hlavy, jakoby tam viděl tu zvláštní a děsivou budoucnost, ke které byl odsouzen.

VII.

Když o tom později přemýšlel, uvědomil si, že ten první prostý pokus o komunikaci sám o sobě naznačil jeho budoucnost. Jeho instinktivní reakce vyplynula z ničivé sobecké touhy být důležitý; bez rozmyslu chňapl po příležitosti předat Hadovi informace a neuvažoval o možných důsledcích o nic víc než hladový nad nalezeným kusem plesnivého chleba.

Šok, který pocítil, když pochopil své telepatické schopnosti, se dostavil zároveň s poznáním, že se stal zločincem - spolupachatelem vraždy, aby byl přesný - a otočil střelku kompasu jeho záměrů o sto osmdesát stupňů. Toužil ponořit se znovu do bezvýznamnosti a představa, že je telepat, ho děsila. Na základě svého děsem naplněného útěku temnými

ulíčkami by byl přísahal, že toho daru nechce už nikdy použít.

Stejně by byl prohlásil, že chce být navěky hluchý. Oči lze s vynaložením vůle udržet zavřené, ale tohle, co se do něj vkradlo, nebyl ani zrak, ani sluch, ani cit - bylo to nesrovnatelné a nevyhnutelné.

Zpočátku měl z toho pocitu závrať. Vyvolával v jeho paměti zapomenuté fráze, ve kterých hledal oporu a uklidnění: cosi z dávno minulé hodiny ve škole, něco o "lidech, jako kráčejších stromech" - mělo to zvláštní význam. Jeho problém se znásobil záhadným, neskutečným světem, v němž strávila svůj život ta dívka, a paradoxně se současně zjednodušil, protože čím více toho věděl o břemenu, které ji tížilo, tím více se považoval za šťastného. Tváří v tvář mrzákovi Howsonovi si ještě lidé mohli uvědomit, že uvnitř té nešikovné skořápky je přece jen člověk. Ale ta hluchoněmá dívka nedokázala nikdy vyjádřit víc než základní potřeby pomocí rukou a gest, a lidé ji proto spíš považovali za zvíře.

Mozek byl normální - nedostatek byl v nervovém spojení mezi sluchovým aparátem a mozkovým centrem a ve tvaru jejích hlasivek, položených tak, že nemohly správně rezonovat, jen se volně chvěly a vydávaly bublavé zvuky. Přesto se Howsonovi zdálo, že by bylo možné jí pomoci. Věděl o speciálních cvičeních, o nichž se psalo v novinách a hovořilo v televizi. Tápaje, pátral po příčinách, proč se tak nestalo.

Nejdřív se nebyl schopen vyznat v dojmech, které získal z její mysli, protože si nikdy nevytvořila verbální způsob myšlení; používala kinestetické a vizuální pojmy v rozsáhlých, spleťtých blocích, podobných sražené ovesné kaši s kamením. Když se snažil dosáhnout něčeho víc než jen původních obecných uklidňujících pojmů, seděla, dívala se na něj a tiše plakala, osvobozená po nesnesitelných letech od samoty, příliš zaskočená, než aby uvažovala nad způsobem jejich komunikace.

Klíč, který hledal, objevil, když se pokusil znovu najít věci, které jí "řikal". On "řekl" neboj se a ona si ztvárnila ten pojem do známých obrazů, částečně dojmů, uložených v paměti, částečně fyzických pocitů tepla a uspokojení, které bylo možné vystopovat zpět až k infantilním pocitům u prsu. On "řekl": děkuju ti za pomoc a jí se vybavily obrazy usmívajících se rodičů. Ty byly vzácné. Snažil se je sledovat, aby zjistil, jak žila.

Oblasti, které prozkoumal jako další, byly podivně rozdvojené. Polovina dívčiny mysli věděla, jaký byl ve skutečnosti její otec: dělník z doků, vždy špinavý, často opilý, vzteklý, s ústy, která se děsivě otvírala, vydávala něco, co přirovnávala k neviditelným zvratkům, protože nikdy neslyšela žádné vyslovené slovo. K Howsonovu překvapení si byla vědoma smyslu normální řeči; takhle vnímala pouze otcovo vzteklé řvání.

Ale zároveň s reálným obrazem otce si zachovala i jeho zidealizovaný obraz, vytvořený ve chvílích, kdy se hezky oblékl na svatbu nebo na večírek, a v momentech, kdy se k ní choval jako k dceři a ne jako k břemenu. Tento obraz překrývaly stopy úžasné fantazie, od níž se Howson podvědomě odtáhl, ve které byla dívka nalezenou princeznou.

Matku si sotva pamatovala; ztratila se kdesi v období dívčina dětství a byla nahrazena řadou žen ve věku od dvaceti do padesáti, jejichž vztah k otci i k ní bylo těžké pochopit. Přicházely a odcházely z domu, který její otec najal, způsobem, který nebyla schopna pochopit, protože nemluvila, a tak nemohla položit ty nezbytné otázky.

Z tohoto zázemí špíny, frustrace a deprivace náklonnosti vznikla potřeba, které Howson okamžitě porozuměl, protože se podobala jeho vlastní touze po důležitosti. Přestože se obrátila proti němu, stále po ní toužil. Dívka toužila po klíči k tajemství řeči, k těm skleněným dveřím, které ji od všech oddělovaly. V zoufalém pokuse nahradit toto spojení něčím jiným, trávila čas pomáháním nebo prací pro rodiny v okolí; úsměv na znamení díky za pohlídání dítěte, malý úplatek za vyřízení pochůzky, která byla natolik jednoduchá, že ji bylo možné vyřídít posunky, byly její jedinou emocionální potravou.

Poslední dobou potřebovala tuto oporu víc než kdy dřív; otec pil tolik, že nemohl do práce, dokud nevystřízlivěl - aspoň tak Howson pochopil vzpomínky, které zkoumal. Následkem toho byl ještě vzteklejší a hrubší než kdy předtím, a dcera, aby se mu vyhnula, chodila domů, až když usnul. Howsona našla, když se chtěla v polozbořeném skladišti schovat před větrem, automaticky mu pomohla - uložila ho pohodlně na hromadu starých pytlů, sehnala pro něj jídlo s nadějí na trochu díky a vděčnosti.

Když dospěl ve svém neohrabaném pátrání až sem, uvědomil si, že ho bolí hlava. Uplatnění nových schopností nebylo samo o sobě obtížné - bylo to jako vidět poprvé obraz, jehož tvary a barvy se nabízejí při pouhém pohledu, ale to, co bylo nutné se naučit, byla pravidla, jak k nim pomocí schopnosti konkretizovat najít již známé odpovídající předměty.

Bylo však vyčerpávající se tak dlouho soustředit. Rozhodl se spojení ukončit.

Dívka vycítila jeho úmysl, vymrštila se a chytila ho za ruku; oči měla rozšířené a prosebné. V její mysli se zmítala zoufalá prosba.

Vzpomínka na pohromu, které unikl teprve před několika hodinami, byla pro Howsona příliš čerstvá na to, aby si dělal nějaké nové ambice. Neměl ponětí, co bude dělat se svým novým talentem; když ho užíval, měl závratný pocit ohromujícího vzrušení, jako když někdo poprvé v životě řídí rychlé auto, a to bylo vše, o čem byl zatím schopen uvažovat. Jeho instinkt mu stále napovídal, aby se uchýlil do ústraní. A přece - tohle byla příležitost, po jaké toužil: být pro někoho důležitý. Ne zrovna pro někoho významného, pravda: jen pro jednu deprimovanou, nešťastnou, fyzicky postiženou dívku v situaci podobné jeho vlastní.

Bylo příliš brzy snažit se určit, který z těchto dvou pocitů časem zvítězí, ale prozatím neměl žádný jiný plán, než že splní dívce její přání: buď se mnou!

Zasmála se hlubokým nelidským hlasem, rty se jí roztáhly do širokého úsměvu, chytila zapomenutý pytlík s jídlem, vnutila mu ho do ruky a přiměla ho jíst.

Čas míjel, neměřen. Unášel ho vpřed prostou netečností. Vše šlo podle toho, jak si zvykal na život uprchlíka: v noci podnikané tajné výpravy za potravou, kdy ho jeho telepatický dar varoval, když se někdo blížil a ještě bylo dost času zmizet z dohledu, a ve dne bylo mnoho jiných úkolů, které by byl nezvládl sám.

Ve skrytu za nízkou zdí starého skladiště začal vyrůstat jakýsi primitivní přístavek. Bez otázek přinášela dívka stará prkna a rezavé hřebíky a hledala kameny místo kladiv. Byla samozřejmě silnější než Howson. Kdokoliv byl silnější než on.

Po jejich prvním setkání ho nikdy neopustila. Její otec byl jen neurčitý cár ve srovnání s Howsonem, který s ní mohl komunikovat; pouhá myšlenka být od něj vzdálena déle než několik minut ji děsila, naznačovala návrat do bývalé osamělosti. Nejprve měl obavy, že ji bude někdo hledat. Potom usoudil, že to riziko je zanedbatelné, a obrátil pozornost k vlastním problémům.

Trávil dlouhé hodiny úvahami, duši ztrápenou myšlenkami na všechny ty peníze, které tak krátce vlastnil, ukryté v jeho starém pokoji, k nimž se nemůže dostat - na své nové sako a boty, které neměl odvahu si jít vyzvednout. Jak dlouho bude trvat, než se odváží zpět do ulic, si netroufal odhadnout. Jednou nebo dvakrát zachytil myšlenky policisty na obchůzce a věděl, že jeho popis je stále v oběhu.

Toto mizerné jednotvárné živoření, to jediné, co mu připadalo bezpečné, ho po několika dnech začalo ničit. Nemohl z něj uniknout fyzicky, a tak se mu aspoň vyhýbal duševně, snil, jako to dělával dříve, ale snažil se do snů začlenit svůj nový dar.

Filmy o telepatech, které viděl, poskytlý hotový rámec, se kterým mohl pracovat. Zvědavě pátral po tom, jaký požitek měla dívka z filmů a z televize a zjistil to, co předpokládal - příběh jí prakticky nic neřikal, protože ho mohla sotva bez dialogů pochopit, ale kouzlo tvarů a barev ji fascinovalo.

Opatrně, s použitím jejích vlastních starých fantazií o bohatém otci a milující matce, kteří si přijdou pro dávno ztracenou dceru a přinesou jí dar řeči, se jí snažil vysvětlit, o co všechno přicházela, když neslyšela. Když se v kůlně, do které foukalo, ale která jim byla domovem, k sobě tiskli, aby jim bylo teplo, spřádal ohromné dramatické příběhy, v nichž byl vysoký, rovný a hezký a ona jemná, krásná a oslnivě oblečená.

Skutečný krutý svět začínal být stále méně a méně důležitý; to málo, co z něj viděl, bylo pustší než kdy dřív. Měl téměř pocit, že kdyby ten svět s ním neměl už nikdy nic společného, byl by šťasten. Občas si vzpomněl, že s telepaty se v tom světě zacházelo dobře, byli vynášeni a vysoce ceněni. Ale nebyl si jist dalšími možnými následky, kdyby se objevil na veřejnosti. Uvažoval o tom jít na úřad a říci: "Jsem telepat!" Rozmyslel si to a odložil na později. Mezitím jeho zájem vyplňoval svět snů a ty se denně stávaly složitějšími a honosnějšími. A přesto po celou tu dobu, co se před světem skrýval, o sobě svět informoval.

Komunikační člověk upevnil helmu k prstenci, který měl na krku, a tím přerušil veškeré spojení s vesmírem běžnými senzorickými kanály. Slepý, hluchý, zachycený v beztlížném stavu, se nechal uzavřít do izolované části obíhajícího satelitu, který se právě vynořil do zorného pole na dráze kolem Země, bez vlastního pohonu, s bublinou informací, namířenou k rudé planetě Marsu. Používal jógu k relaxaci, uvolňoval si mozek pro působení myšlenek na vzdálenost miliónů mil.

? (Tichá otázka, signalizující schopnost přijímat.)

! (Pocit vzrušení, které neochabovalo ze dne na den, potvrzující, že loď funguje bezchybně, že možnost úspěchu této mise je značná.)

A pak: - prohnáný muž se krčil před vnitřním zrakem telepata, který pronikal vším a odstranil ty klamné vrstvy z hypnoticky zpracované mysli -

KDO TO JE? Proboha, Země, copak přenášíš televizní vysílání?

- té ubohé dívky, jejíž život byl promarněn v ohybné pevnosti, kde s nikým nepromluvila -

To je síla, Bože, jako by mě někdo praštil železnou tyčí! KDO JSI?

- a která teď plakala radostí nad tím, že její zlý otec je pouze jejím pěstounem a její zachránce -

LODI NA MARS - KONČÍ, KONČÍ, KONČÍ - spojíme se později - to je úniková fantazie a podle toho jaká je, z ní vznikne katapatická skupina, než stihneme zjistit kde a -

- ji vyvedl z vězení do sluncem ozářeného světa bez utrpení -

- nemůžeme si dovolit ztratit mozek, jako je tenhle! Proboha, cítíš, jakou má sílu? To je neuvěřitelné.

Z lodi na Mars s výrazem souhlasu: Kde je? Na Zemi? Kde (město), kde (ulice)?

Myslím, že někde na viditelné polokouli. Musíme ho najít, než -

A nahlas, bušíc do stěny, křičel komunikační člověk: "Pusťte mě odtud! Rychle!"

VIII.

Venku, ve skutečném světě se něco dělo; nejdřív nad městem přelétla řvoucí letadla, která se otáčela a vracela v rovnoběžných kurzech, aniž se vůbec ztratila z dohledu, a vydávala kontinuální hukot. Těsně pod hranicí šedých mraků vrčely helikoptéry. Na prostranství se zbytky zdí starého skladiště padal z mraků chladný déšť, tvořící miniaturní jezírka a říčky, červeně zbarvené cihlovým prachem. Howson si stále opakoval, že ho vnější svět nezajímá. Stejně je to bídný den. Je lepší zalézt a nechat se unášet fantazií.

Zvláštní bylo, že se mu stále obtížněji, nikoliv lépe, dařilo se ve svých snech ztrácet. Vynořovaly se hlodající myšlenky, které nevolal a které ho rozptylovaly. Znepokojeně zvažoval možná vysvětlení: hlad, zima, vedlejší obrazy z dívčiny mysli, kolidující s jeho vlastními.

V noci se ale dobře najedli; oheň, na kterém si ze zbytků uvařili guláš, ještě žhnul a činil jejich holý přístřešek útulným. A nápad, že by se dívčina mysl odpoutala od spojení s jeho, byl absurdní - byla neskutečně pasivním obecnstvem, ochotná věnovat celou svou pozornost pouze lákavým představám, které Howson vytvářel.

Přesto ty rozptylující pocity na hranici vědomí pokračovaly, ale byly tak labilní, že je pouhé zaměření jeho pozornosti

měnilo. Několik vteřin si myslel: tohle je dětinské - proč se radši nenaučím své schopnosti používat pořádně? Pak, když se tuto představu snažil vymazat, napadlo ho: v tomhle číhám nebezpečí - mohl bych při snění úplně zapomenout na tělo a umřít hladu. A rozčilená myšlenka: záleží snad na tom?, kterou hned odehnal: umřít a nepoznat intimitu telepatického přátelství?

S leknutím se posadil, zalpal po dechu a otevřel oči. Pohyb následovala svíravá křeč v zádech svalů. Vedle něj dívka kňourala, stěžující si na ztrátu spojení. Ignoroval ji, postavil se a vrhl se ven pytlíkem zakrytým otvorem, který sloužil jako dveře.

Venku mrholilo; málo na to, aby déšť zahalil okolní budovy, ale dost na to, aby nebylo možné se podívat nahoru, když se o to pokusil. Voda s prachem a sazí města mu tekla do očí a nutila ho bezmocně mrkat. Navíc to, co hledal, bylo ještě skryté v mracích.

Skryté! Jak se může on skrýt?

Ten poslední rozptýlující obraz, ten, který ho zvedl, nebyl ani jeho vlastní, ani té dívky. Za jeho jednoduchým vyjádřením se skrývalo nepřeberné množství zafixovaných zkušeností telepata s dokonalým výcvikem a nepředstavitelnými schopnostmi. Nepotřeboval žádné znalosti k tomu, aby to poznal. Ta zpráva sama definovala osobnost.

Tak oni pro něj přišli, pro něj, neschopného utéct a neznalého způsobu, jak skrývat své projekce!

Vrčení helikoptér mu bušilo do uší, déšť ho pátil v očích. Bez uvažování se potácel po nerovné ploše; noha mu sklouzla po mazlavém blátě, natáhl se do louže. Vstal, nedbal mokra a špíny, slyšel za sebou dívčin bublavý neartikulovaný hlas, uvědomoval si, že ho pronásledovatelé již bezpochyby našli a každým okamžikem čekal, že se obludné, hmyzu podobné helikoptéry vynoří z mraků a obklopí ho jako supi zbloudilého cestovatele.

Tamhle je jeden z nich! Lapaje po dechu, nadávaje, se otočil, sunul se a klouzal, šmátral po jakékoliv opoře, kterou mohl najít, aby předešel dalšímu pádu. Jedna helikoptéra přiletěla až nad něj, zůstala viset ve vzduchu a prudký vertikální vítr mu bušil do temene hlavy zrychlenými kapkami deště jako nálet hejna ptáků. Vítr vzduchu kolem něj vytvořil klec, jejíž mříže tvořily provazy deště.

Dívka křičela, jak jen byla schopna; odporný zvuk jejích výkřiků se zmateně mísil s jekotem motoru helikoptéry.

Telepate, čeho se bojíš?

Tichý hlas mu vnikl do hlavy jako chladný osvěžující vánek, nechávající jeho vědomí jako ostrůvek v centru uragánu hluku a strachu. Dodával mu sílu přijmout to, co se dělo. Chvilu byl příliš vyděšen na to, aby odrazil tu dotěrnost - to nebyl náhodný pojem, zachycený z pasivního mozku, ale úmyslná projekce, podložená silou dlouholeté mentální kázně. Potom se objevila v dohledu druhá helikoptéra a on v návalu hrůzy našel sílu:

NE, NE, NE! NECHTE MĚ BÝT!

Ta myšlenka vyletěla bez cíle, ale helikoptéra nad ním zareagovala, jakoby ji pokropil střelbou ze samopalu. Naklonila se dopředu, zahoupala se a sklouzla nad volnou plochu, bláznivě poskočila, když podvozkem na jedné straně narazila do zdi zbořeného skladiště a otočila se podél osy nárazu. S drtivým zvukem dopadla bokem mezi zbytky zdiva, paprsky vrtule praskly jako suché větvičky a motor zhasl.

Howson nevěřícně sledoval, jak padá, neodvažoval se přijmout fakt, že by za to mohl být zodpovědný. A přece věděl, že je - pocítil ten oslepující šok v mysli pilota, když mu selhaly všechny reflexy. Co víc, vytěsnil mentální hlas telepata, který ho oslovil, a tam, kde mezi nimi bylo spojení, cítil něco jako hojící se modřinu.

Ve stejném okamžiku si uvědomil, že dívčin mozek vypověděl, a když se otočil, viděl, že upadla v bezvědomí do bláta. Krátce se ho zmocnila pýcha. Jestli je schopen něčeho takového, je schopen čehokoliv. Ať si pro něj přijdou - bude je odrážet výbuchy mentálního odporu, dokud neudělají to, co si přeje, a nedají mu pokoj.

Pak ucítil bolest.

Přicházela v temných oslepujících vlnách z hromady trosk helikoptéry, zcela mimo vědomé ovládnutí, směřovala k Howsonovi spojenými pocity těch postižených, kteří věděli, že za to všechno je zodpovědný on. Zalpal po dechu, cítil, jakoby jeho noha byla zlomená, jeho hrudník rozdrčený, jeho hlava rozseknutá ostrou kovovou hranou a krvácející. Do jeho vyděšené mysli zasáhl opět telepat.

Tys to způsobil.

NECHTE MĚ BÝT!

Tentokrát se druhá helikoptéra ani nezachvěla, telepatické spojení bylo jen naznačené a ne ničící, protože vztekla Howsonova projekce byla oslabená vnímanou bolestí. Opět se rozběhl, vrávorál, podvědomě se snažil ukrýt v rozbitém skladišti a pokoušel se formulovat výmluvné odpovědi, popírající telepatovo obvinění.

Nechte mě být - nechci být důležitý! Když se zapletu do záležitostí venku, dějí se hrozné věci (vyzařovala z toho směs dojmů: policie, čekající u jeho dveří, pilot helikoptéry, křečovitě škubající řízením).

Vyšplhal na hromadu cihel a kusů betonu, mířil ke zdi, v níž polovina okenního rámu tvořila mezeru, podobnou cimbuří.

Klidná telepatova projekce pokračovala.

Plýtváš svým talentem na fantazie. Neumíš ho používat. Proto ty pohromy jako rychlé auto, které neumíš řídit!

A v dokonalém souladu s informací se objevil obraz, který proměnil hromadu sutí ve vrak auta, hořící po čelním nárazu do stěny.

Se závratí, způsobenou bolestí, zmatený samozřejmostí a rozsahem komunikace tak vzdálené jeho vlastním netrénovaným schopnostem, vylezl na vrchol hromady a zavrávorál v prostoru polovičního okna. Pod ním zela dvanáct stop hluboká propast. S hrůzou zvažoval, zda má skočit.

Můžu tě ochránit před strachem a bolestí. Dovol mi to.

NE, NE, NE! NECHTE MĚ BÝT!

Spojení se zachvělo; zdálo se, že telepat nabírá síly. Pak "řekl": Dobře, zasloužíš si to, protože jsi hloupý. Nehýbej se!

Železné sevření obepnulo motorická centra Howsonova mozku. Jeho ruce svíraly rám starého okna, nohy našly pevnou oporu na okenní římsě a pak se nemohl pohnout; telepat mu znehybnil končetiny. Nemohl ani vykřiknout hrůzou nad tím, že něco takového je možné.

Pak se objevily obrazy.

Dveře vedoucí do uličky. Vrzavě se otevírající. Za nimi člověk, vyhublý na kost, oči podlité krví, propadlé tváře, vlekoucí se pouhou silou vůle. Dveřmi bylo vidět, jak zanechal cestičku ve vrstvě prachu.

Napůl uvnitř, napůl venku omdlel. Čas mýjel; dítě, utíkající uličkou za míčem, jej našlo a s křikem běželo pro pomoc.

Přišel policista, vyhladovělého muže pohodlně uložil na polštář ze svého kabátu. Přijel lékař s posádkou sanity, všimli si cestičky v prachu a policista s lékařem vešli do tmavé chodby a sledovali cestu toho muže.

A nyní místnost, osvětlená skrze špinavé okenní tabulky: spíš chlív, ve kterém jsou další čtyři kostlivci, žena a tři muži, na dřevěných lavicích, pokrytých hadry, neschopní pohybu ani myšlenky a na tvářích a na rukou -

Howson se otřásl odporem, zvedal se mu žaludek, ale to pevné mentální sevření pokračovalo.

Na jejich obličejích, na víčkách, ve vráskách na čele a na uších a všude: prach. Klidně a neúprosně se usazující, protože nebyli schopni se pohnout, aby ho setřásl.

To byl telepat, zněla informace. Jmenoval se Vargas. Také se raději nořil do snů, které předváděl pozornému obecenstvu. Všichni zemřeli.

Howson vykřikl. Podařilo se mu to. Násilím setřásl sevření, které ho věznilo, zavrával a v okamžiku šílené hrůzy si uvědomil, že ztratil rovnováhu a padá. Jeho poslední vzpomínka byla na větev stromu a modřiny, které se týdny nehojily.

"Budete v pořádku."

Slova byla pronesená nahlas a jemně podtržena mentálním ujištěním v důvěru do budoucnosti, Howson otevřel oči a uviděl nad sebou klidnou tvář. Byla to vlastně docela hezká tvář a usmívala se.

Olízl si rty a pokusil se zaskřehotat odpověď, ale jeho myšlenka předběhla hlas.

"Nedělejte si starosti s mluvením. Jsem telepat - Danny Waldemar."

Vnímal obvazy na hlavě a na rukou: zmatená otázka.

"Jste v pořádku. Dali jsme vám protrombin hned, jak jsem zjistili, že tolik krvácíte. Všechny rány už zasychají." A náhle přechod k telepatii. Jsi zázrak, víš to? Už jsi mohl stokrát umřít při nějakém úrazu!

To se nestalo, a tak tohle téma nebylo důležité. Sledoval důležitější problém.

Co se mnou bude? Otázka byla zastřena strachem a vágními představami o lidské vivisekci.

"Nebojte se." Waldemar mluvil nahlas, pomalu, důrazně. "Nemůže se vám stát nic, s čím nebudete souhlasit. Nic! Od teďka navždy budete stále vědět, co kdo dělá a proč!"

Samozřejmě. Howson pocítil na své pokrivené tváři něco jako úsměv a v odpověď na něj se Waldemar zasmál a vstal.

Teď tě naložíme do helikoptéry. Odvezeme tě někam, kde se pořádně postarají o tvá poranění.

Počkej.

Waldemar se s výrazem pozornosti zastavil.

Ta dívka. Je hluchoněmá. Měla jenom mě - jen já jsem v jejím životě něco znamenal. Jestli odvezete mě, musíte ji vzít také. Nebylo by to fér.

Waldemar překvapeně našpulil rty. Chvilkový dojem soustředění, jakoby prováděl mentální průzkum a byl spokojen.

"Ano, proč ne? Je absurdní, aby byl dneska někdo ponechán v takovém stavu - její mozek je normální, to znamená, že může mít upravené hlasivky, umělý sluchový aparát... Proč ne? Samozřejmě, že ji vezmeme s sebou."

Howson zavřel oči. Byl si téměř jist, že ten nápad vložil do jeho mozku Waldemar, ale na tom nezáleželo. Záleželo pouze na tom, že byl spokojen s tím, co se stalo a budoucnost ho už neděsila.

Proniklo k němu Waldemárovo vnitřní zachechtání a pak usnul.

Kniha druhá

AGITARE

(agitare - hýbat)

IX.

Howson seděl a zíral na Ulánbátar, uvažoval, jak moc se stav města podobá jemu. Cítil jeho celkovou náladu; až do konce života bude podléhat jakémusi emocionálnímu klimatu, součtu individuálních myslí ve svém okolí.

Město bylo dost nevýrazné, jakoby provinční, i když bylo hlavním městem země. Měnící se způsob života - doprava, obchod, komunikace, jej přenesly do moderní doby; bylo nyní městem s jemnými bílými věžemi a širokými ulicemi, kam lidé přijížděli z řady důvodů. Uprostřed toho chaosu změn se staří lidé mohli jen divit, co se to náhle stalo, a smutně vzpomínat na jednodušší minulost.

On byl také zaskočen změnou, kterou si nepřál a věřil, že ji přijme jen tehdy, budou-li možné zároveň i některé jiné změny, po kterých toužil. Ne že by se k němu nechovali vlídně. Dali si s ním obrovskou práci. Mimo nepředstavitelně podrobná speciální vyšetření, jimž byl podroben - a tato nemocnice v Ulánbátaru byla hlavním terapeutickým centrem SZO v celé Asii s odpovídajícím personálem - mu byl poskytován takový malý luxus jako ta židle, na které seděl. Byla důmyslně navržena přímo pro něj, Geralda Howsona; byla nižší než bylo obvyklé a čalounění vyrovnávalo jeho deformace. Postel byla také navržena přesně pro něj, i vybavení vedle v koupelně a všechno ostatní také.

Ale to on nechtěl. Bylo to stejné, jako když mu někdo pomohl do narvaného autobusu: nenáviděná připomínka jeho postižení.

Ozvalo se zaklepání na dveře. Automaticky obrátil pozornost na návštěvníka - ne, na návštěvníky. Zatím neprošel žádným metodickým školením o použití svého talentu, ale mezi personálem nemocnice byli školení telepaté a pouhá jejich přítomnost zvyšovala jeho ovládání a citlivost. Musel je obdivovat - jak by ne? Ale zatím se o nich nedozvěděl nic, co by ho smířilo s tím, čím, na rozdíl od nich, byl on: zakrslík a ještě navíc s deformacemi.

Řekl s náznakem únavy nahlas i telepaticky: "Ano, pojďte dál."

Pandit Singh vstoupil první. Statný člověk se sklonem k tloustnutí, s pečlivě upraveným plnovousem a jasnými bystrými očima, který stál v čele terapeutického oddělení A - jinými slovy byl zodpovědný za veškerou neurologickou a psychologickou terapii v nemocnici. Lidé včetně Howsona ho měli rádi; na Howsona udělal dojem fakt, že jeho sympatie byla vždy provázena odhodláním něco udělat, bylo-li to vůbec možné. Soucit mnoha lidí zhořkl pocitem úlevy nad tím, že oni jsou naštěstí fyzicky normální.

Spolu s ním přišel Danny Waldemar a jeden z neurologů, žena jménem Christine Bakwa, se kterou se Howson setkal v jedné z mnoha vyšetřoven, jimiž prošel. Neuměla příliš dobře ovládat své verbalizované myšlenky, byla nejsnáze přístupná běžnému telepatickému "nahlédnutí", a ještě než vstoupila do pokoje, Howson od ní zjistil většinu toho, co mu Singh přišel říct.

Přesto jim jednoduchým gestem pokynul, aby se posadili a obrátil svou židli na dobře ovladatelných kolečkách proti Singhovi.

"Dobré ráno, Gerry," pozdravil Singh. "Slyšel jsem, že se na tebe byla podívat tvoje kamarádka. Jak se má? Chtěl jsem si s ní promluvit, ale neměl jsem čas."

"Má se dobře," řekl Howson. Měla; pomalu si zvykala na impulsy, vysílané pružnými kladívky, která jí zruční chirurgové voperovali do uší, a na biologicky aktivované umělé hlasivky, které nahradily její vlastní. Byla naděje, že po ukončení rehabilitace bude mít vlastní melodický, ač váhavý, hlas. Howson potlačil zášť vůči její dětinské radosti a vyslovil otázku, na kterou již předem tušil odpověď.

"A co já?"

Singh se na něj klidně podíval. Řekl: "Víš, že mám pro tebe špatné zprávy. Nemohl jsem ten fakt přesvědčivě skrýt."

"Řekni to," naléhal tvrdohlavě Howson.

"Dobře," povzdychl Singh. Otočil se ke Christine Bakwa, která mu podala složku z desek, které přinesla. Vyndal vrchní list a pokračoval: "Nejdřív, Gerry, je tu otázka tvého děda, matčina otce."

"Zemřel dlouho před tím, než jsem se narodil," zamumlal Howson.

"To je pravda. Řekli ti vůbec, proč zemřel tak mladý?"

Howson zavrtěl hlavou. "Myslím, že mi bylo jasné, že o tom matka nerada mluví, a tak jsem na ní nikdy nenaléhal."

"No, musela to vědět. Byl takzvaný hemofilik, jinými slovy měl sklon ke krvácení, protože měl nedostatek jednoho ze srážecích faktorů. Neměl mít nikdy děti. Ale měl a prostřednictvím matky jsi tu vadu zdědil."

"Řekl jsem ti to," vložil se do řeči Danny Waldemar, "když jsme tě nakládali do helikoptéry, pamatuješ? Řekl jsem ti, že jsme ti dali protrombin jako první pomoc při krvácení. Škrábance a modřiny se ti vždycky hojily pomalu, vid'? Velké krvácení - třeba i krvácení z nosu - by tě přivedlo do nemocnice skoro na měsíc a možná by tě i zabilo. Máš štěstí, že jsi vůbec naživu."

Mám štěstí? Howson ponechal svou repliku na telepatické úrovni, ale byla tak zatrpklá, že sebou Waldemar viditelně cukl.

Nahlas Howson protestoval: "A co? Protrombin pomáhá, rány, které jsem měl, když jste mě našli, se zahojily dobře, jakmile zaschly."

Singh se podíval na své kolegy. Než promluvil, Howson zachytil, co měl ten velký Ind na mysli.

"Ne?" zašeptal.

"Ne. Je mi to líto, Gerry. Ty ranky se ve skutečnosti hojily dvakrát tak dlouho, než bych očekával u zdravého člověka. A cokoliv vážnějšího - například zlomenina - by se třeba nezahojilo vůbec. Ale paradoxně právě tohle z tebe udělalo toho nejslibnějšího telepata, kterého jsme poznali po Ilse Kronstadtové. Já ti to vysvětlím."

Zvedl papír z desek tak, aby na něj Howson viděl. Bylo to velké černobílé schéma lidského mozku, ve kterém byla zakreslena malá červená šipka.

"Už jsi asi pochytil většinu toho, co ti chci říct," prohlásil. "Jak tě Danny upozornil, když jste se poprvé sešli, není nutné, abys ještě někdy nechápal, co se s tebou děje a proč. Ale já ti to vysvětlím, jestli dovolíš, protože nejsem telepat a tvořím lépe slova než nevyslovené pojmy."

Howson přikývl a s citelným utřením se díval na schéma.

"Informace se uchovávají v mozku více méně náhodně," pokračoval Singh. "Je tam spousta volné kapacity, víš? Ale jsou určité oblasti, kde se soustřeďují určitá data a to, čemu říkáme 'tělesná představa' - něco na způsob referenčních standard o stavu těla - je uloženo tam, kam ukazuje ta šipka. Velká část informací, nutná pro hojení, je samozřejmě uložena přímo na buněčné úrovni, ale ve tvém případě je v nich chyba - důkazem je tvá hemofilie. Dalo by se to vyřešit pomocí umělé stimulace centra 'tělesné představy', nebýt toho paradoxu, o němž jsem se zmínil."

Vyměnil schéma za jiné, ukazující mozek zespoda, také označené červenou šipkou.

"Tady je typický průměrný mozek - jako je můj nebo Christine. Červená šipka ukazuje na skupinu buněk, které se nazývají Funckův orgán. Je tak malý, že byl přehlížen, dokud se neobjevili první telepaté. V mém mozku, například, je tvořen asi tak stovkou buněk, nepříliš odlišných od buněk sousedních. Zapamatuj si jeho uložení!"

Vyndal ze složky další list. Tentokrát rentgenový snímek s mozkovou částí lebky, čelistí a několika krčními obratli.

"Vzpomínáš si, že jsme ti dělali rentgen hlavy, Gerry, potom, co jsme ti dali rentgenkontrastní látku, která selektivně -

hm - 'barví' buňky Funckova orgánu. Podívej se na výsledek."

Howson se tupě zadíval na snímek.

"Ta bělavá masa na bázi mozku," řekl Singh, "to je tvůj Funckův orgán. Je téměř o dvacet procent větší než největší, jaký jsem dosud viděl. Potenciálně máš nejsilnější telepatické schopnosti na světě, protože tenhle orgán rezonuje s impulsy v nervových soustavách ostatních. Jsi schopen si poradit s takovým množstvím informací, až zůstává rozum stát."

"A to ze mě udělalo mrzáka," řekl Howson.

"Ano." Singh pomalu odložil snímek. "Ano, Gerry. Zabralo to místo, kde se normálně nachází centrum tělesné představy a důsledkem toho je, že nemůžeme udělat nic, abychom spravili tvé tělo. Jakákoliv operace, dostatečně velká na to, aby ti pomohla, by byla zároveň dostatečně velká na to, aby tě zabila."

"Copak, Danny?" zeptal se Singh, když se vrátili do jeho pokoje. Telepat, jehož specializací bylo objevovat a trénovat nové osoby svého druhu, pomalu zavrtěl hlavou.

"Nemá žádný důvod spolupracovat," prohlásil. "Pro Boha, můžeš mu to mít za zlé? Uvědom si jeho situaci! Kdykoliv se podívá do zrcadla, vidí tam svůj obličej - obličej nedospělého idiota, kterému se chce zvracet! Copak stát se telepatem je nějaká kompenzace po dvaceti letech takového života? Pochytil jsem něco z jeho myslí..." Zarazil se, polkl.

"Uvažuj! Poprvé ho zachytil vesmírný komunikační člověk z oběžné dráhy, takže potenciálně je jeho 'hlas' dosud nejsilnější v historii. Ale jeho skutečný hlas nikdy nedospěl - má absurdní fistulku jako eunuch! Má pořád mlčný chrup - proboha - což je vlastně dobře vzhledem k jeho hemofilii, ale uvažuji, co to udělalo s jeho psyché. Trvá tři měsíce, než mu narostou vlasy natolik, aby potřeboval holiče. Nezačaly mu vůbec růst vousy. Co se týče sexuality, převzal obecné postoje, ale nikdy neprožil emoce; co to s ním udělá, až poprvé narazí na někoho s těžkým sexuálním problémem, ví Bůh."

"Nemůžeme s tím něco udělat?" zeptal se Singh.

"Vyloučeno!" vyštěkl Waldemar. "Nechceš mu přece ještě víc zkomplikovat situaci - a věř mi, to by se stalo, kdybys ho normálně saturoval pohlavními hormony a nechal ho v jeho znetvořeném těle. Uvědom si, že si ani nemůžeme být jisti, že by se to vůbec podařilo; jeho tělesná schránka se natolik liší od normálu, že si netroufám odhadnout, jestli je schopen na hormony reagovat nebo ne."

"Napadlo mě -" vložila se do hovoru Christine Bakwa a zmlkla. Waldemar se na ni podíval.

"Měla jsi na mysli, že bych mohl jeho mysl rozebrat a zase ji dát dohromady, co? Vymazat tu hroznou žárlivost, kterou pociťuje vůči své kamarádce?"

"Ano, to jsem myslela." Neuroložka bezradně pokrčila rameny. "Já chápu, proč je tak otrávený - když bylo tak jednoduché ji umožnit, aby mluvila a nahradit sluch, podvědomě nemůže uvěřit tomu, že jemu nelze pomoci. Fakt, že souhlasil jít s tebou jen pod touto podmínkou naznačuje, že je schopen hluboké empatie."

"To nesporně," souhlasil Waldemar. "Ale - má neuvěřitelnou sílu."

"Domnívala jsem se, že se ti ho podařilo ovládnout, když jste ho objevili."

"Jen krátce. A vůbec by se mi to nepodařilo, kdyby byl hrozně netrpěl vědomím, že způsobil bolest lidem v helikoptěře, která se zřítíla. A přesto mi zase unikl. Ne, s chladnou hlavou by byl schopen odolat jakémukoliv pokusu o zásah do jeho mysli a nejsem si jistý, zda by telepat, který by se o to pokusil, zůstal při smyslech."

Nastalo naprosté ticho, které přerušilo jemné bzucení telefonu na Singhově stole. Singh se ztěžka natáhl a zmáčkl tlačítko.

"Ano?"

"Je tu za vámi pan Hemmikaini, doktore Singhu," oznámil hlas.

"Ano -? No dobře. Pošlete ho nahoru." Singh vypnul tlačítko a podíval se na své kolegy. "Ten člověk, co sem jde, je jedním ze speciálních asistentů generálního tajemníka SN. Asi bych se měl radši starat o to, co žádá, a ne věnovat veškerý čas přemýšlení o Howsonovi. Ale vzhledem k tomu, jaký potenciál Howson znamená..."

Vstáváje, Waldemar za něj dokončil větu: "...by si člověk přál, aby nám dal svět pár dní pokoj a umožnil nám překonat jeho nechuť spolupracovat! Někdo by to měl někdy zhodnotit - jestli jsme my, telepaté, víc problémů způsobili, než se nám podařilo zachránit, nebo naopak."

Zašklebil se na Singha a odešel.

X.

Hemmikaini byl mohutný muž s kulatou tváří, růžovou pletí a velmi nakrátko ostříhanými světlými vlasy. Vypadal přesně na to, co byl - úspěšný a oddaný úředník. Co bylo nezvyklé, byla povaha jeho práce.

Podal Singhovi baculatou ruku, odložil černý kufík na roh stolu, posadil se na židli a opřel se.

"Nu, víte proč jsem tady, doktore Singhu. Víte také, že čas je vzácný, a tak ho nebudu ztrácet nějakými zbytečnými zdvořilostmi. Máme problém. Máme výsledky z počítače, které ukazují, že potřebujeme někoho se schopnostmi, jaké má Ilse Kronstadtová. Ergo, potřebujeme ji - je jedinečná. A přesto naše žádost o její služby, adresovaná zdejšímu řediteli, byla odeslána zpět s doporučením, aby někdo přišel a promluvil s vámi. Proč?"

Singh se opřel lokty o stůl, podíval se na své ruce a pečlivě přitiskl konečky prstů k sobě. Aniž zvedl hlavu, řekl: "V podstatě chcete vědět, co by tady Ilse Kronstadtová mohla mít důležitějšího na práci, než je mírová operace SN."

Hemmikaini zamrkal. Po krátké pauze přikývl. "Když to říkáte tak otevřeně, ano, je to tak."

Singh zamyšleně povzdychl: "Předpokládám, že se zase jedná o jižní Afriku?"

"To se dá snadno uhodnout, pokud jste četl noviny. Ale musím vás trochu opravit." Hemmikaini se významně naklonil dopředu. "Není to jenom 'zase jižní Afrika' tónem, který jste použil. Od dob Černé stezky, kdy polovina jihoafrických

pracovních sil odešla ze země, nám byla trnem v oku - už tehdy, pochopte to! Dělali jsme, co jsme mohli, abychom vyřešili každé opakované vzplanutí teroristických akcí a násilí a mysleli jsme si, že jsme ten problém konečně vyřešili. Ale nevyřešili - ne úplně. Tentokrát chceme udělat to, v co vkládáme naději od doby, kdy nám telepaté poprvé pomohli."

"Chcete to zarazit dřív, než se to vůbec stane," zašeptal Singh.

"Správně. Máme už dostatek údajů - Makerakera je tam už tři měsíce s veškerým personálem, který můžeme postrádat. Ale máme příliš málo času. Potřebujeme Ilse Kronstadtovou, aby to zvládla."

Singh prudce vstal od stolu a přešel k oknu. Stiskl tlačítko, držel ho až k "úplné transparentci" a rozhlížel se po Ulánbátaru. Zády k Hemmikainimu řekl: "Obávám se, že s ní nemůžete počítat."

"Cože?" zaprotestoval Hemmikaini. "Podívejte se, doktore Singhu -!" Zarazil se, když si uvědomil příkrost svého hlasu a pokračoval trochu přívětivěji: "To je odpověď doktorky Kronstadtové?"

"Nemám ponětí. Nikdo se jí na to neptal."

"Co tím, do háje, chcete říct?" Hemmikaini se už ani nesnažil zůstat klidný.

"Muselo vás přece napadnout," řekl Singh, "proč asi Ilse Kronstadtová opustila Mírovou agenturu SN, kde se stala prakticky průkopnicí metod nenásilné kontroly, které se pak postupně staly běžnou praxí."

"Samozřejmě, že mě to napadlo," odsekl Hemmikaini.

"A -?"

"No - no, asi jsem došel k závěru, že potřebovala změnu. Pracovala dost často až do úplného vyčerpání, ne snad?"

"Víc než do úplného vyčerpání, pane Hemmikaini," Singh se otočil a světlo, pronikající oknem, zdůraznilo šediny v jeho vlasech a vousech. "Ilse Kronstadtová je prakticky mrtvá žena."

Hemmikaini pootevřel své jasně růžové rty. Nevydal ani hlasek.

"Obvykle," Singh nemilosrdně pokračoval, "by někdo tak nepostradatelný jako Ilse Kronstadtová byl sledován lékaři, psychology a spoustou dalších odborníků. Během několika posledních let se však odehrála řada krizí - Indie, Indonésie, Portugalsko, Litva, Guajana, jedna za druhou - a tahle opatření byla přechodně zanedbána. Potom jsme v Ilsině mozku objevili zhoubný nádor. Kdybychom na něj přišli včas, mohli jsme ho mikrochirurgicky odstranit; o něco později jsme mohli použít cílené ultrazvukové nebo elektronové paprsky. Ale teď už neexistuje žádný způsob, kromě radikálního chirurgického zásahu přes bazi mozku."

"Proboha," vyděsil se Hemmikaini. Nedíval se na Singha. Asi nemohl. "Chcete říct, že při operaci nádoru by bylo nutné jít přes její telepatický orgán?"

"Přesně tak."

"Ona to ví?"

"Pokusil jste se vy někdy něco utajit telepatovi? To dokáže zase jedině telepat a v Ilsině případě si nejsem jist, že je na světě někdo, kdo by ji dokázal udržet mimo svou mysl, pokud by se ona opravdu snažila do ní proniknout. Je schopná ovládat celou osobnost jiné lidské bytosti, víte - nebo současný stav mysli tuctu lidí najednou."

Singh obrátil ruce ve vzduchu, jakoby naznačoval sypání prachu z dlaně.

"Nemůžete s ní počítat, pane Hemmikaini. Pokud je tady, můžeme ji udržet při životě a hospodařit rozumně s její energií. Není doslova invalidní - žije podobný život jako ostatní personál - ale věnuje se jen jednomu druhu práce, a to ještě vzácně."

"Kvůli vyčerpání?"

"Samozřejmě."

Hemmikaini si olízl rty. "Co je to za práci?"

"Víte, co je katapatické seskupení?" zeptal se Singh. Po Hemmikainiho záporném posunku pokračoval: "Je to zparchantělé slovo, kříženec pojmů 'katalepsie' a 'telepatický'. Tu a tam se objeví telepat s nedokonalou osobností. Pustí se třeba do práce, kterou nezvládne. Nebo jen není schopen se vyrovnat s odpovědností, která vyplývá z jeho schopností. Nebo prostě pro takový svět, jaký on vidí, nechce nic dělat." Vzpomněl si krátce na Howsona, deformovaného, zakrnělého, a rychle pokračoval.

"Dává přednost úniku do amnézie a vytváří si vlastní svět fantazie, který je pro něj přijatelnější. No, to dělá občas každý. Ale telepat je schopen to udělat velkoryse. Může si obstarat i obecnost - někdy až osm lidí, pokud je dost silný - a zatáhnout je do amnézie. Říkáme jim 'reflektující osobnosti'; zrcadlí a živí telepatovo ego."

Když se tohle stane, zapomenou nejen na svět, ale i na svá vlastní těla. Nepocítí hlad, žízeň, ani bolest. A jak můžete předpokládat, nechťejí se probudit."

"Nikdy se neprobudí?" dožadoval se Hemmikaini.

"No, občas. Ale pochopte, to, že nepocítí hlad ani žízeň neznamená, že přestali existovat. Po pěti až sedmi dnech dochází k nezvratnému poškození mozku a to, co je nakonec probudí, je slábnutí telepatovy síly pod úroveň, na které je ještě schopen udržet to složité spojení. A to už nemají naději."

"Co má tohle společného s Ilse Kronstadtovou?" "I nedokonalý telepat je cenný," odpověděl Singh. "Je jediný způsob, jak zachránit katapatickou skupinu, pokud se objeví včas: vniknout do toho světa fantazie a učinit jej ještě nesnesitelnějším, než je skutečnost. A Ilse Kronstadtová je jediný člověk, kterému se to opakovaně daří. Takže, pane Hemmikaini - ponuře se usmál - "vidíte, že mám odpověď na vaši otázku: co by mohlo být důležitější než závažné mírové poslání SN? Zachránila pro budoucnost téměř dva tucty telepatů; ti už dohromady dokázali udělat daleko víc, než by zvládla ona sama, i kdyby byla zdravá."

Hemmikaini chvíli mlčel. Pak se zeptal: "Jak dlouho bude žít?"

"Může zemřít vyčerpáním při příštím terapeutickém sezení. Může žít pět let. To se nedá odhadnout."

Opět ticho. Pak ten člověk ze SN sebral síly a vstal. "Děkuji vám za vysvětlení, doktore Singhu," zamumlal. "Asi se

budeme muset spokojit s někým jiným, i když to nebude ten nejlepší."

Tentýž den o něco později pod vlivem jakéhosi neurčitěho impulsu zašel Singh do bytu v západním křídle nemocnice, kde bydlela Ilse Kronstadtová. Našel ji sedící u psacího stroje, její stíhlé ruce se míhaly nad klávesami jako kolibříci, ve vzduchu zněl tichý šum stroje.

"Pojď dál, Pane," pozvala ho. "Hned se ti budu věnovat."

Singh poslechl a zavřel dveře. Nemohl se ubránit, aby si ji neprohlížel a neuvažoval, jak se změnila za tu dobu, co ji znal. Světlé vlasy úplně zeshedivěly, výraznou tvář zbrázdily vrásky a zdravé opálení její kůže se pomalu měnilo na voskovou bledost.

"Ano, Pane, já vím," řekla klidně. Vytáhla papír ze stroje a otočila se k němu. "Někdy se toho bojím... Proto se to snažím vytěsnit, samozřejmě."

"Co tím myslíš?" zašeptal Singh.

"Rozhodla jsem se napsat autobiografii," odpověděla. Na tváři se jí objevil nezbedný úsměv. "Bylo mi řečeno, že to bude trháč! Posad' se přece, Pane! Nemusíš se snad ke mně chovat obřadně! Zvláště, když jsem pro tebe poslala."

Překvapení odeznívalo hned v té chvíli, kdy se v Singhově mysli začalo tvořit. Zasmál se a sedl si na židli. Ilse Kronstadtová si opřela loket o opěradlo své židle a položila si špičatou bradu do dlaně.

"Máš starosti, Pane," řekla a náhle přešla na vážný tón. "Proto je to tady už několik dní všechno smutné. Většina z toho je kvůli tomu nováčkovi, co ho našel Danny - chudák! - ale dneska ráno jsem si uvědomila, že jsem do toho zabředla, a tak jsem si chtěla promluvit. Doufám, že oceňuješ, že jsem počkala, až budeš mít čas."

"Opravdu jsi pro mě musela poslat, Ilse?" Singh to řekl nahlas, protože cítil, že ta myšlenka pronikla tak silně do vědomí, že by ji stejně nebyl schopen utajit.

"Ano, Pane." Slova dopadala jako rány kladivem. "Je to pořád horší. Musím teď používat telepatie s rozmyslem; rychle se unavím a pletu se. Případám si strašně stará."

Bylo ticho. Konečně pokračovala, aniž se na něj podívala: "Viš, byla bych se ráda vdala a měla děti..., myslím, že bych to byla navzdory všemu zkusila, kdybych byla přímo neviděla, jaké to je peklo, být dítětem telepatů a nezdědit ten dar. Pamatuješ Nolu Gruningovou?"

"Pamatuju," zašeptal Singh. Nola Gruningová se vdala - za telepata, samozřejmě; to byl jediný možný výběr - a měla dítě, které to po nich nezdědilo. Ocitla se v katapatické skupině s dětmi, kterým vytvářela krásné dětské představy, z nichž Ilse uvolňovala jednu reflektující osobnost za druhou, a Nola zůstala nenávratně šilená.

"No -!" řekla Ilse s nuceným veselím. "No, co se týče té autobiografie, můžu po sobě aspoň zanechat slova. A teď mi řekni, čím jsem se stala součástí tvých starostí?"

Singh se neobtěžoval mluvit - pouze uspořádal fakta ve své mysli tak, aby si je mohla prohlédnout.

Vzdychla. "Máš samozřejmě pravdu, Pane. Nezvládla bych tak složitou situaci - už ne. Rozbilo by mě to na kousky. To je ta frustrace, víš. Pokoušíš se vyřešit velký problém a necháváš spoustu jiných problémů stranou, možná tisíce drobných problémů, a každý z nich bolí..."

Bývala jsem schopná se vzdát. Teď jsem v situaci, kdy se musím vzdát."

Pohnula se, jakoby setřásala zlý sen. "Lidem se přece od nepaměti stává, že oslepnou, zblázní se. Přece jenom jsem taky jen člověk! Mimochodem, dostal se Danny někam s tím nováčkem?"

"Zatím ne. Taky proto ze mě vyzařovaly ty starosti."

"Jaká příšerná škoda. Někdy si myslím, Pane, že jsem navzdory všemu měla neuvěřitelné štěstí. Měla jsem inteligentní rodiče, hezké dětství, prvotřídní vzdělání... Za předpokladu, že se dar telepatie objevuje pozdě - nikdy ne před sedmnáctým rokem, většinou kolem dvaceti, nebo později - proto, aby existovala jakási přirozená obrana před nebezpečím, že by byla poškozena nevyzrálá osobnost, byla jsem asi připravená, jak nejlépe to bylo možné. Ale on - je to průšvih, co? Sirotek, mrzák, hemofilik..."

"Napadá tě něco, co by Dannymu pomohlo?" odvážil se zeptat Singh.

"Pozdě, Pane!" zasmála se. "Danny se mě ptal už před týdnem, jestli bych mu mohla pomoci."

"A můžeš?"

Její tvář pohlavla, jakoby zhaslo světlo. Řekla ledově: "Netroufám si, Pane. Dotkla jsem se okrajů jeho mysli. Utekla jsem. Dřív bych to byla možná zkusila - byla bych sázela na to, že moje zkušenosti vyváží tu přirozenou sílu, kterou má. Byla bych schopná zvládnout jeho paniku. Teď už jsem příliš stará na to, abych to dokázala, Pane - a příliš nemocná."

"Co s ním tedy bude? Půjdeme o něj?" zeptal se Singh těžce.

"Nedokážu se dostat tak hluboko do jeho mysli, abych ti to mohla říct. Samozřejmě je ještě možné vsadit na jeho empatii - když se to podaří, bude mým následníkem. To je ti, doufám, jasné. Pokud ne, může se zbláznit nenávistí k sobě samému. Jak by bylo možné to ovlivnit, to prostě nevím, Pane! Říkám ti, netroufám si nahlédnout tak daleko do jeho mysli!"

XI.

Brzy potom přišla doba, kdy začali nechávat Howsona o samotě a - jak si sám upřímně přiznával - to přispělo ke stavu jeho rozmrzelosti. Když rozebíral své pocity, jeho podvědomá touha být důležitý byla stále živá; jeho tvrdohlavý vzdor vůči Singhovým prosbám a Waldemarovu telepatickému přesvědčování ho svým způsobem uspokojoval, zaručoval totiž kontinuitu jejich zájmu. Jakmile by podlehl a začal spolupracovat, většina jeho dalšího výcviku by již byla samostatná. Jiný telepat by jej pouze vedl a chránil před slepými uličkami. Každý telepat byl jedinečný, a proto se musel vzdělávat sám.

To byla samozřejmě jen jedna polovina jeho osobnosti. Druhá se na něj dívala ze zrcadla.

Až potud to bylo pochopitelné. Některé jiné věci mu dělaly větší starosti. Nechuť, s jakou s ním Waldemar navazoval kontakt, mu byla dlouho po příjezdu do Ulánbátaru záhadou; jednou ale Waldemarova sebekontrola zeslábla a důvod se zřetelně vynořil: bál se, že by se Howson mohl zbláznit a představa šíleného telepata s Howsonovými schopnostmi byla přímo děsivá.

Ještě děsivější byl objev, který Howson učinil a jehož zárodek se sám objevil v jeho mysli: myšlenka úniku do šílenství - byla úchvatná, nabízela možnost působit mocí, neomezenou způsobeným utrpením, jež by zpětně působilo na něj jako bolest lidí ve ztroskotané helikoptě.

Před událostí, která od něj odvedla veškerou pozornost, se nechal provádět po nemocnici a shledal ji natolik zajímavou, že se občas sám belhal po chodbách bez pomoci personálu, jenž měl od Singha přísné pokyny, aby se ho nesnažil nikterak ovlivňovat. Pociťoval ovšem opakované záchvěvy závisti pokaždé, když se setkal s nemocným uzdravujícím se z duševní nebo fyzické choroby. Poslední dobou sedával raději zamlkle ve svém pokoji a pouze jeho mysl se potulovala. Tomu nebyl schopen odolat; jakmile se jednou naučil používat své telepatické schopnosti, nešlo se těchto toulek zbavit stejně jednoduše jako třeba zavřít oči.

Když se naladil na maximální citlivost, nemocnice i město kolem se proměnilo v nesmyslný chaos. Cvičil si schopnost výběru, a když si uvědomil, na co přišel, bylo to něco, co podvědomě předpokládal: přesnost nebyla ani tak otázkou vzdálenosti jako vyloučením rušivého mentálního "hluku" a pečlivé soustředění mu umožnilo si vybrat jeden mozek mezi tisíci stejně, jako je možné poslouchat jednu osobu uprostřed hlučného večírku.

Některé osobnosti bylo snadné lokalizovat; zářily jako kulové blesky na temném nebi. Telepaté mezi personálem byli samozřejmě ti nejsnáze přístupní, ale ty nechtěl kontaktovat - když tak učinil, vycítil v zásadě přátelské pocity, chápající jako samozřejmost přijmout telepatický dar s radostí, ale - byli zmateni a zneklidnění Howsonovou depresí.

V každém případě byli všichni, až na jednoho, zaneprázdnění svou prací. Výjimkou byl majitel mozku, který zastíňoval celé jedno křídlo nemocnice svou neviditelnou radiací, tak výraznou, že zakrývala vlastní osobnost. Pátral na okraji této radiace a vycítil auru sebedůvěry a síly, která ho překvapila; pak, nečekaně, se v ní objevilo něco rušivého a aura pohasla, někdy téměř vymizela. Pokud by si někdo představil náhle pohasínající hvězdu, pochopil by, co se stalo. Howsonovi se to nepodařilo, raději obrátil svou pozornost jinam.

Zeptal se přirozeně, či ta pozoruhodná mysl je a odpověď - že se jedná o téměř legendární Ilse Kronstadtovou, jíž se měla podobat postava ve filmu, který viděl tenkrát společně s mužem v hnědém - vedla k tomu, že se už vůbec neodvažoval ji obtěžovat.

Byli tam i jedinci bez telepatických schopností, kteří čnili nad ostatní. Singh z nich byl nejvýraznější. Měl duši jasnou jako čistou vodu, do níž se mohl člověk opakovaně nořit, aniž by objevil meze jeho soucitu. Howson se ale raději nepouštěl do Singhova vědomí - příliš velká část z něj se zabývala Howsonovým prokletím a nemožností korigovat jeho deformace.

Volil si raději jednodušší mysl - personál a nemocné. Nejdříve se pohyboval s maximální opatrností, později, když uměl se svými schopnostmi lépe zacházet, byl odvážnější a trávil dlouhé hodiny sledováním něčeho, co ho fascinovalo stejně jako kdysi filmy a televize. Tohle bylo ještě zajímavější, a tak si televize v rohu pokoje po prvním týdnu v nemocnici již nevšímal.

V nemocnici byl personál i nemocní více než padesátí národností. Jejich jazyky, zvyky, přání a obavy ho bezmezně poutaly a když se vrátil do reality, opilý nadšením ze sdílených prožitků, po cestě tuctem duší, zcela vážně zvažoval podvolit se Singhovým a Waldemarovým přáním.

Ale ještě se držel zpátky. V nemocnici byla skupina nemocných, jejichž myslím se nebylo možné vyhnout a kteří byli příčinou toho, že se občas probouzel propocený uprostřed noci; jako oběť nepopsatelné hrůzy. Byli to šilenci, ztraceni ve svém soukromém prostoru bez logiky. S nimi pracovala většina telepatů.

Jednou, pouze jednou "se díval" na psychiatra - telepata, připravujícího se na terapeutické sezení. Nemocný byl paranoik, trpící obsedantní sexuální žárlivostí a telepat se snažil odhalit prožitky, které k tomu vedly. Byla to záležitost příliš složitá na to, aby se telepatii zcela vyřešila; jakmile se objeví pozadí poruchy, bude následovat hypnóza, odvedení pozornosti pomocí léků a pravděpodobně regrese v podvědomí, aby se dotyčný mohl vyrovnat se svou minulostí. Zatím byla jeho mysl pekelnou změtí iracionálních hrůz a telepat se jimi probíral jako člověk prodírající se džunglí plnou příšer.

V tomto momentě Howson telepata opustil. Potom se bál ještě víc než dřív.

Pak propukla krize a nespolutracující Howson byl ponechán v ústraní, zatímco se ostatní usilovně pokoušeli o záchranu. Jeho představa o tom, co se vlastně děje, byla dlouho zmatená. Několik týdnů se neobtěžoval číst noviny ani sledovat televizní zprávy, kdyby to byl učinil, věděl by, že Hemmikainiho člověk nebyl úspěšný a následkem toho se krize v jižní Africe změnila ve špinavou, krvavou a nepřehlednou vřavu.

Zatímco se Makerakera - expert v oblasti agrese - usilovně snažil sehnat skupinu lidí, kteří by se mohli uvolnit a přidat se k němu: Choong z Hongkongu, Jenny Penderová z Indiany, Stanislaus Danquah z Akkry a pár nováčků, malý Řek Perikles Phranakis se k té pohromě otočil zády a šel si svou cestou, do země, kde byly jeho úsilí a úspěch korunovány vavřínovým věncem.

V Salisbury, Nairobi a Johannesburgu se snesly jednotky z nebe; po nich mobilní nemocnice, transportní helikoptéry, plechovky, pytle a balíky základních potravin; po nich právníci a politici (co se stane s člověkem ve vězení, obviněným z vraždy, když se rozpadnou vládní orgány, vznášející obžalobu?).

Za vřavou následovalo ticho, přerušované pláčem dětí.

Mezitím letadlo priváželo schránku Perikla Phranakise do Ulánbátaru. Prokázalo se, že počítače měly pravdu: pouze Ilse

Kronstadtová byla schopna si s tím poradit, a pokud ona nemohla jet na místo krize, přivezou krizi za ní. Howson zachytil zatoulané obrazy z fantazie, v níž si liboval Phranakis, a otrásl se. Silně mu to připomínalo jeho vlastní snění, které - aspoň podle Dannyho Waldemara - jej mohlo nakonec vlákat do vytvoření katapatické skupiny s hluchoněmou dívkou. Když si vzpomněl na první skupinu, kterou poznal, vybavil se mu prach na Vargových očích a téměř hlasitě zaúpěl.

Protože pozornost všech byla zaměřena na Phranakise, získal zvláštní pocit izolace. V panice z pocitu osamělosti, jenž byl horší než dřív následkem měsíc trvajícího zájmu o jeho osobu, který mu vyhovoval, se začal zabývat problémy, jimiž se zabývaly všechny vynikající mozky kolem něj.

Neodvážil se hned proniknout do soukromí samotné Ilse Kronstadtové, ale vycítil její úzkost jako nepříjemný zápach. Nejasně pochopil fakt, že ač Phranakis selhal, byl stále považován za nejvážnějšího soupeře, kterého kdy Ilse měla ve své původní specializaci - eliminaci agrese; když nyní stála tvář v tvář úkolu rozbít jeho fantazii, chvěla se.

Uveden do rozpaků, obrátil svou pozornost jinam a zjistil, že Phranakisova paranoidní psychóza je v popředí zájmu veškerého personálu. Jako hejno vran, které se slétá za pluhem, sjížděli se lidé, kteří ho znali, a ti, kteří již zemřeli předávali Ilse Kronstadtové informace prostřednictvím záznamů na papíře, na pásce nebo filmu. Když mu bylo pět let, udělal to a to; se svou první dívkou dělal rád toto; během výcviku v telepatii měl tyto problémy.

Ilse Kronstadtová si vybírala z těchto údajů a vytvářela z nich mentální portrét Phranakise tak jako sochař, který posbírání úlomky kovů a spojí je v umělecké dílo. Howson byl fascinován; byl tak zaujat, že si vůbec neuvědomil, kdy poprvé pronikl do jejího vědomí. Budťo si nevšimla, že se "díval", nebo byla příliš zaneprázdněna na to, aby se tím zabývala. Domníval se, že je to ta druhá možnost, a pocítil vinu za nechť obětovat vlastní talent tak, jak ona obětuje svůj.

Seděl jako přikovaný ve své speciální židli, pohodlnější, než v jaké kdy seděl, a vstřebával metody sebeukáznění, jimiž si znovu budovala své ochabující sebevědomí. Objevil záblesky minulých úspěchů v situacích, které se původně zdály beznadějné, a přesto skončily triumfálně; odhalil představy o vlastní ceně, téměř až ješitné, cíleně pěstované k posílení vlastní osobnosti.

Howson to vše sledoval s čelistmi křečovitě sevřenými napětím. Přesto byl otřesen, když jeho mysl zabloudila k Phranakisovi. Jak by se mohlo někomu podařit - byť i někomu tak výjimečnému, jako je Ilse Kronstadtová - proniknout do té obrněné fantazie, obklopující ego tohoto muže?

Zapomněl, že je Gerald Howson. Zapomněl, že je mrzák, zakrslík, hemofilik, sirotek. Uvědomoval si jen, že je telepat, schopný vzít si fakta z kteréhokoliv mozku bude chtít, když mu to jeho majitel dovolí, a zoufale se snažil doplnit si informace o tom, co vedlo do této slepé uličky.

Phranakis: takto znal sám sebe, než se ponořil do amnézie; takto vypadala tvář, kterou vídal denně v zrcadle; takto si pamatoval matku, takto otce, bratry a sestry; takto vypadala kamenitá ulice, kterou chodíval do školy, taková situace ho dovedla do Atén a k prvním zklamáním jeho mládí, toto byla místnost, ve které si náhle uvědomil svou skutečnou identitu...

Jižní Afrika: toto byl ten vřed, hlodající pod uhlazeným moderním povrchem; toto byla nenávist tmavé pleti vůči světlé a toto chamtivost, která propukla v násilí... Viděl, jak mohutný Polynésan Makerakera prochází slunnou ulicí a zachycuje nenávist jako na film v kameře - je jedním ze vzácných receptivních telepatů bez projekčního "hlasu", jako jsou ti, kteří dohlíží na léčbu a laičtí psychoanalytici, s nimiž se Howson v nemocnici setkal. Znal dlouhé chodby, místnosti, ve kterých se vážní muži setkávali k naplánování prvního pokusu o realizaci otřepané antické fráze o tom, kdy je nejlepší ukončit válku. Cítil, jak Phranakis zareagoval, když zjistil, že selhal - viděl to jako nemesis, odplatu hubris, bezmeznou domýšlivost, která se dotkla bohů jeho předků.

Nahlédl také do myslí a vzpomínek těch, které Phranakis vzal s sebou. Vzal: to byl opravdu unikátní aspekt tohoto případu a ten také Ilse Kronstadtovou děsil ze všeho nejvíce.

Phranakisova síla byla totiž taková, že nemusel čekat na souhlas reflektivních osobností ve svém katapatickém seskupení. On si je prostě vybral - čtyři ze svých nejbližších spolupracovníků, kteří nebyli telepaté - a stáhl je s sebou do svého neskutečného prostoru.

S hrůzou a fascinován jako králík tváří v tvář hadovi, sledoval Howson spád událostí. Někde dole, kde se shromáždili odborníci, politici, rodina a přátelé, přivázeli Phranakise do místnosti, kde se Ilse Kronstadtová chystala svést bitvu. Vypadalo to, jakoby se celá nemocnice uzavřela do sebe a byla napjatá očekáváním jako struna. Howson byl také napjatý, nevnímal okolní svět a sotva se odvažoval dýchat.

XII.

Ulicemi jeho představ šel zástup. Mladíci a dívky, ozdobeni květinami, tančili k jeho počtě a vážení starci se shromáždili u svatyně Pallas Athény. Tam připravili vavřínový věnec, kterým bude korunován vítěz. Přes veškeré vychloubání a lstivost byli barbaři poraženi. Město bylo zachráněno, civilizace a svoboda odolaly, zatímco někde daleko tyran proklínal své velitele a nařizoval jejich popravu.

Bylo tam město, jistě. Byli tam svým způsobem shromáždění i starci k uvítání svého bojovníka. Ale jejich myslím byl bližší Aeskulap než Pallas Athéna a koruna, kterou připravili na jeho hlavu, byla tvořena lehkým kovovým rámem, z něž vedly svody k elektroencefalografu. Nebyl tam žádný tyran, kromě démona nenávisti, ale byli tam jistě barbaři, ačkoliv byli považováni za civilizované, dokud nebyli zlomeni a svedeni ze správné cesty. Přemohli Perikla Phranakise a stále odolávali silám, které proti nim byly namířeny. Odmítl se s tím smířit a raději zapomněl.

Ležel na posteli, kterou bylo možné různě polohovat a jeho snědá tvář byla klidná. Kromě přístrojů, které monitorovaly

veškeré jeho tělesné projevy - pulz, dech, krevní tlak, mozkové rytmy a tucet dalších, byl napojen na řadu dalších přístrojů. Dostával průběžně umělou výživu, ostatní zařízení nebyla zatím v provozu. Pokud by šok z probuzení byl tak silný jako šok ze selhání, mohl by odmítat všechny snahy o přežití. Potom by kardiostimulátor, ventilátor, umělá ledvina a jiná zařízení bránila vagovému útlumu a udržovala život v jeho těle, dokud by se bolestivě nesmířil s frustrací svého nezdařeného úniku ze světa.

Poblíž, mezi podobnou zmrzlou přístrojů, se uložila Ilse Kronstadtová. Na židli vedle ní seděl mladík s bledou, vyčerpáním tváří - nedávno kvalifikovaný receptivní telepat, který měl sledovat průběh její terapie. Jakmile jednou pronikne do Phranakisova glorifikujícího světa, nebude již schopna verbálně komunikovat s nervózními lékaři, dohlížejícími na celý proces. Střídavě se bude tento mladík a tři další "dívat" na její boj a hlásit vše, co budou lékaři potřebovat.

Technici, specialisté, telepaté, jeden po druhém kývli na Singha, stojícího u nohou postele, na níž ležela Ilse Kronstadtová a snažila se vzpomínat na své minulé úspěchy a nenechat se příliš rozptylovat tou masou rakovinné tkáně, šířící se ve spodině jejího mozku. Zdála se velmi malá a stará uprostřed všech těch přístrojů kolem postele, a ačkoliv to Singhovi neřekla, věděl, že má strach.

"Jsme připraveni, Ilse," řekl co neklidnějším hlasem.

Aniž otevřela oči, odpověděla: "Já taky. Můžete už být tiše."

Potom, bez dalšího varování, se odhodlala. Jak to bylo možné poznat, to se nikdy Singhovi nepodařilo zjistit, ale bylo to nepochybné - v jednom okamžiku byla při vědomí a cítila své tělo, v dalším zbyla jen schránka a ona byla v jiném prostoru.

Očima, které ho pály, sledoval Singh bledou tvář mladíka a lekl se, když již po několika minutách na ní spatřil výraz překvapení. Ve stejném okamžiku se Ilse zavrtila.

"Silný..." řekla vzdáleným hlasem.

Zneklidněné obecenstvo vyzařovalo téměř hmatatelné napětí. Olízla si rty a pokračovala: "Mám už představu o jeho fantazii - je velký hrdina, zachránce Atén, miláček bohů a idol lidu... Nemůžu tam proniknout, Pane! Ne, aniž bych na sebe upozornila a on by zmobilizoval veškerou vůli, aby odolal."

"Nespěchej," řekl Singh povzbudivě. "Určitě se naskytne příležitost vytvořit si v jeho fantazii nějakou krycí roli. Může to chvíli trvat, ale určitě se naskytne."

"Já vím." Hlas byl slabý, téměř strašidelný. Singh uvažoval, co z toho opravdu slyšel a co vnímal telepaticky. Bledé rty se sotva pohybovaly.

"Má neuvěřitelnou moc, Pane. Ti schizoidní dvojníci jsou neuvěřitelně přesvědčiví, nejen jeho vlastní, ale i jeho reflektujících osobností."

Singh se kousl do rtu. Jen neuvěřitelně silné schopnosti sebeklamu mohou vytvořit schizoidní dvojníky osobností - jedince, kteří hrají své role v dramatu a jejichž myšlenky a reakce lze pouze sledovat, nikoliv ovlivnit telepatovým egem. Přesto bez patrné pauzy vyslovil další ujištění.

"To by přece mělo věc usnadnit! Nebude překvapen příchodem nějakého vetřelce."

"Nenechal žádný prostor pro vetřelce!" námitka byla spíš pronikavým výkřikem. "Je to jako pučící květ - je to úplné, chce to jen se rozvinout a bude to dokonalé."

Singha na tohle nenapadla žádná uklidňující poznámka, ač se snažil sebevíc. Tak dokonalá fantazie musela být Phranakisovým společníkem již řadu let, živena jeho podvědomím, třibena a zdokonalována, až byla schopna se odvíjet jako film, bez jakýchkoliv pochyb a nejistot, které by umožnili vstup telepatovi, byť by na sebe vzal podobu pouhé figurky.

Těžce řekl: "Měj trpělivost, Ilse. Když bude situace vypadat nadějně, narušíme jeho mozkový rytmus a pustíme tě dovnitř."

Žádná odpověď. Proč taky? Jiní, méně významní telepaté se uchýlovali k takovým hrubým trikům; Ilse Kronstadtová to nikdy nepotřebovala. Ještě než celý proces začal, byl v místnosti nakyslý pach porážky.

Alice v zrcadle: cestička, která se vždy vrátí zpět, odkud vyšla, ať se snažíte dosáhnout cíle sebeusilovněji.

Relativní pojem: zvrát vlastního prostoru.

Obraz z vědeckofantastického filmu: modře zářící bariéra sil trsového výboje.

Zlomek legendy: zeď, tvořená tajemným ohněm, uzavírající prostor, kde po staletí spí očišťovaná dívka.

Howson chytil tyto a jiné mentální obrazy z myslí těch, kteří se nějakým způsobem účastnili pokusu o Phranakisovo probuzení, a byl tak zděšen záhadami toho, co se odehrávalo, že se nemohl odtrhnout. Byly to náznaky, nic víc; byla to subjektivní označení pro katapatické skupiny, vymyšlená lidmi, kteří shledávali nepojmenované pojmy nesnesitelnými. Na začátku přijal Waldemarovo vysvětlení. Nenapadlo ho, že skutečnost bude tak vzdálená jakékoliv koncepci - Slunce vedle Měsíce, kontinent vedle mapy.

Prozkoumal myslí bdělých telepatů. Objevil tam odraz známého světa, zákonem řízený průběh událostí, hmotné bylo hmotné, smysly šeptaly informace o stavu těla. Phranakis uzavřel a uzamkl všechny dveře do normálního světa; existovala ještě okna, byla ze skla, průhledného jen jedním směrem - zevnitř ven - a co se odehrávalo za nimi, bylo šilené.

Když to Howson pochopil, usilovně si přál, aby se vůli podařilo odolat takovým nástrahám. Srovnával své vlastní fantazie s Phranakisovými - obraz hrdiny, podle jehož představ je vše okolo uspořádané tak, aby nic nerušilo, nerozčilovalo a nedotklo se všemohoucího vládce. Lidská touha po moci, která byla u bdělých telepatů potlačena odstrašujícím utrpením ostatních lidí, zde mohla najít neomezený ventil. Sado-masochistické sklony, které Phranakis tak dlouho nenáviděl, vylézaly z koutů a zpestřovaly jeho fantazii.

Shazovali zajatce dolů z Akropole, aby za doprovodu jejich křiku měl zachránce města větší užitek z vítězství.

Náhle byl hladký průběh děje narušen. Bylo to jako zemětřesení: budovy se zachvěly, lidé se zakymáceli, nebe potemnělo. Trvalo to jen okamžik, ale účinek byl ohromný. Howsonovo spojení se přerušilo a trvalo několik minut, než se mu ho podařilo obnovit.

"Je tam," hlásil dohlízející telepat, s tváří napětím změněnou do nelidské masky. "Zajatec, odsouzený k smrti. Snaží se získat pozornost hrdinova ega."

Singh zamyšleně přikývl. "To odpovídá. Odpovídá to údajům, které máme o jeho sexuálních preferencích. Někjaký náznak, jaký je dlouhodobý plán?"

"Zaměření je krátkodobé," řekl pozorovatel. "Jde o to, vlákat ho do sexuálně laděné situace, spoléhat na nemožnost prosadit dominantní postavení. Očekávané tři možnosti - chcete je?"

"Pokud se neděje nic zajímavějšího."

"Ne." Mladík se odmlčel a polkl. "Pořád shazují zajatce ze skály. No, buď vytvoří quasi skutečný nůž - třeba pod rouškou hostiny - a provede veřejnou kastraci, nebo ho dostane do stavu opilosti a vyvolá ve svatyni požár - proto chtěla materiál o zničení Parthenonu - nebo začne odvádět jednu reflektující osobnost po druhé a zinscenuje vzpouru zajatců."

Singh zavřel oči. Po všech těch letech, kdy pracoval jako lékař, byl stále ještě znechucen chladnokrevností některých svých vlastních metod a metod svých kolegů. Co by veřejná kastrace udělala s Phranakisem, se neodvažoval domyslet, ale bylo to promyšlené. Pokud ho něco mohlo vypudit z jeho příjemné amnézie, bylo to právě tohle. Veškerý materiál o jeho sexuálním životě dokumentoval trvalou potřebu ujist'ovat se o dostatečné mužnosti. Skutečný svět ho ale nikdy neohrožoval ničím tak brutálním, jako připravovala Ilse Kronstadtová.

Howson byl nyní schopen sledovat události lépe. Objevil příčinu "zemětřesení" - do Phranakisova mozku byl vyslán jakýsi elektrický impuls, namířený na jeho Funkkuv orgán, aby umožnil Ilse Kronstadtové proniknout dovnitř. Ted' bylo mnohem jednodušší vše sledovat; vytvořila most normálního vědomí. Fascinován a s odporem pochopil její plány a přinutil se uvědomit si, že pokud Phranakise něco drsně neprobere z příjemného snění, je prakticky mrtvý a s ním další čtyři cenní pracovníci lidé bez telepatických schopností, jejichž unikátní osobnosti roztříštil. Svým způsobem si to, co mělo přijít, zasloužil. Ale - mohl si to vůbec někdo opravdu zasloužit?

"Je velmi vyčerpaná," zašepal pozorovatel, jako by mohl Ilse vyrušit. To bylo absurdní - nic, s výjimkou plné síly jiného telepata - k ní ted' nemohlo proniknout. Veškerá její energie se změnila v sílu vůle, již měnila, doplňovala a podržovala model Phranakisovy fantazie.

"Blíží se už krize?" zeptal se Singh.

"Mobilizuje všechny své síly, snaží se ho rozptýlit sexuálními představami, zatímco připravuje nůž - ach, Bože!" Všichni přítomní, i Howson o několik pater výš ve svém pokoji, sebou trhli při tom zoufalém výkřiku. Oči vytřeštěné hrůzou, nevnímaje své okolí, jen hrozivé mentální drama, odehrávající se mezi Ilse a Phranakisem, mladík trhaně popisoval průběh.

"Ona slábne! Ztrácí kontrolu a on si vytváří ochranu - schizoidní jedince - celou armádu. Stal se z něj Cadmus a hází na zem dračí zuby, které se mění ve vojáky."

"Přived' ji zpátky!" volal Singh a uvědomoval si nesmyslnost svých slov. Někdo, nesnažil se postřehnout kdo, ten fakt vyslovil.

"Když se ji ted' pokusíš probrat, nechá tam část sebe sama, Pane. A ona by byla radši mrtvá než zmračená."

Tak tohle je prohra...

Byla velmi unavená. Byla to téměř úleva, cítit své imaginární já spoutané na ruku, neschopné dále bojovat. Všude kolem ní byli vojáci, mohutní muži snědých tváří, s hrubými plnovousy, oblečení do kůže a bronzů. V šeru mramorové střechy svatyně tvořili daleko se táhnoucí les. Byla tam hostina a tisíce hodovníků - loutky, lidská opora slávy vládce, kterého se pokusila svrhnout.

Byla tam hostina? Už si nebyla jistá, kde končí iluze; cítila skutečnou bolest z hrubého sevření paží a to jí znesnadnilo soustředění. Svět se zachvěl. Byla - byla zajatec. Ano: odsouzený nepřítel, ze shovívavosti ušetřený, nyní usvědčený ze zrady. A rozsudek bez možnosti odvolání nad ní vynesl ten, jenž se měl stát její obětí.

Smrt.

Spravedlnost! souhlasilo hlučně tisíc hlasů, znějících jí v hlavě jako ozvěna odrážející se od mramorové střechy.

Spravedlnost!

Tak tedy - prohra. Nebylo to vlastně tak divné. Svým způsobem byla poražena pokaždé, když se o něco pokusila, protože žádný úkol - vynořila se záplava vzpomínek - žádný úkol nebyl nikdy dokončen.

XIII.

S nesmírnou hrůzou Howson sledoval slábnutí té výrazně zářící síly, jež mohla být sotva ještě nazývána Ilse Kronstadtovou. Bylo to jako sledovat pohasínající poslední jiskry deštěm udušeného ohně a vědět, že na okraji tábora číhají vlci na okamžik, kdy se budou moci vrhnout vpřed.

Hlasitě křičel. Svým absurdním slabým pisklavým hláskem křičel: NE, NE, NE! pořád dokola; po tvářích mu tekly slzy.

Duše Ilse Kronstadtové byla tak krásná, tak jasná a zářivá jako dětská představa anděla. Vandalové rozbíjeli mozaiky z barevných skel, házeli špinu na mistrovský obraz, zadupávali tapisérie do bláta. Šílenec ukusoval hlavičku

novorozence; krutý čas, přežívající své děti: krev mu stékala po bradě, když drsně zesměšňoval lidské touhy. Náhle, bez varování, jako poslední suchá větvička přehozená do ohně, světlo znovu vzplálo. Osvětlovalo celý život jako cestu od samého konce, každý krok, každý úsek byl zřetelně patrný. Howson to zmateně a vyděšeně sledoval. Pak plamen zmizel. Objevil se pocit bezmezné lítosti - ne hořkosti, protože se události nemohly odehrát jinak - smířené rezignace. Na cestu padla mlha, pouze neúspěchy v matném světle vystupovaly jako šedé stíny. Jak mnoho jich bylo; mnoho, mnoho, mnoho neúspěchů. A ze všech nejvýraznější: symbolické dítě osudu, prokleté na celý život nedbalostí budoucího teroristy, sobectvím ženy, jež neměla být matkou a vrtochem krutého dědictví. To znetvořené dítě, jemuž jsem nemohla pomoci...

Neviděl, přesto se pohyboval. Šel. Běžel. Kratší nohu táhl za sebou, kdesi nacházel sílu otvírat dveře, sbíhat po schodech dolů, probíhat nekonečnými chodbami, které neviděl přes slzy, jež mu stékaly z očí po tvářích. Jenom jeho tělo podniklo tu cestu. On už byl jinde.

"Proboha!" zakřičel pozorovatel a vyskočil, jakoby ho ohromná neviditelná ruka zvedla ze židle. Singh natáhl ruku, aby mu pomohl udržet rovnováhu a beznaděj mu zastírala myšlení.

"Odešla?" zašeptal.

"Odkud to jen přichází?" křičel mladík. "Proboha, odkud?" Otočil se jako zvíře zahnané do kouta, oči šílené hrůzou.

"Co?" volal Singh. "Co?"

Technik, sledující elektroencefalografický záznam tlumeně vykřikl. "Doktore Singh!" křikl. "Zachytil jsem nějaký překrývající záznam! Je v jiném rytmu - a podívejte se na tu amplitudu!"

"Její srdce zase začíná normálně pracovat," hlásil jiný technik nedůvěřivým tónem.

Singh cítil, jak jeho vlastní srdce poskočilo. Z mladíka nebylo možné dostat žádnou rozumnou odpověď; byl prakticky v šoku, ať už jej způsobilo cokoliv. Singh se raději spěchal podívat na elektroencefalograf.

"Tady, podívejte!" Technik ukázal prstem na vlnici se záznam. "Tady už se vyrovnává, dostává se do normálního rytmu, ale když se objevil poprvé, byl tak heterodynamický, že to vypadalo jako její konec."

"Znamená to, že Phranakis úplně ovládl její mozek?"

"To určitě ne!" prohlásil technik důrazně. "Znám jeho záznam jako - jako vlastní rukopis. Tohle není jeho."

Zdálo se, že vzduch ztěžkl tak rychle, jako zmrzne superpodchlazená voda. Necháпали to, dívali se jeden na druhého a čekali vysvětlení.

"Nemůžeme nic dělat," řekl konečně Singh. "Můžeme jen čekat."

Pomalu přikývli na souhlas.

Zatímco se smířovali s tím, že budou muset vydržet ještě několik dalších rozhodujících minut, zaslechli hluk z chodby.

Bylo slyšet rozčilené hlasy, zvyšující se ve snaze zastavit někoho, kdo utíkal. Zvuk jeho kroků byl tlumený izolovanou podlahou. Někdo bouchal na první ze zvukově izolovaných dveří. Ozval se tenký, téměř neslyšitelný výkřik.

Pozorovatel, stále téměř v šoku, udělal pár kroků ke dveřím. Pohyboval se jako špatně vedená loutka. Singh se pomalu otočil a když pochopil, co se děje, potlačil připravenou výzvu k tichu a varování o nebezpečí a začal vzpomínat, jak vypadá naděje.

Pak se rozletěly dveře a vstoupil obr, plačící, kulhající, sotva pět stop vysoký.

Bylo tam to dítě, tolik jsem mu chtěla pomoci, říkala jsem ta prázdná racionalizující slova o velkých a malých problémech... Lékař řekl: Jedno rameno výš než druhé, jedna noha kratší než druhá, deformace páteře - prostě hrůza. Pak jsem zjistila to o jeho dědovi, dozvěděla jsem se to i z mysli té ženy - věděla to, a přesto to dítě měla, aby ho mohla použít k vydírání... Velké problémy! Jaký problém by mohl být větší? Tolik jsem chtěla pomoci; takový byl celý můj život, je tolik nemocných a nešťastných, kterým bych mohla pomoci... pomohla bych... TEN PROKLATÝ UZEL V MĚM MOZKU! Není větší než kulka a stejně jako kulka mě zabije dřív, než jsem ochotná umřít.

V tomto okamžiku Howson přestal vnímat sám sebe.

Nejdřív nechápala, co je to za sílu, která se v ní najednou objevila. Byla jako mohutná řeka, široká, hluboká a hrozivá. Byla surová, nová a nedotčená jako novorozeně, ale sálala.

Životní síla? Nic takového neexistuje - a přece: životní síla!

Prohra? PROHRA?

Nezbýval prostor myslet na smrt a prohru!

Pomalu, klidně, stejně jako zvažovala vyhlídku na smrt, začala využívat toho, co jí bylo nabízeno. Nesetkala se s žádným odporem a nepátrala po zdroji té síly - byla příliš zvyklá potkávat cizince ve své vlastní mysli, než aby tím ztrácela čas. Fatální Phranakisovy obrazy zeslábly, zbyl z nich jen mlhavý náznak; ucítila jeho zděšení, ale okamžitě o něm přestala uvažovat. Sama byla trochu vyděšená, ale klidná.

Snažila se najít páky, s jejichž pomocí by tu sílu správně nasměrovala, a téměř okamžitě objevila koncepci, která jí byla tak povědomá, až se zachvěla; úzce se vztahovala k jejím nedávným vědomým úvahám.

Vztah matka - dítě: obraz porodu, kojení, ochrany, tepla, lásky. Vztah dítě - matka: odraz rodičovské pýchy, naděje, vděk, láska. Obrazy byly nejasné, jakoby vytvořené někým, kdo o takových věcech ze skutečného života mnoho neví.

Trochu se nad tím zamyslela, pak toho nechala. Její vědomí ji nabádalo, aby té síly využila, než bude zcela vyčerpaná a než jí ta síla unikne a první - prvořadou nutností je vymanit se z vlivu Phranakisovy nenávisti.

"Vrací se!" vykřikl někdo.

"Zachvěla se jí víčka," zašeptal Singh. Pociťoval v hrudi sevření, které neuměl vysvětlit. Oči ho bolely, jak vše intenzivně sledoval, veškerá jeho síla se soustředila k naději, že jeho stará, drahá, skvělá přítelkyně bude žít. Teď bylo jedno, jakým způsobem bude zachráněna. Později - později!

"Ale ona se jen vrací!" zašeptal technik u elektroencefalografu. "Bez Phranakise - ne, počkejte!" naklonil se nad Phranakisův záznam, jakoby z něj mohl přečíst i to, co ještě nebylo zaznamenáno. "Něco se děje, ale Bůh ví co!"

Hrdina překvapen, vystrašen a v koncích cítil, jak se jeho pocit uspokojení rozplývá. Ještě před chvílí si věřil a cítil se bezpečný; zmařil útok na - vlastně na jeho vlastní život; to znělo lépe než pravda, které se bál. Poslední zrádný útok barbarů, o který se pokusili, aby si s ním vyřídili účty, byl odražen. Nejvýznamnější město všech dob, Atény - šperk civilizace, bylo jeho a obyvatelé mu leželi u nohou. Po celá staletí na něj budou vzpomínat, na něj, Perikla Velkého. Teď náhle pociťoval nejasnou hrůzu. Měl pocit, že poskakuje jako vyděšený králík s mečem v ruce, hledá své nepřátele a láká je, aby se ukázali. Pryč z mramorového sálu, ven pod modrou klenbu nebes, kde se postaví i samotným bohům, bude-li to třeba!

Pohodil vzdorně hlavou, zhluboka se nadechl a nebyl schopen promluvit. Vypadalo to, že se před jeho zděšeným zrakem rozevřelo nebe jako opona a za ní se ukázali bohové.

Přál si padnout na tvář, ponořit hlavu do bláta, popřít je, stejně jako popřel - co? Něco hrozného, avšak ne tak děsivého jako toto! Nebyl ale schopen pohybu. Vzlykající, skučící, byl nucen se dívat a to, co spatřil, byl Zeus Hromovládcce, který přivolal hromy a blesky a seslal je na toho smrtelníka, který se odvážil si přivlastňovat božská práva.

Perikles Velký se stal Periklem Phranakisem. Perikles Phranakis se probudil s křikem jako dítě pronásledované noční můrou a ti, kteří sledovali jeho tělo, se na něj vrhli, aby mu zabránili v návratu.

A Zeus Hromovládcce, který vyčerpal veškerou svou energii v jediném ohromujícím úderu duševního mistrovství, se sesunul v mdlobách k zemi.

"Vím vůbec, jak to dokázal?" šeptal Danny Waldemar, shlížeje s obrovským respektem na bezvládné tělíčko na nemocničním lůžku.

"Dohlížející telepat byl příliš překvapen a nestihl to přesně sledovat," odpověděl Singh. Toužebně si přál, aby se Howson probral; věděl, že nedokáže vyjádřit slovy svoji vděčnost, že Ilse ušetřil toho ponížení, aby zemřela poražena, ale přál si, aby si to ten zmračený hoch přečetl v jeho mysli. "Vím jenom něco. Byla to přirozeně jen prostá síla, co nakonec zapůsobilo - byl schopen vzít cokoliv, co by Phranakis vymyslel, a obrátit to proti němu. Myslím, že mumlal něco o řeckých bozích, když se probral - možná je viděl, když Howson pronikl do jeho fantazie... nevádí, brzy se to dozvíme."

"Nechápu, co ho přimělo, aby přišel na pomoc," řekl Waldemar. "Nespojil jsem se s Ilse, samozřejmě - je ještě velmi slabá... Nevíš to ty?"

"Ano. Byla dost dlouho při vědomí, aby mi to řekla, když odpojovali přístroje." Singh se odmlčel a protřel si oči.

"Zdá se, že Howsonův otec byl Gerald Pond. Říká ti to něco?"

"Ten - ten terorista? Ten? Ilse po něm přece musela spoustu věcí urovnávat, když ještě pracovala pro mírové síly SN!" Přesně tak. A když tenkrát v nemocnici sháněla od raněných údaje o agresí, setkala se s Howsonovu matkou. Narodil se jen několik hodin před tím.

Nikdy ho neměl nikdo rád. Nepoznal nikdy lásku - víš to? Matka ho měla jen proto, aby vydírala Ponda a přinutila ho se s ní oženit, jinak jí na něm nezáleželo. A lidé vždycky viděli nejdřív jeho tvář a cítili se nesví. Tak ho vlastně nikdo neměl rád, jen jeden člověk."

"Ilse?"

"Ano. Nikdy ho neviděla na vlastní oči, proto ho nepoznala, když se tu po nějakých dvaceti letech objevil. Ale viděla ho prostřednictvím jeho matky chvíli po narození a od té doby se pro ni stal jakýmsi symbolem, shrnujícím veškeré frustrace, které pociťovala vůči lidem, jimž nemohla pomoci. A vzpomněla si na něj, když se domnívala, že nadešla její poslední chvíle."

"On to sledoval," poznamenal Waldemar. "Všichni jsme to sledovali. Když telepatická síla, jako má Ilse, je opravdu plně soustředěna, nelze se tomu ubránit. Ale nebyl jsem schopen ji sledovat až do těch temnot. Proto mi to uniklo. Bylo mi tak mizerně, že jsem se musel vzdát, abych ji ještě víc neoslabil."

"On nejenže zůstal, on ji zachránil."

"Bude ještě schopná pracovat?"

"Ne. Ale bude ještě nějaký čas žít. Tím jsem si jist. Bude žít tak dlouho, aby Howsona naučila všechno, co sama umí."

"To je lepší než děti," řekl Waldemar. "Tedy aspoň pro nás." Podíval se na Singha. "Víš, co vám závidíme?"

"Ano," zašeptal Singh. "A co my vám?"

"I Howsonovi?"

"Ne," řekl Singh. "Ten to nebude mít nikdy lehké. Může najít kompenzaci v rozvíjení svého talentu, když se ho teď naučil používat způsobem, který ho může uspokojit. Ale bude vždy zápasit s pocitem odporu vůči lidem, kteří jsou schopni chodit bez kulhání a dívat se druhým přímo do obličeje."

Waldemar se na něj podíval. Pak se zachechtal. "To jsem se ti právě chystal říct," poznamenal. "Ale když už jsi na to přišel sám - no, s tvou a Ilsinou pomocí by měl přežít."

"Dokáže daleko víc než jen přežít," odpověděl Singh.

Kniha třetí

MENS

(mens - duše, mysl)

XIV.

Protože byl tím, kým byl, požádal jednou o soukromé letadlo - a dostal ho - aby mohl cestovat kamkoliv na světě a uniknout zděšeným pohledům a šeptání spolucestujících. Ale protože byl tím, kým byl, i ten mírný úlek, který projevil pilot při prvním setkání, ho bolel, a bolel ho značně. Chvilí to snesl, ale po první cestě si už o letadlo nikdy neřekl. Protože byl tím, kým byl, jen vzácně mohl být sám. Když nemohl být sám, bylo nejlepší zůstat v terapeutickém centru v Ulánbátaru, kde ti, kteří ho znali, už neprojevovali své instinktivní reakce a ti, kteří ho neznali, ho považovali za pacienta, jako byli oni sami.

Během jedenácti let došlo k určitým změnám, ale on se nezměnil, ačkoliv nosil novou jmenovku. Byl Gerald Howson, doktor psychologie, prvotřídní kurativní telepat Světové zdravotnické organizace. Byl jedním ze sta nejobtížnější nahraditelných lidí na světě. To jej trochu uspokojovalo. Pomáhalo to - trochu. Ale pořád byl skrček, který kulhal chodbami, táhl za sebou kratší nohu a v zrcadle ho vítala tatáž ohyzdná tvář.

Dlouho si uchovával naději. Vzpomínal na hluchoněmou dívku, která získala sluch i řeč a která mu přišla poděkovat - jemu, Gerald Howsonovi - se slzami v očích. Ale nevydržel to dlouho. Její návštěvy řídly, pak skončily úplně; dozvěděl se, že se vdala a měla děti. Žila ve městě, ze kterého oba pocházeli.

A on byl ohyzdný mrzák.

Existovala jakási nepatrná naděje - nové metody, nové chirurgické techniky. Jednou to dospělo tak daleko, že u něj zkusili kožní transplantát. Ale dříve než do štěpu prorostly cévy, odumřel a odhojil se. Pak už zcela rezignoval. I když sebevíc přemýšlel, nepřišel na způsob, jak přidat ten potřebný loket ke své míře; naštěstí byl zaměstnán natolik, že neměl čas se litovat.

Ale když bylo jeho vědomí potlačené spánkem, nebylo před číhajícími bolestmi z minulosti úniku.

Prudce se probudil z tísnivého snu. To nebyly obvyklé obrazy z jeho nočních můr! Pronásledovaly ho dost často, aby měl možnost najít jejich kořeny ve skutečném životě. To, co ho vyděsilo, nijak nesouviselo s jeho reálnými zkušenostmi.

Neotevřel oči. Nemělo to smysl - místnost byla tmavá a navíc signál, který popichoval jeho mozek, byl vzdálenější, částečně překrytý "šumem" snů ostatních lidí.

Ta informace náhle zazněla jako výkřik z tiché konverzace. A byl to výkřik hrůzy.

Klidně dýchal, snažil se zůstat uvolněný a hledal v tom toku mentálních představ identifikující obrazy. Vysoké hory pokryté sněhem, karavany, vinoucí se údolími a dikce jazyka, jemuž nerozuměl.

Už to mám - aspoň myslím.

Na čtvrtém oddělení je ta dívka z Nepálu, nová telepatka, kterou objevili příliš pozdě, až po tom, co ji hloupí a zděšení soukmenovci kamenovali jako nástroj zlých duchů. Asi má zlé sny.

No, pokud se jedná o tohle, může to napravit, aniž by vstal z postele. Učinil pokus se s ní přímo spojit a odehnat její beztvaré děsy. Okamžik před spojením se zarazil a cítil, jak se mu na čele objevily vrásky.

To nebyl Nepál, to nebyla současnost. Ani země tak izolovaná v horách, jako byla ta její, nemohla být tak primitivní. Feudální zvyky? Kouzla? Kouzla?

Posadil se a zmáčkl tlačítko komunikačního systému dříve, než si to uvědomil. Zatímco čekal na odpověď, zkoumal hlouběji ty zvláštní obrazy, které k němu přicházely. Pocity závislosti a naprosté nadřazenosti; vzdorná arogance. Ty nepocházely od té dívky. Nejméně charakteristické pro ni bylo mužské ladění myšlenek. Jako většina lidí ze zemědělského prostředí měla vyhraněné představy o tom, co je ženské a co mužské; pečlivě se doma přizpůsobovala společenskému vzoru, aby se vyhnula nejhorším možným následkům svého pučícího talentu.

Z komunikačního systému se ozval unavený hlas: "Tady doktor Schacht, služba. Co se děje?"

"Tady Gerry, Ludwigu. Něco se děje s tou dívkou z Nepálu na čtvrtém oddělení - něco tak zlého, že mě to probudilo."

"Hmmm?" Otázka beze slov, zatímco Schacht pátral na informační desce čtvrtého oddělení. "Nic tu o ní není. Podle informační tabule spí."

"U ní to nezačíná," řekl Howson. Potil se; mentální zázemí toho, co zachytil, bylo neskutečně hluboké a složité, a čím více pátral, tím méně si byl jist svým vysvětlením. Přesto neměl lepší.

"Není tu v léčení nějaký paranoidní Číňan?"

"Ano - jeden na regresní terapii, ve stejném křídle jako ta dívka." Schacht zaváhal. "Říkal jsi, že to u ní nezačíná."

Myslíš, že přijímá nějaké šílené myšlenky?"

"Někoho přijímá a děsí ji to k smrti. Zkontroluj toho paranoika, o kterém jsi mluvil. Mohl by to být on." Slyšel pochybnost ve svém vlastním pisklavém hlase.

"Informační tabule s hladinami léků také nic nesignalizují. Předpokládám, že jeho ego je úplně potlačené - mimo dosah."

"Možná, že se přerušila infúze. Radši ho zkontroluj."

Pauza. Jakoby pokrčil rameny. "No dobře. Ale pokud to není ten Číňan, nemůže to opravdu být ta dívka?"

"Nemůže," prohlásil Howson. "Pospěš si Ludwigu, prosím!"

"Gerry? Ten není vůbec při vědomí. Jseš si jistý, že to není ta dívka - třeba schizoidní dvojník?"

Howson potlačil touhu na něj zařvat. Byl si jistý, ale nemohl slovy vysvětlit proč. "Vydrž," řekl rezignovaně. Tak tohle

je vyhlídka na klidný noční odpočinek!

Zmáčkl tlačítko, kterým ovládal polohu opěradla postele, a nastavil ho do polohy, jež konturovala jeho deformovanou páteř. Opřel se do měkkého polstrování. Díval se do tmy.

Nejdříve bude muset v tom sledu telepatických pojmů najít nějaká další vodítka. Mužské pohlaví, Asiat, radost z moci - to vše byly sotva jedinečné znaky v této hustě osídlené části planety. Opatrně prohledával hlubší sféry. Nevypadá to na výplody chorobné mysli, říkal si. Nebylo to dokonce ani tak iracionální jako představy většiny duševně zdravých lidí ve spánku.

Ne: moment. Tam musí být chyba. S leknutím se zarazil. Nepocítil při prvním kontaktu něco, co definoval podvědomě jako kouzlo?

Každou vteřinou byl více zmatený, rozhodl se pátrat dál. Nedařilo se to. Bylo to setřené dívčíným nepochopením a tím pravděpodobně i změněné k nepoznání. Bude se muset poohlédnout po původním zdroji. Na jednu stranu by to nemělo být složité - signál musí být silný a určitě je blízko, když dosáhl do vědomí nezkušené spící telepatky. Ale na druhou stranu to byl složitý úkol. "Blízko" mohlo znamenat kdekoliv ve městě, a to mělo nejméně milión obyvatel.

"Gerry? Jsi tam?" ptal se Schacht komunikačním systémem.

"Mlč," řekl mu Howson. "Tohle bude velkolepé. Velkolepé a zlé."

Vycítil Schachtovy nevyslovené pochybnosti, ale ignoroval je. Schacht se alespoň snažil ovládnout svůj instinktivní odpor vůči telepatům, a to už bylo víc, než se někteří vůbec pokusili udělat.

Nechal svou mysl bloudit nočním městem, kde milión mozků vydechoval sny jako vítr, vanoucí mezi štíhlými bílými věžemi a po širokých rovných ulicích. Bylo to kosmopolitní vědomí, spletené dohromady z celého světa a někdy i odjinud - z Měsíce, z Marsu...

Uměl si vysvětlit svou nechuť k cestování. Proč cestovat, když všechno dorazí až k němu? V mysli tohoto muže - vzpomínky na poušť; tamtoho - džungle; jiného - holý prostor se zraňujícími hvězdami.

Ale nebylo to dobré vysvětlení. Žít z cizích prožitků znamenalo být parazitem, dokonce i symbióza by skýtala víc sebeúcty.

Snažil se dostat proud myšlenek pod kontrolu. Spal sotva hodinu, když se probudil, cítil se velmi unavený. Ale musí dokončit to, co začal, pak teprve může jít zase spát.

Najednou to pochopil.

"Už něco máš?" ptal se Schacht s rostoucí netrpělivostí.

Howson ta slova sotva zaslechl; pochopil, co se děje a vyděsilo ho to.

"Gerry!"

"Já - já tě slyším, Ludwigu," vymáčkl ze sebe Howson. "Radši bys měl zavolat Panovi, aby přišel, a Deirdre taky. A zavolej taky sanitu a auto."

"Co jsi, pro Boha, našel?"

"Další katapatickou skupinu. Je někde ve městě - myslím, že se mi podaří ji vypátrat." Obrazy absolutní moci nad přírodními zákony i nad lidskou myslí vytěsnila slova na druhé místo Howsonovy pozornosti.

"To je báječné!" poznamenal Schacht ironicky. "To je teda noc. Od začátku služby jsem měl na příjmu dvě bodné rány nožem, tři popáleniny, autonehodu a dva předčasné porody."

Howson tomu nevěnoval pozornost. Chvěl se pod vlivem událostí, které se valily do jeho mysli. Postrádaly jakoukoliv spojitost se skutečností, a přesto byly nabitě silou plného vědomí - tak jako sny, ač stejně utopické nikdy nemohou být - a nedávaly mu žádný záchytný bod. Když je sledoval prostřednictvím mysli té nepálské dívky (která, jak si vzpomínal, musela dostat prášek na spaní, aby byla uchráněna před jejich dalším vlivem), neuvědomoval si jejich sílu. Co bylo děsivější: působily dojmem naprostého klidu s nádechem nadřazeného - pobavení...

Vynaložil každou uncí síly své vůle a s chvěním přerušil kontakt. Nehty měl zatáť do dlaní. Proč ho to tolik překvapilo? Protože právě toho se bál ze všeho nejvíc na světě.

Oslovil toho neznámého telepata nahlas i telepaticky a vložil do té jediné věty veškerou svou nenávist a vztek: Jdi do háje, ať jsi kdokoliv!

Bezpečný ve své amnézii, sledující ze svých osobních důvodů pohádkovou fantazii, ten neznámý vycítil signál, zachechtal se a vyzýval Howsona, aby zaútočil na pevnost jeho mysli, troufá-li si... nebo to mohla být Howsonova vlastní myšlenka. Byl příliš rozrušený na to, aby to odlišil.

S hrůzou se postavil tváří v tvář nevyhnutelnému. Žádný projektivní telepat není zbytečný a tenhle byl podle současných signálů mimořádný. Nezáleželo na tom, jaké neúnosné vypětí jej donutilo opustit realitu; budou jej chtít zpět. Zavolají Howsona, a protože tohle umí nejlépe na světě, pokusí se o to; bude mít strach a možná tentokrát zjistí, že - NE.

Ten příkaz byl jen pro něho samého, ale vyzněl jako ohlušující telepatický výkřik, takže všichni telepate v nemocnici včetně té nepálské dívky, zareagovali i ve spánku leknutím. Poslepu nahmatal poličku vedle postele, kde měl zásobu léků - mohlo ho potkat stejné množství náhlých komplikací jako kteréhokoliv pacienta v nemocnici - a našel na ní lahvičku s trankilizéry. Spolkl dvě tabletky a seděl bez hnutí, čekal, až srovnají jeho zmítající se mysl.

Dech se mu zklidnil. Pokušení vrátit svou pozornost k zářivým fantaziím, které vysílal ten neznámý, se zmínilo stejně, jakoby ovládl nutkání šťourat do zkaženého zubu, aby ještě víc bolel. Když usoudil, že je schopen pohybu, nemotorně vstal z postele, natáhl se pro oblečení, aby se připravil na pátrání po svém anonymním nepříteli.

XV.

Kulhal pomalu od výtahu přes hlavní nemocniční halu kolem zařízení připraveného k poskytnutí první pomoci:

kyslíkové bomby na pojízdných stojanech, podobné kudlankám nábožným, které vytvářely na smetanově bílých zdech podivné stíny; pojízdná nosítka s úhledně složenými pokrývkami; přístroj sloužící jako srdce, další přístroj sloužící jako plíce, jiný přístroj sloužící jako ledvina, jako by bylo možné složit je dohromady a vytvořit z nich člověka.

A či by měl mozek? Můj? Já bych skoro...

V tom se rozletěly dveře, šeptající gumovým rtem, který se dotýkal gumové podlahy, a v nich stál Pandit Singh v černém svetru a šedých kalhotách. Světlo, které mu ozařovalo čupřinu vlasů, vypadalo jako svatozář.

"Gerry! Co je to za katapatické seskupení? Přivezli je bez oznámení? Odkud? A co ty tu děláš? Copak neslouží Ludwig Schacht?"

Strohá dychtivost jeho slov vyjadřovala vztek asi tak, jako šed' v jeho obočí naznačovala stáří. Působil věčně mladým dojmem - uvnitř, tam, kde na tom záleželo. Postup z místa vedoucího oddělení A na ředitele nemocnice ho ani v nejmenším nepoznamenal. Howsonovi byl sympatický již při prvním setkání; teď, po mnoha letech společné práce, ho miloval tak, jak by si byl přál milovat svého otce.

Kdysi toužil po tom, aby se mohl svého daru zbavit, aby ho bylo možné odstranit. To přání se občas vracelo, ale teď už nechtěl, aby jeho schopnosti zmizely ze světa úplně. Raději by je byl předal Panditu Singhovi, muži schopnému s takovou mocí zacházet.

Proč já? Proč já, takový chcípák?

Byl nepředstavitelně unavený. Ale jeho tenký hlásek, když uváděl Singhovy nepřesné předpoklady na pravou míru, byl dostatečně pevný.

"Tys musel přijít, aniž by ses zastavil u Ludwiga a zjistil podrobnosti, Pane. Nepřivezli žádné seskupení sem. Je někde ve městě. Ta nepálská dívka zachytila ve spánku nějaké zatoulané obrazy - umístění té fantazie je podobné jejímu vlastnímu prostředí - a mě probudil její podvědomý strach."

"Aha!" Singh si probíral vousy. "Můžeš nám je lokalizovat, nebo budeme muset hledat?"

"Jo, najdu je," odpověděl Howson mrzutě. "Proto jsem se oblékl."

Singh si ho dlouze prohlížel. Potom v jednom ze svých pronikavě jasnozřivých okamžiků řekl: "Gerry, to není jen to, že ses nevyspal. Tohle je obzvlášť zlé, vid'?"

Howson nešťastně přikývl. "Mám z toho špatný pocit, Pane. Nemá to ty správné známky - známky slabosti nebo úniku. Působí to na mě dojmem... jak bych to jen, do háje, nazval? Cynickým! Drsným! Promyšleným!"

Singhova reakce byla vážná, ale zároveň uklidňující; vyjádření slovy by bylo asi: Jestliže má obavy, má k tomu asi dobrý důvod, tak mu nemůžu odporovat. Ale on je nejlepší, vím, co dokáže.

Howson se pokusil o trpký úsměv. Dveře do haly se opět otevřely a dovnitř vstoupila Deirdre van Osterbecková, Singhova nástupkyně ve funkci vedoucí terapeutického oddělení A - mohutná jako bouřkové mračno, ve velkém modročerném plášti, s kulatým bledým obličejem, připomínajícím měsíc v úplňku. Z příjmového pokoje se vynořil mrzutý Ludwig Schacht a oznámil, že auto i sanita jsou na cestě.

"Myslíte, že bude jedna stačit?" dodal a díval se na Singha.

Singhovi se drala na rty automatická odpověď: nikdy neměla žádná katapatická skupina více než osm lidí, takže jedna velká sanita a velké kombi by měly stačit. Howson ho tichým mentálním gestem zarazil.

"Radši dvě, Ludwigu," řekl. "Obávám se, že tenhle člověk se vymyká všem pravidlům." A jenom sám pro sebe si opakoval: Bojím se...

Jak se auto řítilo širokými dálnicemi směrem k srdci města, Howsona pronásledovaly zlomky obrazů. Ukazovaly mu zřetelné bláznivé události, které - kdyby je nechal - by mohly navěky vytěsnit realitu. Šumění jedoucího auta, tmavá průčelí budov, pouliční lampy, dokonce i přítomnost lidí v jeho blízkosti by bez násilí zmizela. Kdo může být ten neznámý? Potlačení reálné paměti bylo tak dokonalé, až se Howson obával, že se bude muset ponořit velmi hluboko, hluboko do duševního víru, než se mu podaří najít nějaké vodítko...

"Gerry!" vykřikl Singh. Howson se vzpamatoval. Aniž si to uvědomil, bloudil myšlenkami kdesi daleko.

"Promiň," řekl těžce. "Je to tak silné... Musím se na zdroj soustředit, aby se mi ho podařilo najít, a když se na něj soustředím, tak, tak - řekni řidiči, ať odbočí doprava. Už je to docela blízko."

Auto odbočilo na široký bulvár, lemovaný mnohopatrovými budovami. Nápis na nich - červené, zelené, modré - hlásaly jména hotelů.

"Myslíš v jednom z těch hotelů?" zeptal se Singh.

"Pravděpodobně," zašeptal Howson unaveně.

"Tak se na to přestaň chvíli soustředit!" radil Singh. "Můžeme jít od jednoho ke druhému a zkontrolovat, kdo se v něm v posledních dnech ubytoval. Několik minut zpoždění už na věci nic nezmění."

"Já je najdu!" protestoval Howson. "Jenom malou..."

"Řekl jsem ti, aby ses na to přestal chvíli soustředit! Jsi příliš cenný na to, abys sloužil jako honící pes, rozumíš?"

Singh si úmyslně představil velkého uslintaného čmuhajícího psa s ušima, které coudral po zemi, až si na ně opakovaně šlapal předními packami. Howson zachytil jeho představu a musel se usmát.

Vyhrál jsi.

Auto zastavilo u chodníku. Singh otevřel dveře a Howson se chystal ho následovat ven.

"Nemusíš vystupovat, Gerry!" protestoval Singh.

"Když nemám nic, co by mě rozptýlilo, budu se - hm - vracet k tomu problému," odporoval Howson. "Jdu s tebou."

Následovala půlhodina přecházení od jedné hotelové recepcy ke druhé. Zdi, obložené mramorem, vykládané nepravými drahokamy, napodobeniny zvířecích kůží a osvětlené nádrže se zeleně obarvenou vodou byly svědky toho, jak rozespali noční recepční překvapeně zvedali hlavy a zírali na Howsona a Singha, váhavě jim předkládali seznamy

hotelových hostů, prohlíželi si Singhovu průkazku SZO a pak rozpačitě spolupracovali.

Šest hotelů a nic, co by jim pomohlo. Když vyšli ze šestého a signalizovali výsledek ostatním, kteří čekali v autě a sanitě u chodníku, Singh se hloubavě zadíval na Howsona.

"Pořád se snažíš na to nemyslet, Gerry?"

Howson se provinile usmál. "Jak ty mě znáš, Pane!" odpověděl s nucenou lehkostí.

"Tak toho nech!" řekl Singh přísně. "Pokud by ten náš člověk nebyl proklatě blízko, nikdy bys mě nenechal tady zastavit a mě ani nenapadá lepší místo než drahý hotel, kde by se mohl usadit telepat, který v tomhle městě nebydlí. Nejspíš ho najdeme hned v dalším hotelu."

Další hotel byl zdoben křiklavým čínským rokokem s masivními mosaznými spirálovými sloupy a červenočernými draky, malovanými na zdech. Noční recepční byla mohutná žena středního věku, která držela jeden prst na tlačítku poplašného zařízení po celou dobu, co s nimi mluvila; strašně se bála znásilnění a ta myšlenka zářila v její mysli. Howson musel potlačit nával odporu, který pocítil nad masochismem, který se za jejím vědomým strachem skrýval. Singh ji přesvědčil, aby jim ukázala kartotéku ubytovaných hostů a probral asi tucet karet, než se zarazil. Na rty se mu dral výkřik. Vytáhl jednu kartu a mlčky ji ukázal Howsonovi. Tiskacími písmeny na ní bylo napsané jméno: Hugh Choong.

"Ale to je -" začal Howson a zarazil se při Singhově posunků. Pokračoval beze slov: Ale to je špičkový, naprosto špičkový člověk!

Správně. Jedenáctiletá úzká spolupráce s Howsonem naučila Singha verbalizovat tichou komunikaci téměř tak jasně, jako by byl telepat. Arbitr, sídlící v Hongkongu - prakticky sám udržuje v chodu Pacifickou námořní radu. Také terapeut, příležitostně placený nejvyššími pracovníky SN. Nesetkal ses s ním někdy?

Ne.

Já také ne. Ale za chvíli se setkáme, vid?

Za živého Boha by se Howsonovi nepodařilo vhodně zareagovat na tu ironicky cynickou poznámku. Cítil pouze úžas. Co vedlo arbitra k založení katapatické skupiny? Byl jedním z vyvolených, nejstálejších, nejschopnějších, nejlépe vyškolených telepatů; ti měli být jako Cézarova manželka - mimo sebemenší pochybnosti - protože na vlásku jejich sebekontroly visel nejistý mír celé planety.

Když i takový člověk mohl zvolit zapomnění raději než realitu, jak bezpečný mohl být on, mrzák, který se nemohl ani setkat s cizími lidmi, aniž by pocítil křivdu?

Singh odměřeně hovořil s noční recepční. "Prosím vás, ve kterém pokoji bydlí pan Choong? Budu ho muset vyrušit."

"Apartmá," opravila ho rozmrzele. "Jeho společnost se zapsala v hotelu dnes časně večer. Ale myslím, že vás nemohu -"

"Jeho společnost! Kolik?" přerušil ji Singh.

"Celkem deset." A neochotně dodala: "Pane doktore."

"Měl jsi pravdu, budeme potřebovat ještě jednu sanitu, Gerry," zabručel Singh. "Dobře," obrátil se na recepční.

"Sežene vrátného nebo někoho, kdo nás doprovodí nahoru - a pospěšte si! Jedná se o poskytnutí první pomoci, rozumíte?"

Howson se ochotně podřídil sledu událostí. Když kulhal k výtahu před vrátným v nočním úboru a s vyděšeným výrazem, neřikal nic. Posádka sanity šla s nosítky k nákladním výtahům. Tohle všechno nechal Howson na Singhovi; měl dost práce s tím, aby ovládl své myšlenky, jež byly jako vyhazující hřebec, který se chystal utrhnout, kdykoliv jeho pozornost zabloudila k fantaziím, které vytvářel Choong.

Snaž se nemyslet na bílého koně...

Výtah zastavil v přístavku pod střešou. Singh se automaticky chystal použít klíč, který dostal od recepční, ale dveře se otevřely samy. A za nimi...

"Připomíná mi to," řekl Singh s hrozivým klidem, "scénu na konci představení Hamleta."

Všude těla! Vlastně - ještě ne těla. Voskově bledí, seděli nebo leželi bez hnutí na židlích, pohovkách, polštářích; bylo jich devět v kruhu kolem desátého: obtloustlého muže s euroasijskými rysy, uvolněného v polstrovaném křesle, oblečeného v nádherném hedvábném županu. Vedle něj ležely staromódní kostěné brýle, jakoby je v poslední chvíli sundal a odložil. To byl Hugh Choong.

Howson měl nesmyslně zaťaté pěsti. Kulhal jako špatně vedená loutka k telepatovi, ztracenému v tranzu, a síla jeho vzteku plnila místnost.

Jdi k čertu, jdi k čertu, jdi k čertu -

"Gerry!" Singhova slova se zařízla do jeho mozku. "Nemůžeš k němu proniknout, tak neplýtvěj zbytečně energií!"

Howsonův vztek se po tomto přerušení rozplynul. Zůstala po něm jen sklíčená apatie. Pokrčil rameny a otočil se.

"Tam, kam se odebral, si nepřije být rušen."

"Tím si právě nejsem tak jistý," odporoval Singh. "Podívej!" Přesl po měkkém koberci k telefonu na zdi a ukázal na něco, co leželo na nízkém stolku pod ním. Howsonův tupý pohled ho sledoval.

"Na telefonu je časový spínač a je nastavený na osmou hodinu ráno. A tohle je magnetofon. Podíváme se, co na něm je." Zvedl malý přístroj ve skvostném lakovaném pouzdře a zjistil, že je napojený na telefon. Stiskl tlačítko.

Okamžitě se ozval zvukový hlas.

"Tady Hugh Choong, mluvím z přístavku. Dobré ráno. Nelekejte se, prosím, tohoto nahraného vzkazu, je nastaven tak, aby se opakoval, pokud ho nezachytíte napoprvé.

Spojte se, prosím, s ředitelem terapeutického centra SZO, doktorem Panditem Singhem. Informujte ho o mé totožnosti a požádejte ho, nebo někoho z jeho starších spolupracovníků, aby za mnou přišel. Dveře od výtahu jsou nastaveny, aby

se otevřely automaticky, dostane se sem bez obtíží. Děkuji vám."

"Vypni to!" křikl Howson zuřivě. "Takže on to měl všechno promyšlené! Nejlepší léčbu, jen tak! A teď, předpokládám -" odmlčel se, jen pohyboval rty.

"Ano, Gerry?" pobízel ho Singh.

"Víš dobře, co chce říct!" rozčiloval se Howson. "Teď musí někdo za ním, vytáhnout ho z té amnézie násilím, ztrácet čas a usílit, které by mohlo být věnováno někomu, kdo je opravdu potřebuje!"

"Podle mého názoru, Gerry," řekl Singh tónem, který už nemusel přibarvovat káravým přízvukem, "fakt, že Hugh Choong je tady, v tomto stavu, z něj dělá osobu, která potřebuje léčení. Nebo se mýlím?"

Howson zrudl. Nadechl se, jakoby chtěl odporovat, ale než mohl promluvit, vešla od nákladního výtahu posádka sanity a veškerá Singhova pozornost se obrátila k řízení jejich práce.

Howson se stáhl do rohu, aby nepřekážel, a zíral na voskový klid Choongova obličej, když jej pokládali na nosítka. Svůj výrok dokončil jen sám pro sebe.

Ne, do háje. Proto byla kolem tebe taková rouška samolibosti! Tys nepotřeboval pomoc! Dal sis tolik práce, abys ji měl zajištěnou!

A máš ji zajištěnou - kruci. Přesvědčí mě, abych tě honil v té zemi nikoho, zničil tvé sny, otravoval tě a pronásledoval tak dlouho, dokud se nevrátíš. A já tu práci vezmu, protože to je to jediné, co mám: schopnosti, se kterými nemůže nikdo na světě soutěžit.

A kdo přijde na pomoc mně, Choongu? Existuje někdo takový? Proklínám tě, jdi do horoucích pekel!

XVI.

Když se druhého dne odpoledne sešla speciální konference, jeho hořkost, zdůrazněná nedostatkem spánku, dále narůstala. Když se jednalo o běžného pacienta, stačil čas mezi každodenním programem; když se jednalo o kohokoliv jiného ve službách SN, používaly se speciální telefonní linky. Ale když se jednalo o Choonga, vysoko postavení úředníci se urychleně sjížděli zdaleka přímo sem.

Seděl po Singhově pravici na židli, která pro něj byla rezervovaná a snažil se přemýšlet o nepodstatných věcech - o dlouhém zeleném stropu a nábytku z bukového dřeva. Nedařilo se mu to. Příliš si uvědomoval provinilé zvědavé pohledy cizinců, které říkaly tak jasně, jako telepatický signál: Nejlepší kurativní telepat na světě? Tenhle?

Musel se hodně snažit, aby na ně nezařval: "A co jste, kruci, čekali, co? Supermana? Dábla?"

Naštěstí jejich pozornost odvedly kopie pomocných vyšetření Choonga a jeho společníků. Pečlivě se probírali změní detailů ve snaze vyvarovat se později hloupých otázek, kterými by se zesměšlili.

Až na jednoho, všiml si najednou. Lockspeiser, mohutný Kanaďan s brunátnou tváří a pleší na temeni hlavy, zavřel své desky s nálezy a odstrčil je. To bylo aspoň poctivé jednání.

"Promiňte mi mou upřímnost, doktore Singhu," řekl, "ale tyhle věci jsou pro lékaře a to já nejsem. Jsem jakýsi praktický politik, pracuji pro Obchodní koordinační komisi a můj zájem o doktora Choonga je omezen na ten fakt, že by měl posuzovat obchodní krizi; možná, že jste o ní slyšel - ten čínsko-indonéský zmatek. Byla to ďábelská práce uklidnit lidi do té míry, aby přijali arbitra zvenčí, ale chtějí jediné Choonga, nikoho jiného. O to mi jde. Můžeme přeskočit formality a přejít k jádru věci?"

Tak on přece jen utíkal od nějaké práce! Ta myšlenka Howsona svým způsobem uklidnila. Ale jen na pár vteřin. Singh zvedl hlavu.

"Dozvěděl se už, že potřebujete jeho služby?"

"To nevím," zabručel Lockspeiser. "Oznámili jsme to samozřejmě jeho hongkongské kanceláři. Vy jste odtamtud, že?" obrátil se na ustaraného Číňana, který seděl proti němu a představil se jako pan Jeremy Ho.

"Ano. Hm -" Ho vypadal velmi nešťastně. "Odpověď na otázku pana Singha je záporná. Neslyšeli jsme o Choongovi déle než týden."

"A nebylo vám to divné?" zeptal se Lockspeiser nevěřičně.

"Řekněme to jinak: my jsme - my pana Choonga neobtěžujeme." Jeho tón byl trochu vyčítavý. "Předpokládali jsme, že je na jedné ze svých služebních cest. Odjíždí často zjišťovat veřejné mínění, sbírá údaje, které se později mohou hodit. Jenom on může posoudit, co je pro něj důležité."

Singh zdvořile zakašlal. "Domnívám se, že se tímhle nemusíme podrobněji zabývat. Choonga jsme našli; náš momentální problém je, jak s ním navázat kontakt. Raději bychom se měli soustředit na to."

"S tím souhlasím." To byla ta sebevědomá žena s kaštanovými vlasy, asi - pravděpodobně - něco mezi pětaticeti a čtyřiceti, v zelenočerných šatech, která seděla kousek vedle Lockspeisera. Howson zatím neznal její postavení, ale probouzela v něm zvědavost. Byl si jistý, že má telepatické schopnosti, ale když učinil zdvořilý pokus o kontakt, setkal se s odměřeným mentálním gestem, které se rovnalo chladnému odmítnutí. Prakticky to byla urážka, to ho rozrušilo. Singh se k ní obrátil. "Děkuji, slečno Morenová. Rozumím-li dobře, o Choongových společnicích se neví nic podstatného. Je to tak?"

Slečna Mořenová souhlasně přikývla. "S nikým z nich jsme neměli v poslední době tu čest spolupracovat," potvrdila.

"Neměli tu čest?" zeptal se Howson. Všechny pohledy se obrátily na něj a hned zase uhnuly, kromě pohledu slečny Morenové. Její odpověď byla rychlá a samozřejmá.

"Světová zpravodajská služba, doktore Howsone."

Samozřejmě. Když vypadne člověk, který má klíč k míru na šestině zeměkoule, dá se očekávat, že příběhnou.

Howson se zastyděl za nedostatek důvtipu, ale ještě víc ho trápilo její strohé odmítnutí telepatického kontaktu.

Zamumlal něco nezřetelného.

Singh rychle pokračoval: "Všichni jste byli samozřejmě informováni o tom, co se stalo s Choongem. Co se nám dosud nepodařilo zjistit je, proč to udělal. Analyzujeme tajné lékařské a psychologické nálezy, které přivezl pan Ho z Hongkongu, ale dokud s nimi neskončíme, všechno jsou jen dohady. Až dosud jsem si myslel, že důvodem k založení katapatického seskupení je totéž, co by mohlo být důvodem k zapomenutí pro kohokoliv jiného - únik před nesnesitelnou krizí ve skutečném životě. Ale všechny údaje, které máme, svědčí pro to, že Choong byl dokonale vyrovnaný se svou prací, soukromým životem, svým talentem... Je to tak, slečno Morenová?"

"Musíme opravdu tuhle konferenci protahovat?" řekla kousavě. Howson zpozorněl. Přes veškerou její dokonalou sebekontrolu k němu dolehly nepochybné známky neklidu. "Existuje jenom jeden možný způsob jednání, a čím dřív se o něj pokusíme, tím lépe!"

Lockspeiser bouchl dlaní do stolu. "Báječné! Řekne mi někdo, jaký je ten způsob? Nikdy jsem se nesetkal s tímhle - s touhle katapatickou záležitostí, dokud jsem se nedozvěděl o Choongovi. Mám dojem, že zablokoval všechny způsoby, jak se k němu dostat - nebo snad ne?"

"Je nutné udělat následující," řekl Howson hlasem tak pronikavým, že slova zazněla téměř jako výkřik. "Někdo ho musí následovat do jeho fantazie. Někdo musí riskovat svůj vlastní zdravý rozum, aby zjistil, na jakých principech funguje jeho soukromý vesmír - vybrat z deseti skutečných osobností a Bůh ví z kolika schizoidních dvojníků telepatovo ego - učinit jeho fantazii tak nesnesitelnou, že zcela znechuceně přeruší své spojení s ostatními a vrátí se k normálnímu vnímání."

Zvedl oči, aby se přímo setkal s pohledem slečny Morenové. Neuhnula pohledem, ani když dokončil myšlenku: "A to není jednoduché."

"Řekla jsem snad, že je?" Náznak ruměnce prohloubil olivový odstín jejich opálených tváří.

"Řekla jste, že čím dříve se pokusíme Choonga dostat ven, tím lépe." Howson naznačil úslušnou poklonu. "Račte! Za prvé se musíte naučit svého pacienta nazpaměť. Pokud to neuděláte, může se před vámi skrývat za nepřebernou řadou masek, dokud nejste příliš vzteklá na to, abyste ho přistihla, nebo příliš unavená na to, aby vám na tom ještě záleželo, nebo - nebo příliš fascinovaná..." Polkl a olízl si rty; díval se stále na slečnu Morenovou, ale už ji nevnímal. "Za další, dokud si tělo ještě udržuje rezervu energie, musíte se vetřít nenápadně nebo se vůbec nepřibližovat. Pokud jste neopatrná a chováte se nápadně, narazíte hlavou na spojenou vynalézavost všech zúčastněných a oni popřou vaši existenci stejně, jako popřeli svou vlastní. Tentokrát jich je ve skupině deset a můžete si být jistá, že Choong nepozval jen tak nějaké nicky a břídlily, aby s ním sdíleli jeho sny. A konečně -" Zamračil se. Všichni čekali, pauza se podobala intervalu mezi bleskem a hromem.

"A konečně," zopakoval pomalu Howson, "Choong není neschopná zkrachovalá existence na útěku."

Tak proč? Proč? PROČ?

Pak je nechal, aby se s tím vyrovnali. K vyřešení zůstaly jen nepodstatné otázky a nezáleželo na tom, kdo je položí; všechny bylo možné předpovědět.

"Není možné snížit jejich rezistenci - například pomocí léků?"

"Pomocí léků ne. Někdy pomůže elektrický výboj, namířený na Funckův orgán. Pokud bychom použili nějaký utišující přípravek, ovlivnil by kromě všech center představitivosti i funkce orgánů - srdce, plic. Nemáme nic, co by mělo tak selektivní účinek na centrální nervový systém."

"A co - podpora srdeční činnosti, umělá ventilace?"

"Nejsou k ničemu, dokud není přerušeno telepatické spojení. Do té doby by to vítali - znamenalo by to menší nároky na jejich těla a jejich přirozené reflexy by mohly vyhasnout úplně."

"Bylo by k něčemu dobré fyzické rozdělení?"

"Telepaté se používají ke komunikaci s Marsem. Odpovídá to na vaši otázku?" Singh začínal být podrážděný; nesoustředil se na tazatele, ale na Howsona, který byl duchem nepřítomen. Přemýšlel, jestli někde neposlouchá. Poslouchal, samozřejmě. Nemohl odolat.

Ostatní vycítili rostoucí neklid ředitele a rozhodli se, že nebudou klást další otázky. Lockspeiser šel rovnou k věci.

"Dobře, doktore Singhu! Co ještě zbývá domluvit je toto: ujme se toho úkolu doktor Howson? A jaké má šance uspět v poměrně krátké době?"

Kéž bych věděl... Ale Singh tu myšlenku dokonale zamaskoval; možná, že ji nepostřehla ani slečna Morenová. Nahlas řekl: "Co se týče toho úkolu, jsem si jist, že se ho ujme. Co se týče úspěchu v dostatečně krátké době - má za sebou nepřerušovanou řadu úspěchů u minulých případů, málokterý z nich trval déle než osmačtyřicet hodin od chvíle, kdy se ho ujal. Uvědomte si, že si musí připravit půdu, jak vám ostatně sám řekl; musí se naučit svého pacienta od narození až do doby, kdy unikl do té fantazie."

"To je v pořádku," zabručel Lockspeiser a vstal.

Ale slečna Morenová otálela, dívala se Singhovi do očí a promluvila, až když se za Hoem a Lockspeiserem zavřely dveře.

"Zeptám se, pokud se nebudete zlobit, ještě jednou, doktore Singhu. Nemůžeme v této věci ponechat nic náhodě. Jste si jistý, že se doktoru Howsonovi podaří dostat Choonga zpět?"

Následoval příval zlosti, největší, jakou si kdy Singh připustil. Nahlas řekl: "Tohle vás nesmí ani napadnout, natož takhle mluvit! Sakra! Pracuji s Gerrym jedenáct let. Byl jsem u toho, když se vyvíjel z ustrašeného, plachého, zaostalého výrostka ve schopného - kruci, vynikajícího - telepata. Jeho mysl je vybroušená jako skalpel. Já to vím - jak to že vy ne? Jste přece také telepatka, nebo ne?"

Následovala chvíle ledového ticha.

Howson čekal se zavřenýma očima až ucítí, jak Singh slyší odpověď, a trochu se při tom pohupoval na své zvláštní

židli.

Netoužil pátrat v mysli slečny Mořenové, když předtím odmítla kontakt.

Potom Mořenová řekla: "Jak to víte? Moje kancelář měla příkaz vám to nesdělovat. Myslím, že jsem Howsonovi jasně naznačila, že si -"

"Nemusel mi to nikdo říkat!" Singh mávl netrpělivě rukou. "Viděl jsem už víc než dvě stě telepatů, zdravých i nemocných, školených i nováčků. Přesto od vás chci slyšet odpověď. Jak je možné, že nevíte, že právě Gerry je ten jediný člověk na světě, který může dostat Choonga zpátky?"

"Protože -" nastala pauza, která se vyznačovala sbíráním síly vůle k rozhodnutí. "Protože mě Choong děsí, mám-li být upřímná! Od té doby, co Vargas objevil katapatické spojení z - nevím - z frustrace, z neschopnosti se přizpůsobit... Ale, to vynechme. Prostě od té doby nás to všechny lákalo. Vy jste asi výjimka, protože jste pracoval s tolika telepaty, ale většina lidí se domnívá, že ten talent je absolutně uspokojující a odměňující. Díky veškeré propagandě nám závidí." Její slova byla zatrpklá. "No, a telepat přece může být frustrován, v depresi nebo ztratit odvahu. A každý z nás by si mohl kdykoliv říct: 'At' se svět třeba zblázní! Můžu si udělat svůj vlastní!' Ale něco nám v tom brání. Říkáme si: 'Jen slaboši tomu podlehnou!'

Ale teď to udělal Choong. Slaboch? On? Nikdy! Evidentně se odebral do amnézie z vlastního rozhodnutí, zcela uváženě.

Skončím tak i já? I Howson? Nebo my všichni? Odmítla jsem kontakt s Gerrym Howsonem, doktore. Vím, že ho to rozrušilo. Ale chápejte... Bojím se, že pokud bych zjistila, že ho to láká stejně jako mě, a pokud by on zjistil, že mě to láká, ztratili bychom nejen Choonga, ale i jeho a mě taky."

Singh nevěděl, co na to říct. Jenom sklonil hlavu.

Tak tady to bylo v celé své nahotě: strach. Howson přestal náhle pociťovat ke slečně Morenové odpor. Myslela to dobře. Jenom si neuvědomila, že by mu víc pomohlo, kdyby věděl, že není sám, kdo se bojí, že to není jen jeho vlastní problém.

Jak to řekl Marlowe ústy Mefistofela? Že je skvělé mít společníky v neštěstí? Nemohl si vzpomenout. Na tom nezáleželo. V zásadě to platilo a to ho uklidnilo.

Jeho ruka se natáhla po tlačítku komunikačního systému. Pauza, pak se ozvala Deirdre van Osterbecková.

"Prosím?"

"Tady Gerry, Deirdre. Pošli mi, prosím tě, všechno, co máme o Choongovi. Pustím se do toho."

XVII.

Většinou trochu spoléhal na inspiraci, aby dosáhl dokonalého úspěchu. V minulosti se mu mnohokrát podařilo náhlé a drastické rozbití telepatického seskupení odhalením slabosti, která vyplynula až na podkladě vytvořené fantazie, kterou telepat nikdy dříve nepřiznal ani svému psychoanalytikovi, ani své manželce. Pokud ovšem měl manželku; poměrně málo telepatů se oženilo, vzhledem k tomu, že bylo velmi nepravděpodobné, že jejich děti zdědí telepatické schopnosti. Tentokrát ale nenechal nic na improvizaci na poslední chvíli. Zvážil každý možný trik.

Nejdřív strávil dlouhé hodiny pod kápí: pod těsným zařízením, které kombinovalo mikrofilmové prohlížečky, mikrofon a klasické zvukové výstupy. Použil mírné stimulans, které mu pomáhalo si zafixovat nepřehledné množství faktů v mozku.

Přicházel z každého sezení zničený a zpocený.

Pak následovalo přímé pátrání. Přivedli mu kohokoliv, kdo kdy Choonga znal: bývalé spolužáky, starší příbuzné, bývalé přítelkyně, spolupracovníky, celkem více než dvě stě mozků, do kterých se musel ponořit, přebrat je a vybrat z nich vodítka a klíče.

Nakonec přivedli Choongovu manželku.

Nechtěl se s ní setkat. Snažil se přesvědčit sám sebe, jí i Singha, že to není nutné - měl k dispozici dostatek materiálu.

Ale nakonec tu zkoušku musel podstoupit. Ona sama na tom trvala. Chtěla zpět svého manžela, a pokud by mohlo v její paměti být uloženo cokoliv, co by Howsonovi mohlo pomoci, přála si, aby to věděl.

Byla to malá, zavalitá, nepříteliš přitažlivá žena, se slušnými schopnostmi receptivního telepata. Její předkové pocházeli převážně z Polynésie. Ve své práci se soustředila hlavně na kulturní adaptaci v oblasti Nové Guiney, na zmírnění dopadu, jaký měla moderní společnost na ty, jejichž dědové se narodili v době kamenné. Byla na služební cestě déle než tři měsíce a se svým manželem se měla setkat až za dalších šest týdnů.

Když s ní Howson poprvé navázal kontakt, byl si jist, co najde. Určitě tady, pokud vůbec někde, musí být ta nesnesitelná situace, ze které Choong utíká! Hledal známky manželských, pravděpodobně sexuálních neshod - a byl překvapen.

Nic takového nenašel. Našel jen pocit křivdy a nejistoty, němou otázkou: proč odešel beze mne?

Nenašel odpověď, ani když se ponořil do změní jejího podvědomí. Navenek i vnitřně působil Choong dojmem nejvyrovnanějšího telepata, s jakým se kdy Howson setkal, a jeho vztah k manželce byl stejně uspokojivý jako všechny ostatní součásti jeho existence.

Ač otřesen, odolal rostoucímu pokušení ukončit své přípravy. Věděl, že Lockspeiser a Ho si začínají dělat starosti, dokonce i Singh, který mu nesmírně důvěřoval, si říkal, zda všechna ta složitá opatření jsou opravdu nutná, nebo zda jsou jen snahou odložit případnou terapii. Ani v případě, že by se čínsko-indonéská krize vyhrotila v násilí, neodvážil by se Howson předstoupit před Choonga, aniž by znal jeho slabiny.

A jelikož Choong neměl žádné slabiny, které by stály za řeč, bylo nutné prozkoumat jeho společníky.

Tam byl úkol nesrovnatelně jednodušší. Ačkoliv by žádný z těchto devíti lidí nepodlehł únikové fantazii sám od sebe,

nebylo třeba velkého přemlouvání, aby se k Choongovi připojili. Konečně objevil nadějný ukazatele v jejich psychologických záznamech.

Tento muž: potlačená touha po moci, před několika lety odhalené fantazie typu král a otrok.

A tento muž: anamnéza lži z dětství, drobné krádeže, vandalismus.

A tato žena: pokus o sebevraždu pro nešťastnou lásku.

Jsem to ale netvor, říkal si Howson a nebylo to poprvé. Tohle jsou lidé na konci svých sil, kteří se v zoufalství pokusili o únik. A co udělám já? Udeřím na jejich osobní zoufalství a i ten únik učiním nesnesitelným.

"Připravte se, Deirdre. Už jdu."

"Fajn. Budeme připraveni, až přijdeš - všichni jsou celý den v pohotovosti."

Howson vypnul komunikační zařízení, vstal a protáhl se. Byl by se rád protáhl úplně, napnul i ty zádomkové svaly, které vlastně nikdy nepoužíval. Ale... přání bylo marné. To už by měl pochopit.

Když kulhal chodbami směrem k místnosti, kde ležel jeho pacient, hučela mu mysl změtí informací, které do ní během několika minulých dní nacpal. Bylo to, jako by ho pronásledoval roj sršňů.

Navíc cítil pochybnosti. Byla to možná chyba, že vůbec kdy opustil místnost, která mu byla vyhrazena, když sem přišel poprvé. Možná se měl přestěhovat do bytu ve městě. Nekráčel by teď stejnou cestou, po které šel, oslepený slzami, tenkrát, když Ilse Kronstadtová byla tak blízko smrti při setkání s Periklem Phranakisem.

Nastal čas jeho vlastní krize? Ilse měla také nepřerušovanou linii úspěchů, dokud (k čemu to přirovnala?) ji nádor v mozku velikosti střeby neoslabil. Jeho fyzické schopnosti nebyly o nic horší než dosud, ale jeho sebeovládání bylo oslabeno přesně tím, s čím se slečna Morenová svěčila Panditu Singhovi. Se strachem se ujímal úkolu, v němž mu mohla pomoci jen ta nejpevnější sebedůvěra. A nikde nablízku nebyl žádný nováček, který by mu v poslední minutě přispěchal na pomoc.

Časem dojde na skupinovou spolupráci - budou to tak dva nebo tři projektivní telepaté, možná že se použije i hypnóza, aby se potlačilo jejich vlastní ego, a kurativní telepat je bude řídit a... Ale to už je skoro jako katapatická skupina.

Ne, to není řešení. Ještě ne. Dokud nebude dokončený proces asimilace telepatů ve světě, řízeném obyčejnými lidmi.

Pak možná ani telepaté nebudou mít pocit takového stresu, který by je nutil k úniku.

Pak možná budou jen takové případy jako Choong...

Vešel do místnosti, kde na něj všichni čekali, rozhlédl se a přikývl. Nejistil si předem, kdo všechno tam je - byl příliš zaneprázdněn vlastními starostmi - a tak ho překvapilo, když uviděl slečnu Mořenovou. Otočil se na Singha s tichou otázkou.

Odpověděla mu sama, dřív než mohl Singh promluvit.

Chtěla bych se dívat, doktore Howsone. To, co mi řekl doktor Singh, na mě udělalo obrovský dojem.

"Dobře, dobře!" řekl Howson nahlas. "Jaká to změna!" Díval se jí přímo do očí a viděl, jak uhnula, ale svou mysl ponechala přístupnou. Měl z ní dobrý pocit: odolná, stabilní, přizpůsobivá, svým způsobem podobná Choongovi, ale se silným ženským rysem.

"Aha," řekl konečně. "Má mě to přesvědčit, že ne všichni telepaté se vydali Choongovou cestou. To je poměrně jasné - chci říct, že jsme přece tady... Dívejte se na co chcete. Jenom, ať se stane cokoli, se nesnažte pomáhat."

Nečekal na odpověď a přešel k lůžku. Pečlivý ošetřovatel mu nabídl pomoc. Nepotřeboval ji; bylo to snad po třicáté, co se chystal ujmout takového úkolu. Rozhlížel se, zatímco mu k tělu připojovali veškeré potřebné přístroje.

Málo se v této místnosti změnilo od doby, kdy ji viděl poprvé. Z praxe vyplynuly některé změny v uspořádání; zdokonalila se lékařská technika a přesnější snímací zařízení a spolehlivější přístroje nahrazující biologické funkce vystřídaly ty z dob Ilse Kronstadtové. Jinak vypadala scéna prakticky stejně jako v době, kdy byl uveden do své role.

Podíval se na Singha, který se na něj široce usmál. Pohlédl na Deirdre van Osterbeckovou, jež byla zaujata elektroencefalografem a nevšimla si toho. V myslech obou vycítil boj mezi nadějí a úzkostí.

Pozorovatel terapie - obtloustlý šikmooký mladík se širokým strnulým úsměvem, jménem Pak Chang Mee - se usadil na židli vedle Howsona. Pracovali spolu už dvakrát, zběžná kontrola jeho mysli potvrdila, že je přesvědčen o úspěchu.

Byli tam všichni technici; mysl všech se vyjasnila, když zjistili, že všechny přístroje pracují spolehlivě. A...

A byl tam Choong.

"Připravena," řekla Deirdre stručně. Technici se ozvali jako její ozvěna, přikývovali směrem k Singhovi. Howson vycítil, jak se vzadu, vedle dveří do místnosti, slečna Morenová usazuje do měkké židle; neviděl ji, protože už měl zavřené oči.

"Začněte snímat," řekl. V okamžiku, kdy se uvolnil a chystal se ke spojení, se vynořily obrazy. "Vidím základní scénu - město, hory... Nejdřív to vypadalo na zimní období. To už mizí. Scéna se chystá k nějaké velké události. Pokusím se vejít postranní cestou, cestou poutníků a obchodníků. K městu přicházejí karavany, už jsem objevil jednoho velmi dokonalého schizoidního dvojníka, který je používá jako své zázemí."

Když si shromažďoval tyto informace, několikrát opatrně pátral v Choongově fantazii.

Ted' se ten vymyšlený svět zdál známý, blízký, téměř lákavý. Existence nemocnice se ztrácela a zůstával jen houpavý...

XVIII.

...houpavý pohyb, jako loďka na vlnícím se moři a zvláštní pach.

Velbloudi. Otevřel oči. Iluze byla dokonalá, přesně jak to čekal. Jednal přece s dokonalým partnerem.

Fakta se postupně sama utvářela. Byl - byl obchodník Hao Sen, strážce karavany, a projížděl nedbale na své nádherné velbloudici Měsíční záři podél pestré skupiny obchodníků a poutníků branou Tygřího Města. Vzduch byl ostrý a

osvěžující; zima už končila a toto byla první jarní karavana, která se odvážila překročit hory ze severu, přestože byly plné banditů.

Bandité... Ten pojem vyvolal pocit únavy i uspokojení a on si vzpomněl. Bojovali; bandité na ně nastražili léčku. Každý, na koho se podíval, nesl stopy boje - tamten muž kulhal, jiný měl na hlavě zakrvácený obvaz. On sám - napnul své pevné svalnaté tělo - měl jen malé škrábnutí tam, kde končily mosazné pláty na koženém oděvu a kam se svezla rána šavlí. Ale zvítězili a lidé říkali, že v létě císař postaví armádu a zničí bandity v horách nadobro.

Mohutně zívł pod svým černým, šikmo sestřiženým vousem. Ruka mu klesla ke známé rukojeti krátké široké dýky a on popohnal velbloudici směrem k městské bráně.

Zdi byly mohutné a pevné, běhaly po nich sem a tam černé postavičky vojáku, podobné loutkám. Nad branou byl balkón, na němž byly vyrovnány štíty se stylizovaným černožlutým emblémem, který představoval tygří hlavu. Byla to magická ochrana, moudře zvolená; město bylo působivé a zasloužilo si jméno druhého nejmocnějšího zvířete na světě. (Kde se tohle naučil? Kdo mu řekl, že staří Číňané takhle uznávali tygra? Zamyslel se na chvíli, pak tu otázku odložil na pozdější dobu.)

Lid scházel ulicí, která vedla městem přímo od brány, jásal a mával a kejklřil v čele průvodu předváděli divoká salta. Hao Sen se srdečně zasmál jejich kouskům a prohlížel si dívky s plnými obličejí tak jako voják, který strávil dlouhou dobu bez žen.

Skupinky městských stráží ukazovaly a uvolňovaly karavaně cestu. Obchodníci s tvrdými rysy zavírali domy a spěchali na tržiště, aby uzavřeli výhodný obchod. Majitelé je lákali do místních hospod a krčem, byli tu - shromažďovalo se tu prostě nepřehledné množství lidí.

Všichni se valili na prostorné tržiště za doprovodu výkřiků, ohňostrojů, gongů. Hao Sen jel volným tempem a vstřebával veškeré možné informace o svém okolí. Byl šokován jeho detaily. Bylo to - fantastické!

"Ty tam!" Zvučný hluboký hlas pronikl do jeho myšlenek. Všiml si, že k němu kráčí důstojník městské stráže, majestátní v černožluté uniformě. "Okamžitě sestup! Přes tržiště není dovoleno jet na žádném zvířeti."

Hao Sen zabručel a poslechl. Nehodilo se mu to, ale netroufal si protestovat - bylo příliš brzy na to, aby na sebe upoutal pozornost. Měsíční záře dala najevo svůj názor ohnutím horního pysku, což je mezi velbloudy výmluvné gesto, a on nemohl potlačit úšklebek.

"A co mám tedy udělat se svým velbloudem?" zeptal se.

Důstojník ukázal zpátky na cestu, po které přijel.

"Tam najdeš krčmy se stájem, které se ti budou jistě líbit. Být sebou, radši bych si pospíšil, než budou obsazené."

O chvíli později se vrátil na tržiště pěšky, dýka v pochvě z kůže a mosazi mu zvonila u pasu. Tržiště se změnilo v místo čilého dění, náklady, které byly naloženy na zvířatech, teď viděl rozložené na třech stranách tržiště, aby si je mohli kupující prohlédnout. Ve středu tržiště vyrostly stánky: holiči naléhali na kolemjdoucí, aby si nechali zastříhnout vlasy, vyčistit uši a nos, kejklřil, akrobati a žongléři předváděli své umění, muzikanti se rozestavili po náměstí a spustili tesklivé písně za doprovodu brnkání mandolín. Hao Sen procházel bez cíle davem a na čele měl hluboko vrytou vrásku. Čtvrtá strana tržiště, ta, na které nestáli obchodníci, byla také živá. Tvořila ji ohromná budova s dvaceti patrovými pagodovitě prohnutými střechami a asi stoupňovým schodištěm, které vedlo k hlavnímu vchodu. Na průčelí byl rudými a zlatými písmeny napsán název: Chrám božské přízně.

Na schodišti dokončovala skupina dělníků pódium pro trůn. Hao Sen si je prohlížel. Podle honosných hedvábných závěsů, které zdobily pódium, soudil, že se chystá návštěva císaře.

Jeho předpoklad se potvrdil, když si všiml mohutného muže, který obcházel tržiště v doprovodu ozbrojených stráží a ze zásob kupců vybíral speciální zboží. Část tohoto zboží pak mladíci v ušmudlaném bílém oděvu snášeli přes náměstí k úpatí schodů před chrámem.

Císař. Hao Sen zvažoval možnost, že by cílem jeho pozornosti byl sám skutečný vládce. Nezdálo se mu to pravděpodobné; nejméně jedna z reflektujících osobností v tomhle skvělém imaginárním městě měla představy typu král-otrok a císař sám bude nejspíš vedlejší, nikoliv hlavní postavou.

I když, samozřejmě - Hao Sen rázně zarazil tok svých myšlenek. Mezi dvěma barevnými stánky na opačné straně náměstí zahlédl krotitele draka.

Rozrážel si rameny cestu k této podívané, nevšímal si protestů těch, jež odstrkoval, a zastavil se až u kroužku diváků, kteří obklopovali krotitele a jeho bestii. Stáli v uctivé vzdálenosti.

Ne že by ten drak naháněl hrůzu. Byl vyzábělý, nedorostlý - sotva tříčtvrteční - a co víc, šupiny měl pokryté bělavou kožní plisní. Když však naprázdno zavrčel a odkryl hrozivé, tři palce dlouhé zuby, byly bílé a ostré. Krotitel - mohutný, snědý muž, snad Cikán z jihu - ho nutil poskakovat v rytmu jakéhosi neobratného tance, popoháněl ho ostrým bodcem ankh, který občas nahříval na žhavém uhlí v ohřívadle.

Hao Sen se zachvěl, když postřehl zlověstnou hrozbu v očích té bestie, která slibovala, že už si nenechá takové zacházení dlouho líbit, a když pochopil význam choroby, kterou bestie trpěla.

Zatímco o tom přemýšlel, ozvalo se za ním hlaholení trubek a on se otočil. Na náměstí přicházelo procesí vojáků ve skvostných uniformách a za nimi muži s nosítky ze vzácného dřeva a hedvábí. Důstojníci vyzývali k řádným projevům úcty vůči císaři, a celé tržiště padalo na kolena čelem k zemi jako les, s'atý jediným mohutným úderem.

Povstat bylo dovoleno, až když se císař usadil na trůn, obklopen svým doprovodem: mandaríny pavího pera, osobními služebníky se symbolickými vějíři a vysokými vojenskými důstojníky. Hao Sen si se zájmem prohlížel jednoho po druhém. Téměř okamžitě jeho pozornost upoutal vysoký muž v nádherném hedvábném oděvu, stojící po císařově pravici, v mírném odstupu od ostatních a zjevně bez osobního doprovodu.

Působilo to správným dojmem. Hao Sen nevnímal to, co následovalo - představení vůdce karavany a předložení vybraného zboží císaři - a prohlížel si toho vysokého muže. Zjevně nikoho nepřipomínal, ale to ještě nic neznamenalo.

Zvlášť když uvážil, jak vypadá teď jeho vlastní tělo...

Přerušil tu myšlenku téměř fyzickým otřesením a přemýšlel, zda není ještě příliš brzy na to, aby na sebe upozornil. Dokonalost detailu na jedné straně nabádala k opatrnosti, na druhé straně dokazovala, že dvojníci byli vytvořeni mimořádně dokonale. Dorazil v přestrojení, které si vybral, a zatím nic nesvědčilo pro to, že by jeho přítomnost byla podezřelá...

Rozhodl se a prodral se davem do předních řad těch, kteří zapomněli na kousky kejklířů a žonglérů a raději toužili po možnosti spatřit zblízka božského císaře. Císař již dokončil prohlídku zboží, které mu předvedl velitel karavany, opřel se o trůn a nenuceně obhlížel scénu. Trvalo jen okamžik, než si všiml Hao Sena a řekl něco vůdci karavany.

"Ó, jsme jeho nesmírnými dlužníky!" zvolal vůdce karavany. "Byl to hlavně on, kdo přesvědčil naše strážce, aby odrazily bandity."

"Ať předstoupí," řekl císař lhostejně.

Důstojník vyzval Hao Sena, který poslušně přešel k úpatí schodiště a padl čelem k zemi. Hned po projevu úcty se zvedl a stál s rukou na rukojeti dýky a s vypnutou hrudí.

Císař si ho prohlédl. "Dobrý bojovník," řekl s uznáním. "Zeptej se, zda se chystá vstoupit do mé armády."

"Božský vládce, tvůj ponížený služebník se doslechl, že armáda půjde v létě bojovat s bandity! Pokud bude tvému služebníku dovoleno se této výpravy zúčastnit, bude ti sloužit celým srdcem!"

"Dobře," poznamenal císař stručně. Jeho pohled spočinul chvíli na svalnatém těle Hao Sena. "Zjistěte jeho jméno," dodal. "A doprovodte mě zpět do paláce."

Hao Sen automaticky odpovídal na dotazy úředníka, který si přišel zapsat jeho jméno a podrobnosti o jeho předchozích službách. To bylo běžné opatření; protože byl nucen oddělovat reflektující osobnosti jednu po druhé, měl nyní zázemí, aby fantazii typu král-otrok změnil v něco daleko méně přijatelného. Byl spokojen, když zjistil, že císař sám je jen reflektující osobnost.

Byl skutečným vládcem ten vysoký muž, stojící v povzdálí? Nebo někdo jiný, kdo se nezúčastnil této podružné části dramatu?

Ještě jednou odložil rozhodnutí.

Císařský průvod právě opustil náměstí, když se ozval výkřik.

"Drak! Drak!"

Otočil se a spatřil vlnu děsivé paniky, která proletěla tržištěm jako vlna přílivu ústím řeky. Kupující, prodávající, kejklíři, všichni svorně prchali z náměstí, převraceli stánky, rozhazovali zboží, ve spěchu šlapali po starcích a dětech. Hao Sen stál na místě a čekal, až uvidí, co se vlastně děje.

Když to spatřil, oťásl se. Drak už nebyl nevrle poslušný. Byl ztělesněním pomsty. Na třech končetinách s ostrými drápy stál nad tělem svého bývalého pána a čtvrtou se sápal po jeho obličejí a měnil jej v krvavou masu.

Pak ho ta hra přestala bavit, zarazil se a žlutými očima se rozhlížel po náměstí. Hao Sen čekal, že bude žrát, protože byl určitě držen o hladu, aby zeslábl. Ale bestie nesklonila hlavu, aby začala okusovat tělo, a Hao Senovi poskočilo srdce, když si uvědomil, že zůstal na náměstí sám.

Mohl utéci. Otálel příliš dlouho. Sebemenší pohyb by přilákal drakovu pozornost. Byl si jist, že by mu neutekl, ať by prchal seberychleji. Důvod, proč musel nechat velblouda před tržištěm, mu byl náhle jasný. Používal svůj oblíbený trik velmi často a teď tu byl protivník, který ho použil proti němu.

Drak se pohyboval pomalu, přibližoval se, upíral na něj oči bez jediného mrknutí, planoucí jako uhlíky z ohřívadla, které převrhl. Hao Sen se zoufale rozhlížel po nějaké zbraní. Zahlédl ulomenou tyč stanu a skočil po ní. V tom okamžiku drak zaútočil.

Vrhl tyč jako oštěp a padl na tvář. Spíš náhodou než přesným zaměřením ostrý konec dřeva zasáhl plísni oslabené místo na šupinaté kůži. Udělal jen malou škodu, ale drak zavyl bolestí. Otočil se a znovu zaútočil.

Poprvé se vrhl na stranu a vytáhl dýku. Podruhé se mu nepodařilo dokonale uskočit; bestie chytře stočila ve vzduchu ocas tak, že zasáhl jeho rameno a úder ho srazil k zemi. Ocas byl jako kyj a drak vážil přinejmenším tolik, co dospělý muž.

Bestie dopadla do změti provazů na stánku prodavače lan a to jí zdrželo dost dlouho na to, aby si Hao Sen připravil taktiku na odrazení dalšího útoku. Tentokrát, místo aby uskočil do strany, se vrhl dozadu a zároveň napráhl dýku vpřed a ta se zabořila do dračího břicha.

Rukojeť se mu vykroutila z ruky takovou silou, že mu téměř vykloubila zápěstí, dopadl na dláždění a v hlavě mu zvonilo. Drak, řvoucí bolestí, hrabal zadními nohama s ostrými drápy a trojitá linie bolesti naznačovala, kde rána pronikla krunýřem.

Zdvihl jednu nohu v holince a vši silou kopl bestii do kořene ocasu. To ji zbolelo natolik, že na něj na okamžik zapomněla, stočila krk dolů pod své tělo a zuby se snažila vyrvat dýku. Podél rukojeti pomalu vytékala tmavá krev.

Hao Sen se okamžitě odkulil. Napadlo ho vypíchnout drakovi oči, ale byly kryté kostěnými nadočnicovými oblouky; spíš by přišel o prsty. Zoufale hledal zbraň, která by nahradila ztracenou dýku, ale žádnou neviděl. Drak zavrčel a znovu se vrhl vpřed.

Výpad šel nakřivo, protože ostří ve slabinách oslabilo jednu zadní končetinu; přesto se ocas stočil směrem k Hao Senově hlavě. Naštěstí se mu v poslední chvíli podařilo omračujícímu úderu vyhnout. Lapaje po dechu Hao Sen chytil ocas oběma rukama - a začal se točit na podpatcích.

V jedné chvíli měl dojem, že se bestie pokouší sešplhat po vlastním ocasu, aby se k němu dostala. Pak se váha v jeho ruce změnila v odstředivý tah. Čtyřikrát - pětkrát - tržiště se rozmazaně točilo; dračí krev kropila stále širší kruh země. S vypětím všech sil zvedl draka do výšky a pustil.

Bestie letěla přes stánek prodávající lan, přes rozsypané mince ve stánku penězoměnce a dopadla s hlavou zkroucenou v podivném úhlu k nejnižšímu schodu chrámového schodiště.

Hao Sen spustil rozbolavělé paže podél těla, zhluboka dýchal. Podíval se na dračí tělo - a nad něj, nahoru na schody, až se setkal s pohledem vysokého muže, který tam stál a sledoval ho, opřený o hůl.

Pak pochopil.

XIX.

"Dobrý zápas," řekl muž s holí tónem, který měl naznačit, že takových už viděl tucet. Hao Sen neodpověděl; srdce mu bušilo příliš divoce. Všechny jeho plány se rozplynuly. Byl naprosto bezbranný.

Jeho jedinou nadějí bylo pokusit se udržet zdání, že jeho maska je výtvar schizoidního dvojníka, vzniklá v průběhu fantazie. Odplivl si do prachu, promnul si ruce a kráčel směrem k drakovi, aby z jeho břicha vytáhl dýku.

Hned na první pohled viděl, že už je k ničemu: rukojeť byla ohnutá v pravém úhlu k ostří. Zaklel a chystal se ji odhodit. "Počkej!" zarazil ho muž na chrámových schodech. "Dýka, která vzala život drakovi, není zbraň, kterou můžeš jen tak zahodit. Podej mi ji."

Hao Sen neochotně uposlechl. Muž vzal dýku a důkladně si ji prohlédl; potom si mumlal něco, čemu Hao Sen nerozuměl - pravděpodobně zaklínadlo - udělal kruh palcem a ukazovákem a přejel jím celou délku hole, kterou držel. Držel stále uzavřený kruh z prstů, když si opřel hůl do podpaždí a rukojeť dýky uchopil volnou rukou. Potom kruhem přejel čepel dýky.

Krev zaschla, odpadla a kov opět zářil. Když dosáhl k místu, kde byla čepel ohnutá, zachvěla se a se zazvoněním se narovnála.

"Jsem čaroděj Chu Lao," řekl vysoký muž jen tak na okraj. "Tumáš, vezmi si svou dýku!"

A vteřinu na to byl pryč.

Hao Sen zachmuřeně hodnotil fakta, která se nabízela. Výsledek byl skličující.

Bylo zřejmé, že přes veškeré své důkladné přípravy se dopustil jednoho skrytého, potenciálně fatálního omylu: předpokládal, že jedná se stejným soupeřem, jako byli ti předchozí. Nejednal. Stál proti muži, který byl schopen učinit stejně důkladná opatření při tvorbě svých fantazií, jaká činil v kterýchkoliv jiných oblastech svého života. Skvrna plísňe na dračím boku ho měla dostatečně varovat. Takový detail byl nepochopitelný, pokud by se nejednalo o výsledek reakce Hao Sena na okolí, nebo drak nebyl pouhou představou, ale schizoidním dvojníkem.

Sám často použil podobný trik; chystal se ho použít znovu, když vymyslel velbloudici Měsíční záři. On mu to překazil, ať už náhodou nebo svou jasnozřivostí.

Takže drak byl schizoidní dvojník se svou "vlastní" osobností. A pánem Tygřího Města není císař, hovíci si v přepychu a úctě. Pánem je Chu Lao, čaroděj.

Čaroděj! Zachvěl se. Není divu, že už první závany fantazie mu naznačovaly kouzla!

Ano, vzpomínal si na případy, kdy byla kouzla včleněna do obrazu světa. Ale bylo to pouze dětinské velikašství, narychlo splácené dohromady, postrádající pevný základ. Kouzla provozovaná Chu Laem budou pevná, odolná, fungující na pečlivě vypracovaných pravidlech - budou tak pevná a nezměnitelná jako věda. A Chu Lao tato pravidla znal. Hao Sen nikoli.

Opustil zcela své původní plány. Nenápadné rozvracení, taktizování až k možnosti převzít kontrolu, což dříve býval jeho oblíbený postup, nebylo možné použít. Bojovat zbraní, kterou zvolil nepřítel, a bojovat na půdě, kterou si vybral - to byla jistá cesta k vyčerpání a porážce. Podíval se přes opravenou dýku a jeho myšlenky byly pochmurné.

Za každou cenu se musí vyhnout porážce. Byla by neodvolatelným prokletím.

Přesto musí stále pracovat v podmínkách, které určil jeho protivník; kdyby příliš radikálně narušil základní myšlenku, mohl by tím přerušit navázané mentální spojení a octnout se tak ve světě vlastní fantazie. Byl by přesvědčen o tom, že uspěl, přestože všichni protivníci, které přemohl, byli jen přeludem...

Rozhodl se. Hrubá síla byla jediná možnost, která mu zůstala. Tak na to půjde hrubou silou.

Sestoupili z hor, organizovaně, v uspořádaných řadách; žádná barbarská horda, tihle banditi, ale armáda, stmelená disciplínou v jediný organizmus. Když byli ještě míle vzdáleni od Tygřího Města, zachytili městské strážce záblesk ranního slunce, odrážejícího se od jejich helmic a štítů, a na hradbách hned začalo být rušno.

Hao Sen, který jel volně v čele své armády na velbloudici, se usmíval pod vousy. Dlouhé kopí se smrtonosným hrotem bylo opřeno o majestátní krk Měsíční záře, dýka se lehce dotýkala Hao Senova stehna.

Jen ať si pobíhají a zmatkují! To jim moc nepomůže. On má připraveno něco, co otřese celým Tygřím Městem včetně arogantního Chu Laa.

Déle než hodinu scházeli bandité z hor, tiše až na zvuky gongu, který udával krok. Nechtěli přijít k městu na dostřel, ale obklíčit ho v širokém kruhu. Zvířata s nákladem chrastí, vozy s obléhacími děly a zásoby jídla dávaly jasně najevo, že se chystají uchvátit město dříve, než se císaři podaří vyzbrojit vlastní armádu a zajistit dostatek zásob pro plánovanou výpravu proti nim.

Hao Sen si s uspokojením prohlížel výsledek své práce. Zvolil si relativně nevýznamnou roli v čele malé skupiny velbloudářů, zatímco velitel banditů využíval veškerých vymožeností, které situace skýtala: obrovský stan s kožšinami a tureckými koberci, postavený na velkém voze taženém deseti voly. Kolem vozu zněl neustálý bzukot důstojníků, posílů a otroků.

Armáda se zastavila. Na hradbách města bylo vidět velitele obranných sil. Ti se po chvíli shromáždili na balkóně nad

hlavní bránou, proti které zastavil vůz velitele banditů.

Posel šel zahájit předběžná jednání a žádal, aby se město vzdalo bez boje. Odpověď byla důstojná, ale záporná. Po ní následovala sprška šípů a posel jel tryskem zpět ke svým.

Dobře. Hao Sen se díval, jak se obránci kryli, když byla střelba opětována. Potom nastala pauza, ve které padlo jen pár ojedinělých výstřelů. Mezitím zvědové přinášeli zprávy o obraně města.

Zdálo se, že hlavní brána je jediným zranitelným místem. Lukostřelci proto kryli hlavy obránců a k braně se přesunovaly náklady dřeva a nádoby se smolou. Několik mužů padlo a celá akce, která již značně pokročila, byla náhle přerušena. Útočníci se stáhli a překvapení obránci hodnotili situaci. Opatrně vyhlíželi zpoza štítů se žlutočernými tygřími hlavami, aby zjistili, co změnilo úmysly banditů.

Odpověď byla zřejmá. Obloha se rychle zatahovala a pár kapek už spadlo na zem. Žádný oheň, jenž by poškodil bránu, nemohl přežít liják, který hrozil.

Hao Sen se přivřenýma očima díval směrem k balkónu nad bránou. To je přece - ano, skutečně! Byl tam Čaroděj Chu Lao v tmavém plášti, téměř splývajícím s kamennou zdí za ním, a vzhlízel ke stahujícím se mračnům. Přivolával kouzla na obranu města a zdálo se, že úspěšně.

Hao Sen vydal další povel, podobný vlčímu zavrčení, a útočníci se opět vrhli vpřed.

Kožesiny a pestré závěsy na velitelském voze byly strženy a odhalily, že celý vůz je tvořen jen lehkým bambusovým rámem, v němž je místo sotva pro jednoho muže, který nastoupil, chvíli hovořil s velitelem a pak zase vyšel ven. Jinak byl celý vůz plný dřeva, chrastí a nádob se smolou.

Útočníci popohnali jediný pár volů, který zůstal zapřažen. Polekaná zvířata zabučela a opřela se do postrojů - vůz se pohnul. Po deseti yardech přiskočili muži s meči a zvířata osvobodili - vůz pokračoval sám po svažující se cestě směrem k braně a jeho dřevěná kola drtila štěrk.

Hao Sen s napětím čekal. Obránci pochopili, co se děje, a usilovně se snažili prchnout z balkónu nad bránou.

Dalších deset yardů...

Zapálené šípy vyletěly za vozem, druhý a třetí zasáhl smolou nasáklé hadry. Celá ta zápalná pyramida se vznášela, plameny, lemované černým kouřem, šlehaly do výše dvaceti stop. Když vůz narazil do brány, ozval se zvuk praskajícího dřeva a nastalo peklo.

Až potud vše probíhalo podle plánu. Ale byl Chu Lao opravdu zaskočen?

Určitě ne, proudy deště se spustily po několika málo minutách. Jak plameny skomíraly a kouř slábl, bylo vidět zející díru, proraženou v braně. Banditi připravovali zápalný vůz. Náhle se však brána rozletěla a obránci se vyfítili v semknutém útvaru ven.

To byl tak nelogický čin, že se Hao Sen lekl. Nejvýhodnější strategií Tygřího Města by jistě bylo útočníky vyčerpat - tak se to alespoň domníval. Chvilí přehodnocoval své vlastní plány; obránci města, pěší i na koních, se valili ven s výkřiky a řinčením zbraní takovou rychlostí, že nebyl čas přemýšlet o jiných možných způsobech akce.

Boj se postupně rozšířil po celém okolí města. Byl to krutý boj. Za okamžik si Hao Sen všiml velkého hedvábného praporu, s kterým kdosi procházel bránou. Předal velení mladému důstojníkovi, o němž si myslel, že je jeho schizoidním dvojníkem. Na praporu byl vyšíty obraz tygra, musí patřit císaři -

Ne! Pozor!

Náhlé poznání, oslepující jako blesk, proniklo pochmurným racionálním rozpořádáním Hao Senovy mysli. Tygří prapor nemohl být císařův; symbolem vládce byl drak, nejmocnější ze všech zvířat. Tygr byl symbolem Chu Lao, čaroděje, protože tohle město bylo jeho - Tygří Město - a kouzla zde vládla podle přesných zákonitostí. Ukázkou těch kouzel viděl, když Chu Lao správil jeho dýku a řekl mu, že dýka, která vzala život drakovi není zbraní, kterou lze jen tak zahodit...

A tygr byl až druhé nejsilnější zvíře!

Hao Sen pobídl Měsíční záři vpřed, jeho myšlenky divoce vířily, snažil se co nejrychleji dostat k místu, kde byl vztyčen prapor s obrazem tygra.

Všude kolem zuřil divoký boj, a tak chvíli trvalo, než našel místo, odkud se mohl podívat, zda opravdu sám Chu Lao přišel velet bitvě. Třikrát musel použít kopí, aby srazil imaginárního vojáka, potřetí mu kopí vypadlo z ruky; lekl se, uvědomil si, že je unavenější, než si připouštěl, ale zmobilizoval všechny své síly a pevně uchopil dýku.

V téže chvíli spatřil čaroděje pod praporem a čaroděj uviděl jeho. Okamžitě se mu do cesty postavily stráže. Doufal, že se Chu Lao na něj nesoustředí, seskočil ze sedla, Měsíční záře se vzepjala na zadní a divoce kopala. Stráže se rozutekly. Velbloudice mu získala jen okamžik. V momentě, kdy se postavila na zem, byla zasažena meči. Hao Sen nevnímal její smrtelné sténání a probojovával se vpřed, jeho dýka rozsávala smrt. Dvakrát o jeho přilbu zazvonily meče, dvakrát cítil, jak se hrot dýky zabořil a pak zase uvolnil, věděl, že zasáhl. Useknutá ruka ještě chvíli vypadala, že se ho snaží chytit. Pak byl na místě, uprostřed kouzelného kruhu obklopujícího čaroděje.

"Chu Lao!" zavolal. "Chu Lao!"

Čaroděj se na něj překvapeně díval - ale v jeho pohledu nebylo jen překvapení. Byl tam - ironický úšklebek...

Hao Sen rychle pokračoval. "Chu Lao, já dám jméno tvému městu!"

Vypadalo to, že muži na celém bojišti ztratili odvahu. Zasažen předtuchou, Chu Lao se zachvěl.

"Tvé město je Tygří Město! Jeho symbolem je tygr! A tygr není tak mocný jako drak!"

Jak se to stalo, to nikdo neviděl, ale tam, kde bylo město, stála teď žíhaná kočkovitá šelma se zelenýma očima a s vytaženými drápy, přikrčená a vrčící, mohutnější, než si bylo možné představit.

"Můj tygr!" křičel Chu Lao. "Ano, to je můj tygr!"

"A tahle dýka se napila dračí krve!" zvolal Hao Sen. "Ta dýka je můj drak!"

Máchl zářící čepelí dýky kolem své hlavy a vyhodil ji do výšky: jak se otáčela, měnila se a když dopadla, dopadly čtyři

obrovské šupinaté tlapy. Drak zvedl zlověstnou hlavu a máchl mohutným ocasem. Z otevřené tlamy doléhalo k tygrovi vzdorné vrčení.

Drak zaútočil. Udeřil a jeho ostré šupiny zanechaly krvavé šrámy na tygrově boku. Chňapl čelistmi a proudy krve zbarvily zem. Marně se tygr snažil zatnout drápy do neproniknutelných šupin. Neměl žádnou šanci. Ve chvíli byl sražen k zemi úderem, kterým se otřásl celý svět. Všechno se roztříštilo, i Hao Sen.

Na okamžik ještě spatřil proti sobě stojící armády, zkrvavenou zem, mrtvé a umírající a -

A byl konec a byl to opět Howson, ne Hao Sen, plný nepojmenovatelné hrůzy nad způsobem, jakým se mu podařilo zvítězit.

XX.

Stál u nohou postele, do které uložili Choonga, aby se vzpamatoval, a čekal, až se probudí. Mezitím se mu nedařilo uniknout vlastním myšlenkám.

Myslím, že to slečna Morenová věděla - v každém případě odešla tak brzy, ještě než jsem se vyspal po tom vyčerpání...

A Pan to ví, ale tomu můžu věřit, přeci jsme už spolu několikrát pracovali...

Pandit Singh neměl samozřejmě ani zdání o té otřesné pravdě, kterou Howson poznal. Chodil a zářil otcovskou pýchou a všichni lidé ze SN - Lockspeiser, Ho, prostě všichni - se cítili provinile, že vůbec kdy pochybovali o jeho schopnostech, ale Howson pocíťoval především tupou bolest.

Jeho triumf byl jen klam. Byl na něj nastražen jako hra kuželek, ve které měl neomezený počet vrhů koulí.

A Choong, který si s ním pohrával, tady leží, je šťastně ženatý, fyzicky normální; svět je prostě tak strašlivě nespravedlivý, že si nedovedl představit, jak dlouho to vydrží.

Když se Choong pohnul, bylo to, jako by se v místnosti rozsvítilo jasné světlo: všechny tvary i barvy se ve srovnání s předchozí šedi zvýraznily. To se probouzelo jeho vnímání. Pouze jiný telepat si mohl ten rozdíl uvědomit.

Otevřel oči. Chvilí se díval a nevím, pak:

Mám dojem, že tě znám?...

"Ano, znáte mě. Gerald Howson." Úmyslně použil slov, snažil se co nejlépe zakrýt svou vířící mysl. "Dělal jste si ze mě blázný, co? No, rád bych věděl proč!"

Následoval okamžik, během něhož si Choong uspořádal myšlenky takovým tempem, že to na Howsona udělalo velký dojem, ač byl vlastně našťvaný.

"Tak vy jste dostal na starosti - hm - můj případ," řekl Choong a ironicky se usmál. "Omlouvám se. Nechtěl jsem s tím obtěžovat zrovna vás. Úplně by stačil nějaký nováček. Myslel jsem, že jsem dal dost jasně najevo, že před ničím neutíkám, že se chci vrátit."

Howson se dusil vzteky a když byl schopen odpovědi, bylo to v takovém afektu, že použil telepatické projekce místo slov.

Jak můžeš být takový bezohledný sobec? Copak si neuvědomuješ, jaké starosti a problémy jsi způsobil? Není ti líto toho času, který jsem s tebou promarnil - času, který jsem mohl věnovat někomu, kdo to opravdu potřebuje?

Choong vykřikl a chytil se za hlavu. Dveře pokoje se rozletěly, vešla sestra - zjistit, co se děje. Choong se vzpamatoval a posunkem ji poslal pryč. Poslechla, ale vrhla podezřívavý pohled na Howsona.

"Vy máte ale sílu!" poznamenal Choong. "Zůstaňme radši u slov. Mám pocit, že mám trochu - no - pohmožděný mozek díky vašim předchozím šokovým metodám."

Howson tvrdohlavě mlčel.

"Opravdu vás nenapadlo, že nebudu odporovat?" pokračoval Choong. "Ano, vidím, že nenapadlo, až do poslední chvíle! To mě překvapuje - promiňte, že to tak říkám. Musel jste dospět k závěru, že jediný důvod, který může vést telepata k vytvoření katapatické skupiny, je touha po úniku. Vůbec vás nenapadlo, že jsem chtěl prostě vyzkoušet svůj talent jen tak, pro potěšení!"

"Nebudte škodolibý," zabručel Howson. "Dobře vím, že bych vás nikdy nedostal zpátky, pokud by to nebylo i vaše přání."

"Ne, myslím, že stále nechápete." Choong stiskl polohovací ovladač postele a upravil si podložku pod hlavou tak, aby na Howsona lépe viděl. "Do háje, Howsone, určitě nebudete vyčítat člověku s dobrými fyzickými schopnostmi, že se vyžívá ve sportu. Ale mám pocit, že nepřipouštíte možnost, že by telepatie mohla být použita pro potěšení. Proč? Máte fantastický talent! Nejsem si vůbec jistý, že by se vám nepodařilo přivést mě zpátky, i kdybych byl kladl odpor - ten závěrečný nápad byl skvělý a naprosto mě překvapil. Copak nemáte ze svého daru nikdy potěšení? Já obvykle před spaním vytvořím spojení se ženou - mám živější sny než ona a chci, aby je sdílela se mnou."

"Nejsem ženatý," řekl Howson příškrčeným hlasem. Choong nezdvořile nahlédl do jeho mysli, momentálně zranitelné silnou emocí. Když znovu promluvil, v jeho hlasu zazněl jiný tón.

"Promiňte, to bylo bezohledné. Ale -"

"Já -" Howson se divil sám sobě. Proč by se měl ospravedlňovat člověku, který mu způsobil takové problémy? Ale udělal to. S pauzami pokračoval: "Zkusil jsem to. S hluchoněmou dívkou, kterou jsem znal."

"No vida! Musíte mít nějaké potěšení ze své práce. Kdyby nic jiného, tak je to příjemná změna být schopný, mocný, obratný, neporazitelný a fyzicky silný."

"Ano - to je pravda. Někdy mám strach, aby mi léčení netrvalo déle, než je nutné, právě proto, že mi to dává příležitost uniknout mým omezením." Howson si olízl rty.

"To zní nebezpečně," řekl Choong vážně. "Já ale věřím, že pokud si dovolíte mít víc potěšení ze svého talentu, bude vás to méně lákat si - no - půjčovat představy jiných lidí."

"Co tím naznačujete?" ptal se Howson. "Abych si sám vytvořil katapatickou skupinu? Jak bych si to mohl dovolit? I kdybych přijal váš lehkomyšlný přístup k věci!" Vargas a ten prach na jeho víčkách... "Mě by nic nelákalo zpátky, chápete, že? A komu bych mohl věřit, že mě přivede zpátky? Rozbil jsem víc katapatických skupin než kdokoliv jiný na světě - znám všechny možné triky a slabiny. A navíc, kdyby se to někomu podařilo, co by to udělalo s mojí sebedůvěrou?"

Sestra opět otevřela dveře. "Doktore Howsone! Vzkaz od doktorky van Osterbeckové - nemáte pokazit svou práci tím, že doktora Choonga úplně vyčerpáte!"

Howson pokrčil rameny a začal pomalu kulhat ke dveřím. Choong ještě jednou promluvil.

"To, že únik, který vyhovuje mně nebo někomu jinému, nevyhovuje vám, ještě neznamená, že pro vás žádný neexistuje. Jste jedinečné individuum. Najdete si svůj způsob. Nějaký musí být!"

Howson si nebyl jistý, zda Choong ta poslední slova vyslovil nebo je telepaticky přenesl do jeho mysli zkušeným manévrem, stejně jako prvotřídní psychiatr vkládá nápad pacientovi. Pacientovi - to je legrační! Před několika dny byl Howson lékařem, který měl vše pod kontrolou; teď se role obrátily.

Až na to, že Choong vlastně nikdy nebyl tím pacientem, za kterého jej Howson považoval.

Dal už pokyn svému osobnímu asistentovi, aby mu zabalil věci. Nyní, před pokojem Pandita Singha, zaváhal. Bude schopen mu vysvětlit co cítí, co chce? Ví vůbec on sám, co vlastně chce?

Sebral odvalu a vešel. Cokoliv je lepší než jeho současné dilema!

Aniž zvedl hlavu od hromady papírů, které ležely na stole, ukázal Singh na židli. "Sedni si, Gerry - nebudu tě dlouho zdržovat. Tak!" Na vrchní papír rychle načmáral podpis a odhodil ho na hromadu vyřízených.

Když se opřel, řekl: "Souhlasím, Gerry. Potřebuješ dovolenou."

Bůhví po kolikáté Howsona napadlo, jestli Singh nemá aspoň zárodek telepatických schopností. Začervenal se a řekl: "Prosím -?"

"Ale, no tak, Gerry, proboha!" Singh se zasmál. "Řekli mi, že ti balí zavazadla. Když mi to řekli, spočítal jsem si, že jsi měl pauzu naposled před šesti lety. Je to částečně moje vina - zvykl jsem si s tebou pracovat. Tys ale po tom úspěchu s Choongem nevypadal ani zdaleka tak spokojeně, jak bych byl čekal, a tak mě napadlo, že potřebuješ dovolenou. Jsem rád, že s tím souhlasíš!"

Howson dlouho mlčel. Pak řekl: „Pane, obávám se, že nemáš pravdu."

"Nechceš snad -?" V Singhově polekané mysli probleskla myšlenka, že by Howson mohl plánovat definitivní odchod.

Ne! Howson prudce telepaticky zamítl ten mylný předpoklad a pokračoval nahlas. "Choongův případ pro mě neznamenal úspěch, Pane. Chtěl se vrátit. Pokud by nebyl spolupracoval - nebo alespoň nekladl jen minimální odpor, nebylo by se mi to podařilo."

"Gerry, já tomu nerozumím!"

"Ne? Já jsem tomu taky zpočátku nerozuměl," souhlasil Howson hořce. "A Choong by ti to asi nikdy neřekl, protože jsem mu naznačil, aby to nedělal, dokud si sám na tu myšlenku nezvykne. Poslouchej! Všichni telepaté, které jsem kdy vyhnal z jejich snů, byli skutečně ty nedokonalé osobnosti, za které jsme je považovali, zlomení tvrdostí tohoto světa. S těmi si umím poradit. Choong, který naprosto dokonale ovládal své schopnosti ve vlastním světě, fungujícím podle jeho představ, mě mohl odmávnout jako obtížný hmyz."

Neudělal to. Měl tolik rozumu, aby si uvědomil, že kdokoli mu přijde na pomoc, bude potřebovat, aby mu vyšel vstříc; byla to pojistka proti tomu, aby příliš nepropadl své absolutní moci. A proto dodržoval jednoduchá pravidla.

Konkrétně, když do svého soukromého vesmíru zabudoval kouzla, použil základní pravidla Jamese Frazera o podobnosti a o části a celku. Překvapil jsem ho, když jsem to pochopil během klíčového střetnutí a - no, na detailech nezáleží. Jenom chci říct, že to je ta jediná věc, ze které mám radost, ale neuspokojuje mě, protože to byla náhodná šťastná inspirace a ne výsledek prozíravosti a plánování.

Pane, poničil mou sebedůvěru! Musel jsem si přiznat něco, co jsem léta skrýval nejen před tebou, ale i sám před sebou. Závidím lidem, kteří dokáží zmizet do amnézie! Proč ne? Podívej se na mě! A mám strach z toho, že jim to závidím. Neznám nikoho, kdo by byl schopen mě přivést zpátky z takového úniku! Pokud se mi nepodaří, abych pomohl sám sobě, může se stát, že vejdu do vesmíru některého ze svých pacientů a ten se mi zalíbí natolik, že se mi nebude chtít zpátky. Nemám odvalu to zkusit tak, jak to zkusil Choong. Ale stejně tak se může stát, že nebudu mít odvalu ukončit výlet do nějaké zvláště lákavé fantazie."

Singh se díval na desku stolu. Řekl: "Mám to chápat tak, že víš o něčem, co ti může pomoci?"

"Já - já nevím." Howsonovi se potily ruce i čelo. "Zatím jsem se rozhodl na čas odjet. Sám. Ne tak, jako jsem odjížděl dříve - s někým, kdo mě hlídal, abych se nepořežal nebo aby si ze mě děti nedělaly legraci, ale sám. Nemůžu sice jet lézt na Kavkaz, ani surfovat na pláž Bondi - do háje, Pane, ale staral jsem se víceméně sám o sebe dvacet let, než jste mě našli a přivezli sem. Pokud se to znovu naučím, budu třeba na stopě řešení těchto problémů."

"Chápu." Singh ve svých krátkých šikových prstech kroutil perem. "Doufám, že neuděláš žádnou hloupost, jako třeba že bys zahodil protrombin, který máš jako první pomoc."

"To sotva! I nezávislost má své meze. Ale závislost je má taky, chci být prostě chvíli samostatný - to je všechno."

"Co chceš tedy udělat?"

"Pošlu si pro taxík, pojedu na letiště a někam poletím. Vráťím se - no - asi za pár měsíců. Postaráš se, abych dostal peníze?"

"Samozřejmě."

"No, tak -" Howson byl v koncích. "To bude asi všechno, ne?"

"Asi ano." Singh vstal, obešel stůl a podal mu ruku. "Hodně štěstí, Gerry. Doufám, že najdeš to, co hledáš."

Najednou to nebyl Howson, na koho se díval. Před ním stál muž s olivovou pletí, vyšší než on, s hranatým černým

plnovousem, oblečený do zvláštního barbarského oděvu z kůže pobité kovem. U pasu se mu houpala mohutná dýka. Byl svalnatý a hezký, zářil zdravím a spokojeností. Cizinec se změnil, roztavil, scvrkl se, až byl sotva pět stop vysoký, bez vousů a trochu deformovaný - až byl opět Geraldem Howsonem. "Tohle chci," řekl Howson tenkým hláskem. "Ale to mi není nic platné. Sbohem, Pane. A děkuji ti!"

XXI.

Na letišti se ptal po letech do města, ve kterém se narodil, a zamrazilo ho, když si vzpomněl, že tam měl domov. Domov! Jak je to dlouho, co o něm tak uvažoval? Po řadu let byl jeho "domovem" byt v terapeutickém centru, kde pro něj bylo vše upraveno na míru - včetně vybavení koupelny - takže židle, kterou měl pro hosty, se tam vyjímala jako vetřelec.

Přesto se s tím určitá část jeho osobnosti nikdy nesmířila. Třeba právě při této cestě najde to, co opustil. Bude si ho někdo pamatovat? Pozná ho někdo? Příliš se nezměnil, ale byl dobře oblečený - ne otrhaný, dobře živený - ne hladový a vyzábělý; dost změněn na to, aby lidé museli pátrat ve zpola zapomenutých vzpomínkách.

Když jel taxíkem známými ulicemi ke čtvrti, v níž strávil většinu dětství, zmocňovalo se ho zvláštní vzrušení. Najednou pokynul řidiči, aby zastavil. Vystoupil. Většinu zavazadel nechal na letišti, s sebou měl jen lehký kufřík, který snadno unesl. Chtěl tuto část cesty vychutnat pěšky, aby se mu mohly zvolna vybavovat staré vzpomínky.

Jako první zjistil, že dům, v němž bydlel, už neexistuje.

Stál na rohu ulice a díval se na nové budovy s lacinými byty, jež vyrostly na místě těch starých činžáků s oprýskanou omítkou, které si pamatoval z mládí. Kolem něj se honily stejné pouliční party, jezdila stejná auta, stejné nacpané autobusy rachotily a poskakovaly ulicí. Ale jeho dům tam nebyl.

Bodl jej nečekaný osten nostalgie. Nikdy si nemyslel, že by mohl tolik litovat, že zmizelo místo, které mu poskytlo tak málo radosti, na niž by mohl vzpomínat. Přehodil si kufřík do druhé ruky a belhal se dál. Cítil, jak se na něj lidé dívají; malý chlapec na něj odvážně křikl sprosté slovo, které se ztratilo v salvě smíchu. Už věděl, proč se takové věci stávají, a tak nepocíťoval nenávist.

Vzpomněl si, že jeden nebo dva bloky směrem na sever býval bar s grilem, kde vypomáhal, když byla matka nemocná. Cestou půjde okolo školy, do které chodil. Šel tedy směrem na sever a cestou v duchu srovnával minulost a současnost.

Atmosféra byla jiná, než jakou pamatoval. Ve srovnání s bláznivou moderností a kosmopolitní směsí cizinců v Ulánbátaru působila klidně a vyrovnaně. Byl to možná ještě poslední přetrvávající vliv krize, v jejímž stínu se narodil. Tu atmosféru by mohl nejlépe popsat slovem "zdrženlivost". Ale necítil žádnou lítost.

Uvědomil si, že jeho pocity jsou vesměs příjemné, a litoval, že se nevrátil dřív.

Bar s grilem měl jiné zařízení a výzdobu, ale dosud byl v provozu. Zdálo se, že prosperuje lépe než dřív. U barového pultu byly vysoké židličky, ale on šel ke stolu - bylo pro něj příliš složité se na vysokou židli vyšplhat. Provázel ho úšklebek barmana.

"Co to bude?" zavolal barman.

Howson si uvědomil, že cestou vyhládl. "Steak s hranolky - malou porci a pivo," objednal si.

Zatímco čekal, než z kuchyně přinesou jídlo, barman si ho zvědavě prohlížel. Bylo pochopitelné proč, ale Howson čekal, až to vysloví.

"Tady to je, preku," řekl mladík relativně přívětivě, když přinesl jídlo a pití. "Mám takový dojem, že už jsme se viděli, ale to už je dávno. Je to možné?"

Barmanovi mohlo být tak dvanáct v době, kdy Howson odešel. Mohl si ho pamatovat. "Ano, to je možné," souhlasil opatrně Howson. "Vlastní tenhle podnik ještě pořád Charlie Birberger?"

"Hm. Jste jeho přítel?"

"Býval jsem." Howson zaváhal. "Jestli je tady, možná by si se mnou rád popovídal."

"Zeptám se," řekl úslužně barman.

Bylo slyšet volání, potom přišel do baru sám Birberger, starší, tlustší, ale jinak nezměněný. Zahlédl Howsona, zarazil se a jeho mysl vířila jako kaleidoskop.

Rychle se vzpamatoval a s žoviálním gestem přešel houpavě k jeho stolu. "Bože! To je přece syn Sáry Howsonové! No, vůbec jsem si nemyslel, že tě tu ještě někdy uvidím po tom všem, co jsme o tobě slyšeli! Jsi docela úspěšný, vid'?"

"Celkem ano," řekl Howson. "Neposadíte se na chvíli?"

"Co? Ale jistě!" Birberger si odtáhl židli a opatrně se usadil. Předklonil se a opřel se oběma lokty o stůl. "Občas se o tobě píše v novinách, viš! To musí být fantastická práce, co děláš! Musím přiznat, že mě nikdy nenapadlo, že to dotáhneš takhle daleko! No, je to pěkně dávno, cos tu byl naposled, vid'? Deset let!"

"Jedenáct," opravil ho Howson tiše.

"Tak dlouho? No ne!" pokračoval Birberger. Jeho hluboký hlas se trochu zachvěl a Howson si s překvapením uvědomil: proboha, ten člověk má strach!

"Máš nějaký konkrétní důvod, proč jsi přijel?" pátral opatrně Birberger. "Nebo se jen vracíš na stará místa?"

"Spíš se vracím ke starým přátelům," opravil ho Howson a upil trochu piva. "Vy jste první, koho jsem potkal. Přiletěl jsem asi před hodinou."

"No, to je od tebe hezké, že mě považuješ za starého přítele," rozzářil se Birberger. "Viš, často vzpomínám na ty starý časy, kdy jsem tě tu nechal vypomáhat. Pamatuju si, že jsi měl pořádnou chuť k jídlu, přestože jsi byl takový -" chystal

se říct "skrček", ale zarazil se a rychle to změnil na "- no, mladík!"

Posadil se pohodlněji. "Víš, jsem rád, že jsem ti mohl občas pomoci. Když byla tvoje matka nemocná a tak..."

Howson viděl, jak mu paměť filtrují růžové brýle. Potlačil úsměv. Charlie Birberger byl vzteklý zaměstnavatel, se kterým bylo obtížné vyjít a který nemilosrdně řval na své podřízené - zejména na Gerryho Howsona.

No nevadí. Příkývl jako na souhlas a Birbergerův původní neklid se dále rozplýval.

"Koukej, něco ti povím!" řekl tlouštík. "Mám schovaný všechny výstřižky z novin, které jsem o tobě čet! Myslím, že bych je našel, kdybys chtěl. Počkej!"

Vstal a zmizel v místnosti za barem. Za několik minut se vrátil se zaprášeným albem, které se marně snažil očistit, když si sedl.

"Tady jsou!" řekl vítězně, otevřel album a listoval v něm tak, aby si v něm Howson mohl přečíst nažloutlé výstřižky.

Howson položil přístroj a zvědavě listoval albem. Nevěděl, že objevení telepata způsobilo ve městě takový rozruch. Byly tu články z prvních stránek všech místních novin, v některých byly i snímky Dannyho Waldemara a jiných zaměstnanců SN.

Došel až na poslední stránku a chystal se album s díky vrátit, když se zarazil. Poslední článek na první pohled s ostatními nijak nesouvisel - byl to jediný odstavec, který oznamoval sňatek slečny Mary Hallové a Stephena Williamse. Datum bylo asi dva roky po jeho odjezdu.

"Tenhle výstřižek," řekl a ukázal na něj prstem, "souvisí nějak s těmi ostatními?"

Birberger se předklonil, aby se na něj podíval. Zamračil se. "Co jen to -? Když je tam, určitě k tomu byl nějaký důvod. Musí to mít nějakou souvislost - můj Bože, už si vzpomínám!" Zíral překvapeně na Howsona. "Ty si na to jméno nevzpomínáš? Řekl bych, že..."

Howson na něj zíral stejně překvapeně. A pak si to uvědomil.

Zavřel oči, to poznání bylo téměř hmatatelné. Zastřeným hlasem řekl: "Ne, já jsem nikdy neznal její jméno. Byla přece hluchoněmá, nemohla mi ho říct. A když už slyšela a mohla mluvit, přišla za mnou jen párkrát."

"Copak ti nikdy nenapsala?" Birberger listoval zpátky albem. "Po všem tom, co pro ni udělal? To se divím! Ano, tady to je: 'Dnes přiletěla z Ulánbátaru osmnáctiletá Mary Hallová, hluchoněmá dívka, jež byla přítelkyní nově objeveného telepata Gerryho Howsona. Na letišti řekla reportérům, že operace, která jí umožnila slyšet a mluvit, byla úspěšná, a že jediné, co si teď přeje, je vést normální klidný život.' Podívej!"

Poprvé to musel minout, protože chtěl, řekl si Howson. Fotografie v novinách nebyla špatná. Byla to ona - stála u dvířek letadla, byla hezky oblečená, namalovaná, načesaná, ale byla to určitě ta dívka, kterou znal.

"Je nějaká šance zjistit, kde bydlí?" Vyřkl tu otázku bez rozmýšlení, ale uvědomil si, že byla nevyhnutelná. Birberger si mnul bradu a uvažoval o tom.

"Vezmu si telefonní seznam!" řekl až příliš ochotně, jakoby se chtěl Howsona co nejdříve zbavit.

Williamsů bylo několik tuctů, ale jen jeden byl Stephen. Howson si prohlížel adresu.

"Západní Wallnut," četl. "Kde to je?"

"To je nový obvod, asi ho nepamatuješ. Velké sídliště na předměstí. Jede tam přímo autobus číslo devatenáct."

Birberger se už nesnažil skrýt, že by byl rád, kdyby návštěvník odešel.

A tak mu zamyšlený Howson vyhověl; zaplatil za jídlo a pití a vzal si svůj kufr. Birberger ho doprovodil až ke dveřím a potřásl mu rukou. Zacházel s ní opatrně, jakoby to bylo něco vzácného a křehkého. Ale jeho pozvání k další návštěvě neznělo přesvědčivě.

Náhle se Howson zeptal: "Pane Birbergere, řekněte mi, jak si představujete tu práci, kterou dělám?"

Tlouštík polekaně zaimprovizoval: "No, přece, přece nahlížíš bláznům do duše a hledáš, co jim je. A spravíš to. Nebo ne?"

"Jo, asi tak," odpověděl Howson ne právě nejvládněji. "Ale nebojte se, nenahlížím do vaší mysli. Koneckonců, vy nejste blázen, že?"

Když se Birberger díval, jak Howson kulhá směrem k zastávce autobusu, klíčila mu v mozku semínka zvláštních pochybností.

Je to zvláštní, jak různě lidé reagují na telepaty... Howson o tom přemýšlel, když si v autobusu sedl dopředu na sedadlo blízko řidiče. Řadu let o tom neuvažoval; v terapeutickém centru SZO byl od tohoto problému izolován, telepaté byli běžnou součástí personálu.

Občas, ne však tak často, jak by si byl přál, přicházeli nováčci na školení, a on se na tom podílel. Každý z nich byl jedinečný, a proto každý reagoval na svůj talent jinak. Někteří byli jako děti, když dostanou novou hračku, jiní se chovali jako příslušníci nacistické rodiny, kteří právě zjistili, že mají židovskou krev, a usilovně se snažili předstírat, jako by se nic nestalo.

Bylo stále jednodušší se s tímto darem smířit. Léta dobře promyšlené propagandy už zapůsobila. Telepatů bylo stejně tak málo, že by sotva mohli vytvořit menšinu, a to - spíše než přístup veřejnosti, je chránilo - alespoň podle Howsonova názoru. Jenom zlomek běžné populace se někdy setkal s někým, kdo měl telepatické schopnosti, proto si jen málokdo vytvořil jasný názor a většina lidí si myslela: "Nepochybuji, že odvádějí skvělou práci, ale vůbec by se mi nelíbilo, kdyby se někdo šťoural v mé mysli - je to prostě naprosté narušování soukromí!"

"Západní Wallnut, příteli!" zavolal na něj řidič a brzdil. Snažil se nedat najevo své předsudky ohledně Howsonova vzhledu a ten mu za to telepaticky vyjádřil svou vděčnost. Řidičova mysl se rozzářila jako pestrobarevný ohňostroj a když odjížděl, vesele si pohvizdoval.

Howson se trpce usmál. To by bylo, kdyby všechno na světě bylo takhle jednoduché!

Nové sídliště bylo čisté, postavené na velkém prostranství, s malými domky rozesetými mezi zelení. Děti se cestou ze školy honily po cestíčkách. S bolestí si vzpomněl na úzké špinavé ulice svého dětství, vzápětí tu absurdní závist potlačil. Zrychlil, jak nejvíce mohl, a spěchal k domu, kde bydleli Williamsovi.

Ano, na schránce byl nápis: S. Williams. Natáhl se a zazvonil.

Po chvíli se dveře opatrně otevřely a přes bezpečnostní řetěz vykoukla asi sedmiletá holčička.

"Co chcete?" zeptala se bojácně.

"Je paní Williamsová doma?"

"Maminka není doma," řekla holčička co nejdospělejší a nejdůraznějším tónem. "Je mi líto!"

"Vrátí se brzy? Jsem její dávný přítel, chtěl bych -"

"Co se děje, Jill?" zeptal se chlapecký hlas odkudsi zevnitř.

"Je tu nějaký pán a chce mluvit s maminkou," vysvětlovala holčička. Klapot bot naznačil, že chlapec schází ze schodů. Za chvíli si hosta prohlížel druhý pár očí. Chlapec se Howsonova zjevu lekl a nedařilo se mu to zakrýt, ale byl slušně vychovaný, a tak otevřel a pozval ho dovnitř.

"Maminka šla vedle k paní Ollingové," řekl. "Bude tu za chvíli."

Howson mu poděkoval a kulhal do obývacího pokoje. Slyšel, jak se za ním šepetem děti dohadují - Jill si stěžovala, že by neměli pouštět dovnitř nikoho cizího, a její bratr odporoval, že Howson není o nic větší než on, tak jak by mohl být nebezpečný?

Děti ho rozpačitě následovaly do pokoje, sedly si na pohovku proti židli, na kterou se posadil on, a nevěděly, co říci.

Howson neměl po léta s dětmi nic společného, a tak na tom byl stejně.

"Možná, že vám o mně maminka vyprávěla," pokusil se. "Jmenuji se Gerry - Gerry Howson. Znal jsem vaši maminku než - no - než poznala vašeho tatínka. Ty jsi Jill, vid'? A ty jsi - ?"

"Já jsem Bobby," řekl chlapec. "Bydlíte blízko, pane Howsone?"

"Ne. Bydlím v Ulánbátaru. Pracuji tam ve velké nemocnici jako doktor."

"Doktor!" To začalo nahlodávat Jillinu stydlivost. Vzrušeně se předklonila: "Jé, já chci být sestřičkou, až budu velká."

"A co ty, Bobby? Nechceš být lékařem?"

"Ne, nechci," řekl chlapec poněkud pohrdavě. "Chci být pilotem lodi na Mars nebo kapitánem ponorky." Na chvíli se odmlčel a pak s vážností, dokonale napodobujíc škrobeného dospělého, dodal: "Jsem si jistý, že práce lékaře je taky moc zajímavá."

„Pane Howsone," řekla udiveně Jill, "proč máte nemocnou nohu, když jste doktor? Nemůžete s tím něco udělat?"

"Jill!" okřikl ji Bobby zděšeně. "Viš přece, že takové věci nemáš říkat!"

Chová se opravdu jako dospělý, pomyslel si Howson pobaveně.

"Mně to nevadí," řekl. "Ne, Jill, nemůžu s tím nic dělat. Narodil jsem se tak a nic se s tím nedá udělat. A navíc nejsem takový lékař. Já -" vzpomněl si na Birbergerův naivní popis jeho práce a dokončil: "dívám se do mysli nemocných lidí a zjišťuji, co jim je."

Bobbyho dospělé způsoby se rozplynuly v přívalu překvapení. "Chcete říct, že léčíte cvoky?"

"No tak!" odporoval Howson s úsměvem. "Myslím, že 'cvok' není moc hezké slovo. Lidé, kteří přicházejí do naší nemocnice, jsou jako kdokoliv jiný - jenom potřebují pomoc, protože se jim život příliš zkomplikoval."

Neodporovaly mu, ale jejich nedůvěra byla zjevná. Howson vzdychl. "Líbilo by se vám, kdybych vám vyprávěl příběh o své práci?" navrhl. "Vyprávěl jsem příběhy vaší matce a moc se jí líbily."

"Záleží na tom jaký příběh," řekl Bobby opatrně. Jill seděla s očima vykulenýma údivem od chvíle, kdy zjistila, že Howson "léčí cvoky". Ted' se ozvala a podporovala svého bratra.

"Myslím, že příběh o cvokách by se nám nelíbil," řekla pochybovačně.

"Je to zajímavé," sliboval tiše Howson, "a mnohem víc vzrušující než být kosmonautem nebo kapitánem ponorky, vážně. Mám báječné zaměstnání." Odmlčel se a ptal se sám sebe, kdy si naposledy uvědomil, jak naprosto vážně myslí to, co řekl, a pak pokračoval.

"Třeba vám povím o jednom člověku, který přišel do naší nemocnice..."

Technika se mu vrátila, jako by ji použil naposledy včera, a ne před jedenácti lety. Jemně jim telepaticky naznačil, aby zavřely oči, stejně jako před jedenácti lety té hluchoněmé dívky, jejíž mozek neuměl chápat nic jiného, než jednoduché pestré obrazy a bohaté citové vjemy.

Nejdřív... Lůžkové oddělení nemocnice: účelnost, důvěra, vřidnost. Hezké sestřičky - Jill může být na okamžik jednou z nich, uklidňovat nemocného, v jehož tváři se pak zračí vděk.

Ted'... Pohled do mysli nemocného. Noční můra: ne dětská noční můra, ta by je příliš vyděsila, ale noční můra dospělých - pro ně příliš složitá na pochopení - jen aby získaly představu té úzkosti.

A potom... Zřetelné představy: nemocný prchající chodbami vlastního vědomí před příšerami ze svého podvědomí; prchající a hledající pomoc, kterou nikde nenachází, dokud přítomnost lékaře nenaznačí bezpečí a klid. Pak pronásledující můry zvolní, lékař spolu s nemocným se vyzbrojí zbraněmi, které se objeví při pouhém pomýšlení a ty můry zastraší, zastaví a zaženou do kouta, kde zmizí.

Byla to směs půl tuctu případů, kterými se zabýval jako nováček; jednoduché, živé a vzrušující, aniž by byly příliš děsivé. Když skončil, Howson přerušil spojení a naznačil jim, aby zase otevřely oči.

"Propána!" prohlásil Bobby se značným obdivem. "Vůbec jsem netušil, že je to takovéhle!"

Jill se chystala potvrdit jeho reakci, ale podívala se do haly a vyskočila. "Maminka je tady!" vykřikla. "Maminko, někdo tě přišel navštívit - vyprávěl nám takový zajímavý příběh jako kdysi tobě!"

Mary Williamsová otevřela dveře dokořán a podívala se na Howsona.

Její tvář - poněkud hrubá, jak si ji pamatoval, ale vyjadřující dnes více osobnosti a pečlivě namalovaná - ztuhla překvapením. Rty, které se sotva pohybovaly, vyslovila: "To je od něj hezké. A teď běžte, ať si můžu s panem Howsonem sama popovídat."

Děti poslušně vyrazily ke dveřím. "Budete nám ještě někdy vyprávět nějaké příběhy, prosím?" zeptala se Jill přes rameno, když vycházela ze dveří.

"Když budete chtít," slíbil Howson s úsměvem, a když odešly, řekl Mary: "Máš hezké děti!"

Ignorovala tu poznámku. S ledovým výrazem se zeptala: "Tak co, Gerry? Přišel jsi mě trápit?"

Howson chvíli zíral v němém úžasu. Když viděl, že se nechystá ten překvapující výrok vysvětlit, vstal. "Přišel jsem se podívat, jak se ti daří," řekl vztekle. "Pokud tomu říkáš trápení, můžu jít. Hned!"

Zvedl svůj kufík a očekával, že mu otevře dveře a řekne, že to je dobře. Místo toho se rozplakala.

"Mary!" zvolal a hned se zarazil a dodal: "To je poprvé, co jsem tě oslovil jménem! A znali jsme se docela dobře, vid'?"

Ovládla své vzlyky a naznačila mu, aby se zase posadil. "Odpusť mi to," řekla tiše. Bylo ohromné, jak se naučila ovládat své umělé hlasivky. Kdyby to nevěděl, nenapadlo by ho, že nejsou její vlastní. "Prostě mě to překvapilo. Je to - je to od tebe hezké, že ses zastavil, Gerry."

"Ale co jsi myslela tím, když jsi řekla, že jsem tě přišel trápit?"

"Copak to nechápeš?" Přešla k místu, kde prve seděla Jill a gestem označila celé své okolí - místnost, byt, město. "Když už jsi přišel, cos našel? Obyčejnou ženskou v domácnosti se dvěma obyčejnými dětmi a celkem slušným chlapem za manžela. Najdeš milióny lidí, jako jsem já. Jenom -"

Osušila si oči kapesníkem a posadila se, přehodila si nohu přes nohu. "Jenomže když jsem tě uviděla, připomnělo mi to, čím jsem měla být... Proto jsem tě přestala navštěvovat."

"Asi ti rozumím," povzdychl Howson. Začal pociťovat nepříjemnou mrazivou tíhu v žaludku. "Mě ale nikdy nenapadlo, že něco není v pořádku. Vypadala jsi tak šťastně!"

"No, ani mě to nejdřív nenapadlo." Dívala se do prázdná někde za něj, na bílou zeď. "Uvědomila jsem si to, až když jsem se vrátila domů. Vzpomínáš si jak - v těch příbězích - jsem byla vždycky krásná a žádoucí a slyšela jsem a mluvila jako kdokoliv jiný." Drsně se zasmála.

"No, jediné, co se splnilo, je právě to 'jako kdokoliv jiný'! Myslela jsem si, že už jsem se z toho dostala - dokud jsem nepřišla a neviděla tě tu sedět. Připomnělo mi to, že místo princezny z pohádky jsem jen obyčejnou Mary Williamsovou, ženou v domácnosti ze Západního Wallnutu a nikdy, nikdy nebudu ničím jiným."

Chvilí bylo ticho. Howson nevěděl, co říci.

"A taky jsem ti strašně záviděla," pokračovala vyrovnaným hlasem. Já jsem zapadla do téhle anonymní existence, zatímco ty ses stal důležitým a slavným..."

"Předpokládám, že bys mi nevěřila," řekl Howson zamyšleně, "kdybych ti řekl, že bych se někdy rád vzdal slávy, postavení, všeho, za možnost dívat se ostatním lidem přímo do očí a chodit po ulici a nekulhat."

Zvláštním hlasem mu odpověděla: "Věřila, Gerry, myslím, že ano. Slyšela jsem, že pro tebe nemohli nic udělat - myslím s tvou nohou. Ani s tím ostatním. Je mi to líto."

Něco ji napadlo a ztuhla. "Gerry, doufám, že jsi neřikal Jill a Bobbymu stejné příběhy jako mně? Nikdy bych ti neodpustila, kdybys je poznamenal stejným prokletím."

"Hodně jsem se za těch jedenáct let naučil," řekl Howson hořce. „Nemusíš si dělat starosti. Řekl jsem jim jen o své práci v Ulánbátaru, Jill stejně říkala, že chce být sestrou. Nemyslím si, že by mohly být proto nespokojené."

"Ale já jsem proto nespokojená," povzdychla Mary. "Ty příběhy, které jsi mi vyprávěl, si pamatuji daleko živěji než to hrozné místo, kde jsme žili. Ty příběhy jsou daleko, daleko skutečnější, zatímco skutečný svět se rozplynul do neurčité šedi."

Howson ještě nestihl odpovědět, když se v hale ozvaly kroky; bylo slyšet, jak děti běží a mužský hlas, který je srdečně vítá.

"To je Steve," řekla Mary sklesle. "Přála bych si -"

Howson se už nedozvěděl, co by si přála, protože v tu chvíli vešel Williams do obývacího pokoje, a když uviděl Howsona, překvapeně se zastavil. "Dobré odpoledne," řekl nejistě a očima se vztekle tázal své ženy, co to má znamenat.

"Steve, to je - asi bych měla říkat 'doktor' vid', Gerry? - doktor Gerry Howson z Ulánbátaru. Byl to můj přítel, než jsem poznala tebe."

Williamsovi se nepodařilo potlačit výraz, který naznačoval, že si jeho žena vybírala zvláštní přátele, ale podal Howsonovi ruku.

"Gerry je psychiatr," vysvětlovala Mary a Howson zavrtěl hlavou; uvažoval, proč o něm nikdy dříve neřekla manželovi.

"Ne tak docela. Jsem vlastně kurativní telepat, pracuji v terapeutickém centru - v asijském velitelství SZO."

"Telepat!" Ta informace Williamsem těžce otřásla. "Hm, jak zajímavé! Nikdy jsem se s nikým jako jste vy nesetkal." A nikdy jsem o to ani moc nestál, signalizoval jeho mozek.

Bylo ticho. Mary se ho snažila vyplnit veselým pozváním: "Doufám, že s námi zůstaneš na večeri, Gerry!" Ale za těmi slovy četl zoufalou úzkost: prosím tě, odmítni, nikdy jsem mu o tobě neřekla a nevydržela bych, jak bys mi pořád připomínal, připomínal...

Howson se teatrálně podíval na hodinky. "Zůstal bych moc rád," lhal, "ale nemám moc času a chtěl bych navštívit ještě řadu starých známých. Bohužel musím odmítnout."

Vzal svůj kufík a chystal se k odchodu. Ve dveřích se ještě otočil na Mary.

"Omluv mě dětem, že jsem nemohl zůstat a vyprávět jim další příběh," řekl. "A snaž se mi odpustit."

"Slibuji," řekla Mary a unaveně se usmála.

"A snaž se mě taky nelítovat!" dodal jedovatě a otočil se k ní zády. Přál si, aby mohl po cestičce od domu seběhnout, místo aby musel kulhat jako směšná loutka.

XXIII.

Po mnoho let v něm přežívala naděje, že ta hluchoněmá dívka, která k němu byla kdysi tak hodná, díky němu nijak netrpí.

Věřil, že právě u ní se mu podařilo dokonale zabezpečit lidské štěstí.

Vyhýbal se tomu, aby o tom předpokladu uvažoval a začal o něm pochybovat - ale proč? Protože podvědomě tušil pravdu? Setkání s ní jím hluboce otřásl. Jak kulhal směrem k dálnici, která vedla okolo sídliště, měl chuť svůj výlet ukončit. Báł se, aby další setkání nedopadlo podobně. Ale to je právě to, co nesmí udělat. Ať ho jeho talent změnil v sebevýznamnější osobnost, zůstal lidskou bytostí a přijel sem proto, aby právě tu lidskou bytost zdokonalil.

Vzdychl, položil kuřák na chodník a rozhlížel se po ulici. Kousek od něj se otáčel taxík - právě vysadil muže v tmavém obleku, který se vracel z práce. Mávl na řidiče a uvažoval, kam vlastně pojede.

Vůz jel dál. V náhlém návalu vzteku chtěl Howson na řidiče telepaticky zařvat, ale v poslední chvíli si uvědomil, že si ho řidič spletl s malým dítětem, které mu mává na pozdrav. Spokojil se proto s tím, že řidiče přiměl k tomu, aby trochu zauvažoval.

Taxík zabrzdil, začal couvat a zastavil před ním. Taxikář, kulatý muž s veselými očima, si Howsona prohlédl, zamyslel se a pokrčil rameny. Řekl: "Promiň, kamaráde, asi jsem se zasníl. Takhle ztrácím rito! Tak, kam to bude?"

To jméno bylo nyní směšné. Proces rozpadu, který začal v době Howsonova narození a značně pokročil v době, kdy odjížděl do Ulánbátaru, byl téměř u konce. Čtyři bloky na severní straně ulice byly strženy, stavěly se tam nové obytné domy. Obchody v okolí zavíraly oči ze strachu před zánikem a skrývaly se za křiklavými nápisy: VŠECHNO SE MUSÍ PRODAT! VÝPRODEJ! VÝHODNÁ DOBA K PRONÁJMU!

Večerní vítr si pohrával se zmačkanými papíry a chuchvalci prachu na špinavé ulici a těch pár lidí, kteří šli okolo, vypadalo zachmuřené.

Tady bylo to kino, kde prožil svou první telepatickou zkušenost, svou první destruktivní touhu po moci; kino bylo stále v provozu, ale vypadalo zanedbané a špinavé. A za ním bylo něco úplně nového: hezká vysoká stavba s diskrétním bronzovým nápisem nad mramorovými pilíři kolem vchodu. Howson překvapeně četl:

CENTRÁLNÍ UNIVERZITA - FAKULTA KLASICKÝCH A APLIKOVANÝCH PŘÍRODNÍCH VĚD.

"Pane řidiči!" zavolal. "Zpomalte tady, prosím."

Řidič poslechl, šlápl na brzdu a otočil se. "Vypadá to tu úplně jinak, co?" poznamenal. "Celé to místo stojí díky Drakeově nadaci. Univerzita dostala tenhle pozemek před několika lety. Až to dostaví, bude tu místo pro tisíc studentů, budou tam studovny, koleje, laboratoře."

No, to byl bezpochyby pokrok. Howson znovu pocítil neovladatelný záchvěv nostalgie nad tím, že mu tak chybí místo, o němž ještě nedávno ani netušil, že by ho vůbec ještě někdy chtěl vidět.

"Je už v provozu?" zeptal se.

"Jistě, od minulého podzimu. Ubytovali studenty v různých místnostech tady v okolí, aby nemuseli čekat, až budou dostavěné koleje."

Kdysi dávno si ještě mladý Howson představoval, že půjde studovat a pak bude mít nějaké akademické povolání...

Násilím tu vzpomínku potlačil. I kdyby se byl dostal blíže tomuto cíli, jeho dar by se byl stejně dříve nebo později projevil a všechno ostatní by šlo stranou. Pravděpodobně by se jen jiným způsobem dostal tam, kde je.

"Je tady napravo ještě bar?" zeptal se. "Ten, co kdysi patřil Horacovi Hamptonovi?"

"Hadovi?" Řidič zakroutil podivem hlavou. "Tys ale musel být dlouho pryč, kamaráde! Vzpomínám si na Hada, ale jen matně. Asi tak - no, před deseti lety - přišli tépáci z SN a zlikvidovali ho. Had dostal pět let jako spolupachatel vraždy a naposled, co jsem o něm slyšel, se prý polepšil a stal se členem nějaké organizace, která patří k SN."

Tépáci - TP - telepaté. Howson přikývl. Nevzpomínal si, že by někdy slyšel tenhle výraz, který ho trochu překvapil, ale byl zcela jasný. Co se týče novinek o Hadovi Hamptonovi, neudivilo ho, že to nevěděl. Tohle město svět opomíjel a nějaká nepatrná akce na podporu zákona byla v porovnání s důležitými úkoly, které tépáci řešili, celkem bezvýznamná.

"Ale ten bar je pořád v provozu," dodal řidič. "Támhle je. Ale nevím, komu teď patří."

"Vedle něj je hotel," řekl Howson. "Zastavte mě tam."

Když se ubytoval v hotelu a zařídil, aby mu poslali zbytek zavazadel z letiště, dal si večeri a přemýšlel o tom, co až dosud zažil. Bylo to skličující. Jak mohl čekat, že se vrátí na stejná místa, která před jedenácti lety opustil? Byl to v podstatě velmi odvážný předpoklad a jen ho trápil.

Byl tu cizincem. Bude si na to muset zvyknout.

Po večeri vyšel z hotelu dal se ulicí směrem k baru, který patřil Hamptonovi. Byl zašlý a hůř osvětlený, než jak ho pamatoval, zrcadla byla znečištěná od much, koberce ošoupané od četných nohou, které po nich prošly. Zůstaly místnosti vzadu stejné jako dřív - například modrý pokoj, v němž strávil hodiny plné úzkosti v Lotsově společnosti? Záleží na tom? Usmyslel si, že už nebude hledat to, co pamatuje, ale to, co je dnes. Přešel ke stolu v rohu baru, objednal si pivo a nešťastně o tom všem uvažoval.

Obráz Mary, její tvar se stále vkrádala mezi něj a svět kolem. Bude trvat dlouho, než se vyrovná s tím, co mu svěřila.

"Proč by ses cítil vinen," ptal se ho přece Hugh Choong, "kdybys používal svůj talent pro své vlastní potěšení?"

Mohl mu tenkrát odpovédět: "Protože když jsem to zkusil, měl jsem podvědomý pocit, že tím zasévám utrpení."

Ubohá Mary... Ubohá princezna z pohádky!

I jiné věci se mu v duchu vyjasňovaly. Charlie Birberger se snažil sám sebe přesvědčit o tom, že Howsonovi pomohl; kolik Howsonovy vlastní touhy zůstat celý rok v nemocnici v Ulánbátaru bylo vyvoláno touhou vidět co nejvíce vděčných pacientů? Nebylo to všechno ve skutečnosti jen touha zajistit si jejich obdiv a vděčnost stejně, jako si získal obdiv a vděčnost Mary před jedenácti lety?

Rozmrzele přerušil sled myšlenek. Taková sebeanalýza by mohla pokračovat až donekonečna a stejně by nic nevyřešila. Bezpochyby udělal obrovské množství záslužné práce, a ještě udělá - pokud se mu podaří získat opět sebevědomí. Zatím se mu jen podařilo zničit některé defenzivní iluze. Samozřejmě, iluze byly stejně velmi křehké, ale pomáhaly mu v minulosti přežít, a tak si vlastně situaci jen zhoršil.

Kam teď? Co dál?

Zvedl sklenici a upil trochu piva. Přemýšlel o tom, jak sem přišel poprvé a jak hovořil s Lotsem o tom, proč nepije. Z myslí svých kolegů zjistil, proč lidé rádi pijí a u toho zůstal - přijal jejich vlastní zkušenosti. Věděl také, proč někteří z jeho pacientů pili příliš, a netoužil propadnout stejnému klamu.

Když pokládal sklenici, zaslechl zvýšené hlasy u stolu v opačném rohu místnosti. Skupina dvou ledabytle oblečených mladíků s dvoudenním strništěm na tváři a jedné nenápadné blondaté dívky ve volných šatech byla zabrána do vášnivé hádky. Lépe řečeno jeden mladík a ta dívka - ten druhý hoch je pobaveně poslouchal.

"Ale copak to nechápeš?" hřmála dívka a bouchla dlaní do stolu, až všechny sklenice poskočily. "Ty prostě ignoruješ učení celého posledního století a opakuješ něco, co už jiní udělali nejmíň desetkrát před tebou a dokonce líp, než vůbec ty kdy dokážeš!"

"Musíš být slepá, hluchá, němá a blbá, když tohle říkáš!" odporoval její společník. "Jedna z tvých nejhorších chyb, a to jich máš spoustu, je, že děláš předčasné a hloupé závěry. Kdokoliv se špetkou inteligence..."

"Omluvte mě, vy dva," řekl trochu pobaveně druhý mladík. "Vrátím se, až tu bude menší kravál."

"Taky dobře," odsekla dívka, když si vzal svou sklenici a šel směrem k Howsonovu stolu.

Howson se instinktivně připravil na negativní reakci, ale ten neznámý se nad jeho vzhledem nijak nepozastavoval.

"Můžu se tu na chvíli posadit? Tam se nedostanu ke slovu, dokud se oba neuklidní, a protože ani jeden z nich neví, o čem vlastně mluví... Cigaretu?"

Howson se chystal odmítnout - kouření bylo v terapeutickém centru zakázáno, přestože už byl k dispozici tabák bez nikotinu - pak si ale uvědomil, že ten mladík se snaží být přátelský. Nemohl tušit, že Howson je něčím jiným, než naznačoval jeho tupý obličej, a přesto ho oslovil s dokonalým vystupováním.

S díky cigaretu přijal.

"O co vlastně jde?" pátral, když se sklonil k zapalovači.

"Charma," řekl mladík s cigaretou, "trvá na tom, že Jay je neschopný a neúspěšný. A má tak trochu pravdu. Ale mylí se, když tvrdí, že jen opakuje něco, co už někdo udělal stokrát před ním. On má vážně docela originální nápad, jenom není dost dobře na to, aby si s ním dokázal poradit. Jenže si myslí, že je. No, a tak - spolu jaksí nesouhlasí."

"Stává se to často?"

"To je skoro pořád!" řekl mladík smutným tónem.

"A o jakou práci se jedná?"

"No, to je trochu složité. Myslím, že by se to dalo nazvat 'tekuté mobile'. Charma tomu říká 'mokrý ohňostroj', ale i když na tom něco je, Jay to nemá rád. Problém je hlavně v tom, že by musel být dobrý chemik i fyzik současně a ještě k tomu mít cit pro světelné efekty, a to on nemá, a tak nemůže využít všech možností té své techniky."

Je mu tak dva- nebo třicet, pomyslel si Howson, když si svého nového známého prohlížel. Byl střední postavy, celkem hezký, kulatější, měl rozčuchané černé vlasy a silné brýle. Byl oblečený do opané u krku rozhalené košile a tmavých kalhot, na kolenou odřených do světlejšího odstínu. Na nohách měl páskové sandály. Od jeho velkých náramkových hodinek se odráželo světlo. Z kapsy košile čouhala spousta tužek a per.

"Jste studenti?" zeptal se Howson, když si uvědomil, jak blízko je nová univerzita.

"Už ne, už ne. Nedávno nás kapánek znechutily akademické móresy, a vzhledem k tomu, že jejich nositelé byli taky nespokojeni s námi, dohodli jsme se, že se přestaneme obtěžovat navzájem. Dáte si ještě něco k pití?"

"Nechtě to na mě," řekl Howson a zavolal číšníka. Zaplatil vrchní bankovkou ze svazku, který měl u sebe; jeho společníka to přimělo našpulit pusu v parodovaném údivu.

"Je mi vždy potěšením přijmout skleničku od pracháče," řekl vážně. "Znamená to, že se skromně podílím na redistribuci kapitálu."

"Doneste taky těm dvěma," řekl Howson číšníkovi a ukázal na Jaye a Charmu. "A - mimochodem, co vlastně děláte vy?"

"Komponuju. Špatně. A vy?"

"Jsem lékař," odpověděl Howson po malém zaváhání.

"To by mě nikdy nenapadlo. To musíme vyzkoušet na Briana - to je takové sociologické embryo, které známe. Je naprosto fanatický determinista. Snaží se dokázat, že profese a zaměstnání koreluje s fyzickým typem člověka.

Uvědomte si, že člověk jako vy mu pocuchá ty jeho teorie, ať už děláte cokoli - je to taková náhodná proměnná. Hele, vám se povedlo je utiřit!" Otočil se na židli směrem k Jayovi a Charmě.

Howson udělal totéž. Charma zvedla plnou sklenici a řekla: "To vy? Díky!" Pak se žíznivě napila. Po všem tom jejím křiku to byl skutečně malý zázrak.

"Rudi!" zavolal Jay při pohledu na hodinky. "U Kláry už by mohlo být veselo. Co se tam zastavit?"

"Dobřej nápad," řekl Howsonův nový přítel. "Představ si, tenhle chlapík je lékař. Zkusíme to říct Brianovi, uvidíš, jak protáhne ksicht."

"Nebude ti věřit," řekla Charma a vyprázdnila sklenici.

"A i kdyby," dodal Jay, "stejně už má ve svém souboru víc zvláštních výjimek než standardních příkladů."

"Přesto bych to chtěl zkusit," trval na svém Rudi. "Bude dneska u Kláry?"

"Už jsi někdy zažil, že by vynechal nějaké mejdan?" poznamenal Jay.

"Dobře!" Rudi se otočil na Howsona: "Tedy, pokud nemáte zrovna nic na práci. Promiňte, organizuju vám večer - co?"

"Jmenuju se Gerry," představil se Howson. "No, vlastně..."

Vlastně bych na ten mejdan šel strašně rád. Pokud se chci naučit vycházet s lidmi, rád bych začal právě s tímto typem lidí - vzdorují předsudkům, jsou ikonoklastičtí, ochotní mě akceptovat třeba jen proto, že se liším od normálu.

"Kláře nebude jeden host navíc vadit," přemlouval ho Rudi, který si špatně vysvětlil jeho váhání. "Vezmeme s sebou pár plechovek piva a bude to v pohodě."

"V tom případě," řekl Howson a vstával, "půjdu rád."

Venku, když čekal, až Jay a Rudi vyjdou úzkými dveřmi s nákladem plechovek piva, navrhl: "Vezmeme si taxík?"

Jay vyprskl smíchy a zavíral loktem dveře.

"Jayi, ty jsi bezohlednej parchant," řekl Rudi odměřeně. "Jen proto, že ty máš dlouhý nohy a vitamíny ti lezou i ušima, myslíš, že všichni ostatní taky touží ušoupat si nohy? Já, protože mám postřeh, jsem si všiml, že tady Gerry má balík peněz, za který by klidně ten taxík koupil. Charma, zvedni si sukni a vlez do silnice."

XXIV.

Howson byl natolik v zajetí emocí, které kontrastovaly s jeho předchozí depresí, že byl nucen analyzovat svou reakci, aby se uklidnil. Jinak by z toho neměl žádné potěšení.

Co to bylo, že ho to tak silně zasáhlo? Vytvořil si pracovní hypotézu svého vysvětlení, než taxík zastavil.

Za prvé mu chyběl tento typ lidí. Tomu se nebylo možné divit. Jednou z výhod vyšší životní úrovně, jak si byl vědom, je prodloužení doby, kdy si člověk fixuje životní názory. Někdo, kdo je nucen se pro nedostatek peněz vzdát možnosti investovat energii a čas do rozšíření svých obzorů jen proto, aby přežil, přejímá pak názory svého okolí. Proto byli studenti hybnou silou tolika revolucí.

Jeho vlastní dětství nebylo příliš poznamenáno vyšší životní úrovní. Když před patnácti lety zemřela jeho matka, vliv rostoucí životní úrovně se teprve pomalu propracovával do jeho společenské vrstvy.

Po deseti minutách s Rudim a jeho přáteli si byl jist, že tohle je něco, co touží dohnat, teď měl možnost.

Rudi vzal Howsonovu tašku a pomohl mu vystoupit z taxíku. Howson neprotestoval, najednou mu to nepřipadalo ponižující. Ne tentokrát, ne v této společnosti.

Když se šplhal nahoru úzkým, špatně osvětleným schodištěm domu, do kterého vešli, uvažoval, zda lidé, kteří nemají konvenční názory na nuzáky, nemají ani předsudky vůči telepatům. Ale netoužil se o tom hned přesvědčovat. Bylo to přece jen příliš delikátní téma; rozhodl se, že to ještě na chvíli odloží.

Když byl na večírku asi hodinu, začala mu samota opět tlumit vlnu předchozího spontánního nadšení. Byt byl malý - obývací pokoj, který sloužil zároveň jako ložnice, maličká kuchyně a společný záchod na patře - a v něm byla nacpána spousta lidí. Jak se zdálo, jen Brian, se kterým se měl setkat, chyběl. Byla tam spousta jiných studentů z univerzity. Během prvních několika minut byl všem představen jako záladný oříšek pro Briana. Potom ho ti tři, kteří ho sem přivedli, nechali svému osudu a bavili se starými přáteli.

Měl dvě nevýhody: jeho postava mu znemožňovala, aby si mohl s ostatními povídat, pokud by oni neseděli a on nestál, a tady bylo málo místa na sezení, leda na koberci; navíc měl slabý hlas a často ho nebylo pořádně slyšet, tady byla navíc spousta jiných zvuků, které by musel přehlušit - hádající se hlasy, cinkající sklenice, hrnky a lahve a pak ještě někdo přišel s harmonikou a hrál bez ohledu na to, jestli ho někdo chce poslouchat.

Začal mít pocit, že sem nepatří. Pak si všiml, že se uvolnilo místo na kraji pohovky. Rychle se posadil, někdo mu nalil další skleničku a pak si ho zase chvíli nikdo nevšímal.

Bavil se tím, že telepaticky naslouchal různým konverzacím - bylo to neslušné, ale zároveň velmi zajímavé. Bylo zřejmé, že ta nová součást univerzity má dobrou úroveň. Ani nadšení telepaté mezi studenty, s nimiž se setkal v Ulánbátaru, neprojevovali svou inteligenci s takovým elánem.

Toto srovnání nebylo samozřejmě spravedlivé. Všichni studenti - telepaté, které kdy poznal, byli jen zlomkem toho množství studentů, kteří byli na tomto večírku.

Skupina A (rozdělil si je během krátkého průzkumu): dvě dívky ve žlutém, zřejmě sestry a asi pětadvacetiletý muž; předmětem debaty bylo náboženství jako nezbytná podmínka sociálního vývoje. Skupina B: Jay, kterého znal - dlouhovlasý hoch sotva dvacetiletý a někdo, komu v diskusi překáželo mírné koktání, a obyčejná dívka s ofínou; předmět debaty - kabaret, pro který měl Jay navrhovat výpravu. Skupina C: krásná dvacetiletá dívka a mladík v červeném svetru; předmět - oni dva. Howson pocítil přívál závisti, a tak raději rychle obrátil pozornost jinam.

Skupina D: skupinka čtyř mladíků, hovořících velmi hlasitě, stojící vedle hráče na harmoniku; předmětem (asi pod vlivem přítomného hudebního nástroje): vliv nových hudebních nástrojů na produkci moderních skladatelů. Jeden z nich se snažil stále hovořit o své vlastní práci a ostatní jej nutili změnit téma. (Kde je vlastně Rudi? Aha, obchází místnost a dolévá pití.)

Skupina E: dvě dívky, jedna trochu opilá a dva mladíci; předmět diskuse - názor té opilé dívky na moderní poezii.

Skupina F: tři muži, dva z nich v rozhalenkách, jeden ve svetru; předmětem debaty je nemožnost žít podle ideálů z mládí. A tak dál. Howson nebezpečně laškoval s myšlenkou zapojit se do některé z těch debat telepaticky (do kterékoliv s výjimkou skupiny C), pak si uvědomil, že ten nápad pravděpodobně vznikl vlivem pití, s povzdechem ho zavrhl. Když se kolem sebe rozhlédl, všiml si, že zatímco byl zaneprázdněn sledováním ostatních, sedla si vedle něj nějaká dívka a s

pobaveným výrazem ho pozorovala. Byla mladá a docela hezká, přestože měla na sobě modrý svetr, který neladil s jejím zeleným očima.

"Dobrý večer," řekla s ironickou formálností. "Seznamme se. Jsem vaše hostitelka."

Howson se narovnal. "Promiňte!" začal. "Rudi a Jay trvali na tom, že musím přijít -"

"Ale ano, jsi vítán," řekla a mávla nad tím rukou. Já bych se měla omlouvat, že jsem tak dlouho opomíjela nového hosta. Asi jsem neměla ani chvíli času. Bavíš se dobře?"

"Báječně, díky."

"Myslela jsem si to, je to jistě zábavné pod tou nezúčastněnou maskou. Co jsi dělal? Nasával atmosféru?"

"Víš, přemýšlel jsem o tom, jaká je tu živá a zajímavá zábava."

"Hrůza, co? Na takovém mejdanu lidi vymyslí tučet skvělých nápadů, které změní svět, ale nikdy je neuskuteční. No, skoro bychom se tím měli začít zabývat - děje se to už po staletí a asi to tak bude pokračovat i nadále. Třeba by nebylo špatné si některé z těch nápadů poznamenat a otisknout je - aby se dostaly k těm, kdo by je uměli využít..." Zahleděla se do dálky, jako by studovala nějakou vzdálenou budoucnost. "Měla bych to zkusit. Ale to je asi taky jeden z těch plánů, co nemají dlouhého trvání."

"Ty jsi spisovatelka?" hádal Howson.

"Potenciální. To ti někdo prozradil?"

"Ne, ale máš tu spoustu tvůrčích osobností."

Dívka (bude to určitě Klára, protože je to hostitelka) mu nabídla cigaretu. Odmítl, ale půjčil si čísi zapálenou cigaretu, aby jí mohl připálit. Kde jen se, kruci, tohle naučil? Nikdy v životě to nedělal. Možná z nějakého filmu, možná...

S leknutím si uvědomil, že to bylo právě v tomto městě, kde ten film viděl.

"Ne že bych mezi ně patřila," řikala Klára. "Trpím vrozenou nespokojeností se slovy. Chci tím říct - kdyby ses chtěl pokusit prozkoumat těch pár lidí, co tu je, za těch pár hodin, co ten mejdan trvá, bylo by to nemožné. Jak dlouho trvá třeba Odyseus - osmáct hodin, je to tak? A ještě si nemůžeš být jistý, že jsi opravdu s obecněstvem komunikoval. Já bych chtěla najít takovou techniku, která by umožnila prekolumbovskému obyvateli Ameriky porozumět Číňanovi dvacátého století. Páni! To bych byla spisovatel!"

Zasmála se velkoleposti svých ambicí a změnila téma.

"A co ty? Co děláš?"

"Jsem doktor," odpověděl Howson po tom, co zavrhl myšlenku nabídnout jí telepatii jako řešení komunikačního problému, který ji trápil. "Rudi si vlastně přál, abych sem přišel a seznámil se s někým, kdo se snaží korelovat fyzické typy lidí s jejich profesemi. Někdy Brian."

"No jo. Rudi se pořád snaží ho zpražít. Předpokládám, že Brian musel předvést značnou mentální akrobacii, aby tě vtěsnil do svého systému, co?"

"Zatím jsem se s ním nesetkal."

"No, to je celý Rudi! Do háje, Brian tu byl většinu času... No možná, že si ještě vzpomene a seznámí vás. Vadí ti to? Nebo bys to měl radši za sebou a zmizet?"

Howson zavrtěl hlavou. "Líbí se mi tu," prohlásil.

Někdo mu poklepal na rameno a naklonil láhev nad jeho prázdnou skleničku. Rychle ji přikryl dlaní na znamení, že už nebude pít, a pak ji odložil na stolek. Zavládlo mezi nimi spřízněné ticho, zatímco kolem nich zněla hudba a ruch večírku jako proud kolem středu víra.

XXV.

Protože Klára nedávala nijak najevo, že by chtěla jít někam jinam, Howson se zavrtěl a podíval se na ni.

"Co je vlastně Rudi zač?" zeptal se. Rudi ho zajímal o něco víc než ti další dva, se kterými se ten večer v baru seznámil. Nepátral v mysli toho mladíka; jediný krátký telepatický průzkum by mu byl okamžitě řekl všechno, co si přál vědět, ale vyhýbal se tomu stejně, jako se vyhýbal porušení duševního soukromí kohokoliv, pokud o to nebyl požádán nebo to nebylo nutné. Ale už z vnějšího pohledu a projevu na něj Rudi působil vyzrálým dojmem než jeho přátelé.

"Rudi?" Klára vyfoukla nosem kouř. "Jmenuje se Rudi Allef. Je napůl - Izraelita. Přišel sem na stipendium SN. Dělal - no, já si myslím, že dělal - docela dobrou věc. Bohužel to nebylo přesně to, na co dostal stipendium. A tak mu ho přestali vyplácet. A Jay a Charma Homovi -"

"Jay a Charma Homovi? Sourozenci?"

Klára se na něj překvapeně podívala: "Jak tě tohle napadlo? Jsou manželé!"

"Manželé?"

"No, proč ne?"

Howson se vzpamatoval a pokrčil rameny; nešlo mu to moc dobře, vzhledem k deformaci páteře. "Asi proto, jak se hádali, když jsem je poprvé viděl. Promiň, pokračuj."

"Hm, ano. A tak Jay a Charma, kteří jsou beztak trochu blázni, jak vidíš z toho, že se vzali, nechali ze solidarity k němu studia taky, a mají to dost těžké. Ale ty ses ptal na Rudiho, ne na Homovy. Rudi je - no, Rudi, to je problém."

"Je zvláštní, že to říkáš," poznamenal zamýšleně Howson. "Určitě ho znáš víc než já, ale mně připadal jako klidný a vyrovnaný člověk."

"Ano, působí tím dojmem, určitě." Klára se dívala na druhou stranu místnosti, kde ten, o kterém byla řeč, seděl na zemi vedle hráče na harmoniku. "Možná, jestli mu to vydrží dostatečně dlouho, přesvědčí sám sebe o tom, že opravdu takový je. Bylo by to jediné dobře. Jinak se určitě zhroutí a to by neprospělo ani jemu, ani nikomu jinému."

Howson si chvíli nebyl jistý, zda oba mluví o stejném člověku. "Projevuje se to něčím, co by pro to svědčilo?"

vyptával se.

Měl dojem, že se nad tím zamyslela a trochu se otrásla. "No, když víš, čeho si všímat... Měla bych asi vstát a věnovat se svým hostům. Uvidíme se později."

Vstala a pak se zarazila. "Nechci být drzá, ale ty máš taky problémy, vid'?"

Howson se jí podíval do očí, jak nejpevněji dovedl. "Tvrdíš, že to poznáš," odpověděl. "Tak posud' sama."

Začervenala se. "Zasloužila jsem si to," přiznala a otočila se.

Po tom všem si Howson uvědomil, že o Rudim Allefovi stejně nic neví.

Vtom si Rudi sám vzpomněl na tu bombu, kterou chtěl odpálit Brianovu sociologickou teorii. Vstal, vytáhl Briana z nějaké debaty a představil mu Howsona. Když Howson sledoval Rudiho dychtivý výraz, víc než kdy dřív zatoužil jen rychle nahlédnout - jen jednou! - do té hezké inteligentní hlavy.

Pokud by to udělal a nedopatřením dal najevo, že o Rudim ví víc, než mohl normálně zjistit za tak krátkou dobu...?

Howson si náhle uvědomil, jak se asi cítí mulat, když vstoupí někam, kam se to nehodí; v místnosti se náhle citelně ochladilo.

Dříve nemíval takové pocity. Byl zakrslý mrzák; dobře, to všichni brali jako samozřejmost. Ale i tady mohou být jedinci, kteří ho budou považovat za vetřelce. Možná, že přijde čas a oni zjistí, co je zač (a ta chvíle nevyhnutelně dříve nebo později nastane), oťepou se a zachovají si svůj nezaújatý pohled na svět. Na druhou stranu je možné, že ne.

Možná, že by měl zjistit jejich názor jen z pouhé sebeobrany, než se představí -? Stačil by mu na to pouhý okamžik!

Najednou si uvědomil, že nepostřehl něco, co mu kdosi říkal, bez dalšího rozmýšlení si ta slova našel v Rudiho myslí.

Když byl v polovině své odpovědi, uvědomil si, co dělá, a v pokoji se ochladilo ještě víc. Byl tak zvyklý pohybovat se mezi lidmi, kteří ho znali, že si osvojil některé zvyky a jednal zcela automaticky. Leknutím se zadrhl při odpovědi, ale vzpomatoval se dostatečně rychle na to, aby to zamaskoval.

Ten jediný pohled do Rudiho mysli jej ještě víc lákal k důkladnému průzkumu, ale důrazně si to zakázal: není to můj pacient, ani můj kolega. Možná, že i tak už jsem zašel příliš daleko - dál už nesmím!

Prinutil se soustředit na rozhovor. Brian, který se mu vůbec nelíbil, ze sebe setřásal zkaženou náladu a vrátil se ke svým starým pohodlným dogmatům: "Koneckonců," říkal, "lidé jako doktor Howson budou výjimeční, ať se budeš snažit zařadit je kamkoliv. Je to, jako když se snažíš předpovědět, který atom v hroudě uranu se rozpadne první. Víš, že jeden to bude, ale nevíš který. Stejně tak víš, že doktor Howson musí někam patřit, ale nemůžeš předpovědět kam, aniž bys znal řadu dalších údajů..."

Vykládal dál, zatímco Howson zachytil jednu frázi a stále ji převracel.

"Doktor Howson musí někam patřit!"

Mnohem později si k němu zase přisedla Klára. Místnost už nebyla zdaleka tak plná; někteří odešli, jiní se utábořili na schodech.

"Ach, ten Rudi!" řekla tónem, ve kterém se mísila roznemřelost s trpělivostí. "Je v kuchyni a je mu mizerně. Podle toho, jak vypadá, by tě to nikdy nenapadlo. Imituje naškrobené límečky z univerzitního sboru a asi tak půltuctu bláznů se tomu směje."

"Když na to nemůžeš přijít podle toho, jak Rudi vypadá, jak to poznáš?" zeptal se Howson otevřeně. Pak ho jedna možnost napadla a zarazil se. "Promiň, asi ho znáš dobře."

"Pokud si myslíš, že s ním - no, že je to můj důvěrný přítel - tak se pleteš," odpověděla Klára chladným, trochu káravým tónem. "Vlastně jsem ho ani moc neznala, dokud mu před nedávnem nevzali to stipendium."

Zmlkla a vypadala zamyšleně. Došel přesně k tomu závěru, ze kterého jej právě Klára obvinila; takové vysvětlení, i když nezapadalo přesně, se nejvíce nabízelo. Ale pokud to nebyla pravda, co potom -?

Několik lidí vyšlo s hlasitým smíchem z kuchyně, poplácávali po zádech Rudiho, který šel v jejich středu. Howson pátral v té hezké snědé tváři. Ne, neprozrazovala ani náznak toho trápení, které údajně objevila Klára.

Rudiho společníci se chystali k odchodu. Zbývalo tu už sotva půl tuctu lidí. Rudi si nalil z nejbližší lahve, ani mu moc nezáleželo na jejím obsahu, a odešel zpátky do kuchyně. Howson usoudil, že šel za někým, kdo v kuchyni zůstal.

Rozhlížel se po místnosti a snažil se nevnímat tu dívku s chlapcem v červeném svetru, kteří se v projevech vzájemné sympatie dostali kamsi daleko mimo verbální komunikaci.

"Ty, jak už jsem řekla prve," poznamenala Klára, když se vrátila po tom, co se rozloučila s odcházejícími hosty, "máš taky - ty jsi - problém. Ano, tím jsem si jistá. Co je horší, musela jsem vyloučit všechny prosté důvody, proč by tomu tak mohlo být. Koneckonců, když jsi lékař, nemůžeš zas být tak nemohoucí, nemám pravdu?"

Její zelené oči byly velmi pronikavé. Howsona zamrazilo, ale nemělo to nic společného se zmínkou o jeho znetvoření.

Pokusil se o lehký tón: "Podrobuješ všechny své hosty tak důkladnému výsledku?"

"Jenom ty nezvané, kteří jsou mi záhadou," odpověděla nevzrušeně. "Jako třeba ty."

Howson na okamžik potlačil svou touhu odpovědět. Napadla ho jedna možnost, která se mu za daných okolností zdála tak nepravděpodobná, že se bál si ji připustit. Ještě stále o ní uvažoval, když -

Ten šok ho málem porazil. Ta intenzita ho oslepila; v jeho mozku to zaznělo jako exploze. Věděl samozřejmě, co se děje.

Ještě než se úplně vzpomatoval, křičel: "Rychle! V kuchyni! To je Rudi!"

Všichni v pokoji se na něj v němém úžasu otočili. A Howson si uvědomil, že nebylo nic slyšet.

Všichni v pokoji - kromě Kláry. Klára, úplně bledá, už otevírala dveře do kuchyně. Nemohla tam být tak rychle po jeho varovném výkřiku. Prostě nemohla. To znamená - Zaječela.

Howson se snažil postavit na nohy a proklínal své nespolupracující tělo. Půl tuctu zděšených lidí se už tlačilo s výkřiky hrůzy kolem dveří do kuchyně. Jejich hlasy byly nesrozumitelné, jejich mysl zahalena šokem. To však nebylo

podstatné. Howson velmi dobře věděl, co se stalo.

Brianův hlas, hlas budoucího sociologa, ten zmatek autoritativně přehlušil. "Nedotýkejte se ho! Pust'te sem toho malého chlapíka - je lékař. A zavolejte sanitu. Kláro, kde je tady telefon?"

"Dole v přízemí," odpověděla dívka roztrášeným hlasem, ale ovládala se.

Mezitím se Howson prodíral pěti vteřinami času, které mu připadaly jako nekonečná hodina. Jsem lékař, myslel si. Znáám poruchy mozečku. Znáám problémy maladaptace a psychóz zevnitř. Ale k čemu to bude dobré chlapci, který tu krvácí na tvrdé kuchyňské podlaze?

Ustoupili, aby mohl projít. Podíval se fyzickým zrakem na to, co už mu bylo známé. Rudi do slova a do písmene spáchal harakiri (Proč? Bolestivý náznak vysvětlení byl někde těsně mimo dosah Howsonova uvažování.) běžným kuchyňským nožem, který našel v zásuvce.

Ted', když byl v bezvědomí, bylo snazší nevnímat ten signál bolesti, který vysílal jeho mozek. Přetrvávala jen bolest jeho vlastní bezmocnosti. Ti lidé - ti všichni! - od něj čekají radu a pomoc...

Nahlas řekl: "Šel někdo zavolat sanitu?"

Několik hlasů ho sborem ujistilo, že ano.

"Dobře, tak odtud zmizte a zavřete dveře. Buďte pokud možno zticha. Nebo ještě lépe, vypadněte z tohoto bytu - ne, policie bude chtít - ale, do háje, s policií! Jděte domů!"

Klára se chtěla připojit k ostatním, ale on se zamračil, neřekl nic, a ona mu přesto rozuměla. Plaše zavřela dveře a vrátila se k němu.

"Víš si s tímhle rady?" zeptal se zachmuřeně.

"Ne. Ale udělám, co řekneš. Je vůbec něco, co můžeme udělat?"

"Během pěti minut bude po smrti, pokud něco neuděláme." Howson se nešťastně zasmál. "Vtip je v tom, že nejsem doktor medicíny. V životě jsem neošetřil ani krvácející prst, s výjimkou svého vlastního."

XXVI.

Na závěr nekonečného ticha, které trvalo po dobu tří srdečních stahů, ta slova vstřebala, pochopila a byla schopná reagovat. S pochmurnou beznadějí si pro sebe říkala: Ach, Bože - ubohý pitomý Rudi! Nahlas, s trochu větší energií, prohlásila: "Proč jsi říkal, že jsi doktor, když to není pravda?"

"Ale já jsem, jenomže jiný. A není to zas tak zlé, jak si myslíš. Víš, že jsi receptivní telepat?"

"Že jsem co?" V tom šoku z pohledu na Rudiho, který ležel v louži své vlastní krve a rozlitého alkoholu pro ni zpočátku ta informace neměla žádný smysl. Howson vycítil obranný štít nepochopení a podvědomého popření a bušil do něj.

"Říkám, že jsi schopná číst lidské myšlenky. A já mám náhodou doktorát z kurativní telepatie. Chápeš to? Fajn. V této místnosti je jediná osoba, která ví - snad - co Rudi Allef potřebuje, aby nezemřel. A to je právě Rudi Allef."

Pokusila se ho přerušit, ale on rychle pokračoval, teď už bez použití slov, která ho zdržovala. Místo toho ji nutil přímo do mozku celé souvislé bloky myšlenek.

Někde v hloubce Rudiho mozku, stejně jako v mozku každého normálního člověka, je to, co nazýváme tělesnou představou - dokonalý plán, který tělo používá pro své větší opravy. Tam mířím. Ty ode mě budeš dostávat pokyny a budeš se jimi řídit, protože já mám na jemnou práci příliš nešikovné ruce. A nesnaž se sama přemýšlet, nech se řídit!

VNÍMEJ MĚ.

DĚLEJ!

A s tím se ponořil do Rudiho selhávající mysli a přebral velení nad Klářinými rukama. Bojovala sama se sebou, snažila se překonat svůj podvědomý odpor, a tak během minuty byl schopen jejíma rukama narovnat Rudimu ramena tak, aby viděla tu zející ránu v jeho břiše.

Ten pohled ji vyděsil natolik, že nad ní na chvíli Howson ztratil kontrolu; několik cenných vteřin ztratil tím, že ji utěšoval, a pak pokračoval v prozkoumávání Rudiho centra tělesné představy.

Obrovské množství nervů hlásilo poškození a bolest - zpočátku se v tom nemohl zorientovat. Pokusil se snížit citlivost svého vnímání, ale výsledkem byla jen rozmazaná zněť.

Sedl si a snažil se uklidnit. Pak začal znovu.

Tentokrát to bylo, jako by nervy hlásily bolest přímo jemu, z jeho vlastního rozervaného a zničeného těla. Nic z toho nesmí přenést na Kláru, nebyla by mu pak schopná pomáhat. Musí tu bolest vstřebávat a zvládat jen sám v sobě...

Tak dobře. Co nejdřív? Zastavit krvácení, než úplně vymizí činnost mozku. Čím - svorkami? Sponkami? Sponky do vlasů by tu někde mohly být, ne?

Klára je měla na dosah. Natáhla se pro ně a zuřivě začala zavírat otevřené konce větších cév. Činnost Rudiho mozku přestala slábnout, pokračovala v mírných záchvěvech různé intenzity.

Dobře. Vrat zpátky střeva, tak.

Klářiny ruce, celé od krve, uchopily šedomodré živé vnitřnosti a jemně je uložily zpět, přibližně do míst, kam patřily. Po každé etapě cítil Howson menší signály bolesti a poškození. Ve chvíli, kdy uložila všechny vnitřnosti zpět do břicha, byl už schopen otevřít oči. Ani si nebyl vědom toho, že je měl zavřené.

"Obyčejnou jehlu a nit," řekl zastřeně a ona šla pro šití. Na stole, na klice, všude po ní zůstávaly krvavé otisky. "Sešij pevně břišní stěnu," nařizoval a ona to udělala. Podle chirurgických měřítek nešikovně, ale za daných podmínek dostatečně. "Teď kůži. Umyj si ruce, umyj kůži a sežeň kus čisté látky na obvázání -"

Rudiho mysl zaplála, když náhle a nečekaně nabyl vědomí. Howson zaťal zuby a přinutil Rudiho ego opět k zapomnění. Poněkud drsný postup - ale Rudiho osobnost už zažila takový otřes, že to málo navíc už nic neznamená.

Podstatné bylo, že ten malý plamínek života ještě hořel. Vydrží, než mu dají transfúzi; potom může být všechno pořádně

zrevidováno. Prozatím Howson dosáhl maxima, jakého mohl dosáhnout: přežití.

Trvalo to přesně pět minut.

Ted přijede sanita, policie a spousta otázek. Nemohl si vzpomenout, jestli pokus o sebevraždu tu byl stále považován za zločin; měl matné tušení, že někde ten starý křesťanský názor přežíval...

"Nepokusil se o sebevraždu," řekl. "Byla to nešťastná náhoda. Hloupost, ale ne sebevražda. Žert, který se vymkl z ruky."

Vycítila, co má na mysli, a přikývla, aniž by to musel dál vysvětlovat. Ale musel vysvětlovat, když přijela sanita, a pak znovu, když přijela policie. Byl po tom všem natolik vyčerpán, že se posadil na nejbližší židli a usnul.

Když se probudil, dlouho přemýšlel, kde to vlastně je. Ležel na zádech, přikrytý dekou a hlavu měl pohodlně podloženou polštářem. Ale té posteli chyběly ty dokonalé drobné úpravy, které měla jeho postel v Ulánbátaru a která jeho křivým zádům tak vyhovovala. Navíc to světlo, co dopadalo na vysoký strop, bylo nějak jiné - Probral se do plného vědomí, otočil se na bok a uviděl Kláru, zabalenou do deky, dřímající nepohodlně v jednom z křesel.

Ucítila, že se probudil, a otevřela oči. Chvilí mlčela. Pak se usmála.

"Jak se cítíš?" zeptala se banálně. "Usnul jsi tak tvrdě, že jsi ani nevnímal, když jsem tě uložila do postele."

"Když jsi - co?"

"Čekal jsi, že tě položím na zem?" Vstala, odložila deku a protáhla se. Měla na sobě totéž, co včera na večírku.

"Mohl jsem klidně zůstat na té židli!"

"Ale mlč!" řekla skoro vztekla. "Zasloužil sis, proboha, tu postel víc než já. Vůbec se o tom nebudeme dohadovat. Jsi schopen si dát snídani?"

Howson se posadil. Zjistil, že mu sundala boty a sako; jinak byl oblečený. Odhodil deku a vstal. "No - víš, že ano?"

Přinesla vložky, kávu a plechovku džusu. Seděli na okraji rozestlané postele, snídali na kolenou.

"Chtěla bych vědět," zeptala se po chvíli, "jak se ti podařilo všechny zblbnout tou nesmyslnou historkou o nehodě?"

Howson zabručel: "Jestli projektivní telepat umí něco udělat zcela přesvědčivě, tak je to právě tohle - lhát. Jsem schopen bez problémů přesvědčit průměrného člověka o tom, že o půlnoci svítilo slunce. Měl jsem správně zafixovat tutéž myšlenku do mysli všech těch lidí, co tu byli, aby to bylo dokonalé, a ne je poslat pryč. Ale měl jsem strach, že by mě rozptylovali... Ale co, kruci! Nikdo z nich neviděl, co skutečně udělat."

Odložil misku, ze které jedl. "Měl jsem se tě zeptat dřív. Jak se cítíš ty sama coby telepat?"

V zelených očích byla jiskřička nejistoty. "Takže jsi to myslel vážně? Zkusila jsem - chtěla jsem se od tebe něco dozvědět - večer po tom, co odešla policie - ale nedařilo se mi to, a tak jsem si myslela, že sis to vymyslel, abys mi posílil sebevědomí. Nebo bůhví proč," uzavřela nejistě.

"Byla jsi asi příliš vyčerpaná. Samozřejmě, že jsem to myslel vážně. Řekni mi, jak jsi věděla, co Rudi udělal?"

"Jak to, vždyť přece - vždyť vykřikl!"

"Nevydal ani hlásek. Jako pravý Samuraj. Kdyby byl vykřikl, byli by ho slyšeli všichni. Ale jenom ty a já jsme věděli, co se za těmi zavřenými dveřmi stalo, a to znamená, že musíš být receptivní telepat. Měl jsem to podezření už dřív, je mi divné, že jsi o tom nevěděla."

Dojedla a zapálila si cigaretu. "Ach jo, je to všechno tak - zneklidňující. Víš, vždycky jsem uvažovala o telepatech jako o lidech - no prostě - vzdálených."

"Oni opravdu jsou takoví," potvrdil Howson s tichým smutkem.

"A ani jsem nevěděla, že jsou - jak jsi to říkal - receptivní telepaté."

"Jsou mimochodem docela vzácní. Ale předpokládám, že jich je ve skutečnosti víc, než si myslíme. Víš, projektivního telepata najdeš snadno, pokud má slušnou sílu a je zcela neškolený - září jako světlice. Například mě," zasmál se, "zachytili ze satelitu, který obíhal kolem Země ve výšce šesti tisíc mil! Ale jak najdeš receptivního telepata, pokud se nestane něco, při čem ho - nebo ji - můžeš jednoznačně poznat?"

Opřel se o zeď. "Můžeš se považovat za ukázkový příklad. Jsi přesně v tom věku, kdy se tenhle talent projevuje, víš, můj se projevil ve dvaceti, to je typické. Tak co s tím budeš dělat?"

"To vůbec nevím." Vypadala polekaně. "Ani mě nenapadá, jak to řeknu doma."

"Tenhle problém jsem nikdy nemusel řešit," přiznal Howson. "Mají předsudky?"

"Já nevím. Víš, na tohle téma jsme se nikdy nebavili." Zamyslela se a na čele se jí objevila vráska. "Hele, co vlastně receptivní telepat dělá? Nemá značně omezený výběr toho, co může dělat?"

"Ve srovnání s projektivními telepaty asi ano," souhlasil Howson a uvažoval nahlas. "Ale telepat je zcela zvláštní osobnost a poptávka po jeho službách je stále velká. Mohla by sis klidně sama vymyslet nějakou práci, pokud bys chtěla. Můžu ti říct nějaké běžné příklady toho, co bys mohla dělat, abys měla čím začít Většina receptivních telepatů, které znám, jsou psychiatři či diagnostici nebo hlídači terapie -"

"Cože?"

Vysvětlil jí to. „Pak je tu například Olaf Marks, který objevuje geniální děti. On děti miluje, a tak dostal za úkol vyhledávat výjimečně nadané děti ještě dřív, než se naučí verbálně komunikovat. Dále je tu Makerakera, o tom jsi možná slyšela, pracuje pro SN jako odborník na agresi. Tráví čas tím, že chodí z jednoho místa potenciální krize na druhé, odhaluje příčiny sporů a snaží se, aby se urovnaly. Vůbec si nedělej starosti, že budeš mít malý výběr povolání - jsme dostatečně jedineční na to, abychom si mohli vybrat."

Nervózně se zasmála. "Je to legrační, když říkáš 'my' a já do toho patřím! Ale stejně, to cos mi řekl, mě docela uklidnilo."

"Neříkám to proto, abych tě uklidnil. Prostě ti to říkám. Mimo jiné - nikdy bys nemohla být spokojená, kdybys dělala cokoliv a přitom nevyužívala svůj talent, až se plně vyvine. Nechci, aby to vypadalo, že telepat nemá své vlastní

problémy, Bůh ví..." Howson si povzdychl. "Měla jsi pravdu, co se mě týče, koneckonců to nemohlo být těžké zjistit."

"Zase - zase telepatie?"

"Co ty myslíš?"

Vstala a začala uklízet nádoby od snídaně, aniž odpověděla. Po chvíli tiše řekla: "A co Rudi, Gerry? Měl jsi příležitost zjistit, co ho k tomu vedlo?"

"Ne. Musíš se naučit nevtráčet se do soukromí cizích myslí. Prostě musíš, jinak by nestálo za to žít. A když jsme ho ošetřovali, nebyl na to, samozřejmě, čas. Ty jsi měla daleko lepší příležitost na to přijít."

Bezradně pokrčila rameny. "Všechno, co jsem věděla, bylo, že vlastně - že vlastně hraje komedii. Dělal to dobře, ale..." Gestem dokončila větu. "Gerry, co ty tu vlastně děláš? Jsi přece z Ulánbátaru, ne?"

"Ano, teď už ano. Ale narodil jsem se tady."

"Hledáš staré přátele?"

"Setkal jsem se dvěma. Byla to katastrofa. Ne, spíš hledám nové přátele. Je to pro mě jednak dovolená, jednak výprava za poznáním sebe sama... Jednou pochopíš, co mám na mysli."

Pochopila. "Takže - co bych teď měla udělat - abychom se vrátili k mému problému?" Smutně se usmála.

"Správné bys měla jít na místní ředitelství Světové zdravotnické organizace a projít testy. Pak tě pošlou do Ulánbátaru, nebo do Canberry, nebo možná do Hongkongu, kde projdeš řádným školením. Ale jestli ti můžu poradit, nech si trochu času na to, aby sis na ty vyhlídky nejdřív sama zvykla, než se půjdeš přihlásit"

"Jseš si naprosto jistý, že se přihlásím - ale kdybych tě poprosila, abys o mně nikomu neříkal, myslím, že bys souhlasil."

"Samozřejmě. Ale za chvíli bys byla nespokojená sama se sebou. Trápily by tě věci, se kterými by sis nevěděla rady. A jednoho krásného dne bys prohlásila 'do háje, takhle to dál nejde' a šla by ses zeptat, jak plně využít svého daru. Víš, tyhle postupy nevymysleli telepaté, ale normální psychologové, kteří byli schopni přenést vjem asi tak jako dojet na kole na Měsíc. Tak, a teď bys pro mě mohla něco udělat. Jdi dolů a zavolej do nemocnice, kam odvezli Rudiho - je to Hlavní všeobecná. Budou ho pravděpodobně ještě tlumit. Zeptej se, jestli můžeme - promiň. Máš dneska hodně práce?"

Zavrtěla hlavou.

"Tak se zeptej, jestli ho můžeme navštívit, pokud chceš jít se mnou. Řekni jim, že jsem Gerald Howson, doktor psychologie z Ulánbátaru. Budou se moct přetrhnout, aby nám vyhověli."

"Tak proč jim mám nejdřív volat?"

Howson se na ni zkoumavě podíval. "Chci jim dát možnost si zjistit, že jsem mrzák s jednou nohou kratší a ne skvělý superman," prohlásil klidně. "Tak je to mňí bolestivé."

Klára se kousla do rtu. "To bylo ode mě bezohledné," přiznala.

"Ano," souhlasil Howson a vstal. "Půjdu se umýt, než vyřídíš ten telefon."

XXVII.

Rudi Allef ležel na nemocničním lůžku se zařízením, které zabraňovalo, aby mu pokrývka ležela na poraněném břiše. Nebyl v bezvědomí, ale vnímal především svou bolest. Sedativa a analgetika, která dostal, ji zmírnila na úroveň nepříjemné migrény, a tak byl schopen na ni chvílemi nemyslet a uvažovat logicky; většinu času mu to ale prostě nestálo za to.

Když k němu Howson přišel, ležel bez hnutí s očima pevně zavřenými.

Atmosféra a vzhled nemocnice byly podobné tomu, co znal z Ulánbátaru. Co mu však neustále připomínalo, že je tu cizincem, byla ta ostentativní úcta, s jakou se k němu, doktoru psychologie z Ulánbátaru, chovali. Asi tak polovina personálu ho chtěla doprovodit na oddělení, kde Rudi ležel, ale rázně odmítl, aby s ním šel kdokoliv s výjimkou chirurga, který Rudiho operoval, staniční sestry a samozřejmě Kláry.

Bylo na ní vidět, jak je nervózní. Teď, když si byla vědoma svého daru, byla schopná více vnímat to, co jí umožňoval, ale neuměla se v nemocnici soustředit na vnímání hojení a uzdravování pod všudypřítomnými signály bolesti. Když si vzpomněl na své začátky, půjčil jí telepaticky trochu své vlastní sebedůvěry.

Vešli na oddělení. Kolem lůžka, na kterém Rudi Allef ležel, byl zatažený závěs. Do paže mu transfúzní set vedl poslední z několika transfúzí, které nahradily jeho krevní ztrátu.

Sestra roztáhla závěs, vpustila hosty k lůžku a závěs opět zatahla. Pro Howsona tu byla připravená židle. S obtížemi, protože byla pro něj vysoká, se posadil a nahlédl do Rudiho myslí.

Mezitím se ještě zeptal lékařky: "V jakém byl stavu, když jste ho operovali?"

"Špatném," řekla lékařka, statná žena kolem čtyřicítky. "Byl by už po smrti, nebýt té první pomoci, kterou jste mu poskytli. Bylo to veliké štěstí, že jste tam byl, doktore Howsone - ale, abych řekla pravdu, netušila jsem, že kurativní telepaté mají všeobecný lékařský kurs."

"Nemají," odpověděl Howson. Zopakoval: "Nikdy jsem neošetřil nic jiného než vlastní poraněný prst."

Cítil, jak v ní narůstá odpor, když ta slova vstřebala. Pomyslela si: 'Nejen že tenhle malý mrzák má mimořádné schopnosti - ještě dokáže bez praxe a bez problémů dělat mou práci a vytahovat se se svým úspěchem..'

"To, co si myslíte, není tak docela fér," řekl Howson mírně. "Omlouvám se, ale opravdu to tak není a vy to víte!"

Klára, která s údivem poslouchala, je nečekaně přerušila. "Měla jste vidět, co ho to stálo! Ta bolest, kterou musel -"

Klára! jediné varování přerušilo její unáhlená slova.

"Tak dobře," řekl nahlas. "Můžu tu mít chvíli klid, prosím?"

Rudi...

Postava na lůžku se neznatelně zavrtěla. To byla jediná viditelná reakce. Ale mozek odpovídal.

Co chceš, proč se do toho pleteš, ty neřáde?

Zachránil jsem ti život, Rudi.

Proč? Pro takovéhle bolesti? K těm jsi mě odsoudil, když ses do toho začal plést a zabránil jsi mi dokončit to, co jsem chtěl udělat.

Howson se zhluboka nadechl. Nedávno řekl Kláře, že projektivní telepat může přesvědčivě říkat lži; teď sbíral všechny síly k tomu, aby dokázal opak - že umí přesvědčivě říci i pravdu.

Já vím, Rudi. Nezapomeň, že cítím tvou bolest stejně silně jako ty! Jsem si plně vědom toho, co jsem způsobil. Teď ti musím dát něco, čím to vyvážím - radost, uspokojení, cokoliv, co budeš chtít a já ti můžu poskytnout. Jak bych se jinak mohl vyrovnat se svým svědomím?

Celá jeho mysl se na to soustředila. V pozadí té verbalizované projekce předával Howson automaticky odraz Rudiho utrpení, filtrovaný jeho vlastním vědomím, ovlivněný jeho vlastní osobností.

Chabý náznak nedůvěry: Ale ty pro mě nic neznamenáš. Jsme si cizí a dneska jsme mohli být vzdáleni na tisíce mil od sebe.

Neexistuje nikdo, kdo by pro nás nic neznamenal. A v pozadí, protože vyjádřit to slovy by bylo příliš složité, Howson vědomě připustil pocit, který byl natolik součástí jeho bytosti, že o něm vůbec neuvažoval - sdílená součást existence telepata, potřeba, dychtivost a touha, která byla potřebou, dychtivostí a touhou všech ostatních lidí, milionkrát znásobená jako obraz v zrcadlovém sále, jenž se odrazem násobí až donekonečna.

Z toho důvodu se telepaté stávají aktéry mírových sil, psychiatry, kurativními telepaty, arbitry různých sporů - ve snaze pomáhat lidem, aby byli lepší, šťastnější, spokojenější. Z toho důvodu vyprávěl ty nádherně vzletné telepatické příběhy hluchoněmé dívce, kterou dnes znal jako Mary Williamsovou, a byl tak krutě zklamán poznáním, že se to, co mělo způsobit potěšení, změnilo v danajský dar.

Byl to také důvod, proč (ačkoliv lidé to přijímali s nedůvěrou, pokud je o tom nepřesvědčil někdo jako třeba Howson) se nikdy neobjevil telepat, který by byl asociální, antisociální, stal se zločincem nebo armádním generálem. Žádný telepat nemohl stát na místě Chaky Zulu a posílat své hordy plenit ve směru, kterým letěl jeho oštěp; žádný telepat nebyl schopen poslat jiné lidské bytosti do plynových komor nebo je vyhladit atomovou válkou. Telepaté byli příliš lidmi na to, aby se zcela oprostili od touhy po moci, ale aby z ní mohli mít potěšení, museli by se dostat do izolace šílenství; ve skutečném světě trpěli bolestí svých obětí a neměli z jakékoliv krutosti potěšení.

Taková byla pravda.

Rudi otevřel oči, zamrkal a zadíval se do té tupé tváře, která zakrývala tak bystrý mozek. Včera večer, když se poprvé setkali, potlačil běžnou reakci na Howsonovu malou postavu, jeho deformace, odpuzující vzhled - prostě proto, že ze zásady ignoroval ty konvence, jež k takovým reakcím vedly. Byl napůl Izraelita; jeho lidé zdědili tolik konvenčních předsudků, že jim vystačí navěky - a všechny namířené proti nim. A tak by se byl raději obrátil naruby, než by urazil černocho. Stejně by jednaly milióny jiných lidí; bohužel většina z nich, když se jim nepodařilo pochopit princip předsudků, pochopila princip sobectví a přizpůsobila se. Rudi nikoli.

Poddával se působení bolesti; bylo jednoduché vklouznout zpět do mlhy utrpení. Howsonovi činilo potíže jej tam následovat, ale bylo to nutné - a v minulosti to dělal dost často.

Rudi, proč jsi to udělal?

Složitý obraz nespokojenosti s prací, kterou chtěl vykonat; s odezvou, kterou vyvolala; s neschopností ostatních pochopit, co vlastně dělá. A k tomu navíc: finanční problémy po zastavení stipendia; osobní emocionální problémy - potřeboval náklonnost a pochopení ženy, jakékoliv ženy, která by chápala jeho potřeby. Byl hezký a příjemný, ale to nestačilo k tomu, aby získal odpovídající partnerku. Zkusil jich řadu, ta poslední k němu byla krutá. Maska, kterou používal na ochranu před okolním světem, jen potvrdila jeho nedokonalost - lidé, kteří jí nepronikli a neměli ani tušení o změní bolesti, úzkosti a smutku, která vřela v jeho mysli, byli netaktní, zlí a bezděčně otevírali staré rány.

Tak vzal nůž a říkal si, že si přeje zapomenout.

Ale Howson byl schopen tou maskou proniknout. Nebude proto netaktní a zlý. Chápe, co Rudi potřebuje, a může mu pomoci a poradit. Pominul nepodstatné záležitosti, jako finanční problémy, netrpělivým mentálním gestem a mířil k tomu, co v Rudiho trpké přehlídce všech důvodů zaujímalo přední místo: jeho práce.

Jaká je to práce?

Chaos, smíšený se snahou. V pozadí, velmi hluboko, byla potřeba tvořit a vynalézat - Howson ji shledal velmi ženskou, připomínala mu určité touhy, které našel v hlubokém podvědomí frustrované opuštěné ženy. Z toho pramenilo několik důsledků: viděl je všechny najednou, ale musel je verbalizovat postupně.

Toto nutkání bylo nejen ženské, ale všeobecně lidské. Mělo spoustu vedlejších znaků, které zaregistroval a odložil na později - například důvod, proč Rudiho tvořivost s sebou přinášela bolest (jeho hluboké podvědomí ji cítilo jako zrození a to je spojeno s bolestí) a proč k pokusu o sebevraždu zvolil harakiri (na úrovni jeho podvědomí byla asociace s císařským řezem).

Rudiho podvědomí poskytlo pátrající mysli jen poznání toho, co ho nutilo tvořit, nenaznačilo vlastní podstatu té tvořivosti ani způsob, jak si s tím poradilo vědomí. Howson se na chvíli stáhl zpět, uvědomil si, že ho chytá křeč a je celý ztuhlý. Nebylo divu, ta židle byla naprosto nedostatečnou náhražkou pohodlného lůžka, na kterém obvykle pracoval. Ale to není podstatné.

"Má příliš velké bolesti," řekl lékařce. "Mohl by dostat lokální anestetikum do okolí rány?"

Pak se soustředil na svůj fyzický zrak a zjistil, že sestra se už chystá píchnout injekci. Nechápatě se na ni podíval.

Potom si náhle uvědomil možné souvislosti a otočil se na Kláru. Ta stála bledá, s rukama na mřížích v nohou nemocničního lůžka.

Zachytila otázku dřív, než ji stihl vyslovit, a přikývla.

"Řekl jsi mi o sledování terapie. Tak jsem - už jsem požádala, aby dostal analgetikum."

Howson pocítil nesmírnou vlnu vděčnosti a její iniciativu patřičně ocenil; netajil to, naopak vyjádřil to tak, jak cítil, a Klára v rozpacích zčervenala.

Jak se cítíš?

No, Gerry - je to úžasné, ale zároveň je to hrozné!

Howson zaváhal. Potom, jako by přiznával vážnou chybu v úsudku, řekl nahlas: "Viš, mohl jsem se ráno mýlit. Možná, že nebudeš potřebovat nikoho, kdo by tě naučil řádně užívat toho daru."

Sestra s lékařkou si po té poznámce vyměnily nechápavé pohledy.

"Ale" - Klára vypadala téměř stejně překvapeně - "ale vždyť ty mě učíš! Učíš mě celou dobu!"

XXVIII.

Howson o tom ještě uvažoval, když se sestra jemně dotkla obvazu na Rudiho břicho. Nereagoval bolestivě.

"Analgetikum už působí, doktore Howsone," řekla tiše.

"Dobře." S velkým úsilím se Howson vrátil ke své práci.

Rudi!

Ano...? Zcela vědomá otázka, mísící se se souhlasem a ochotou spolupracovat po tom, co poznal telepatovu sílu.

Howson se rozhodl udělat si nejdřív pořádek v něčem, co nebylo zcela jasné ani Rudimu.

Z jeho základní potřeby tvořit pramenil důvod, proč nemohl najít ventil v psaní, malování, sochání ani v čemkoli jiném, kde je umělec oddělen od obecnosti. Rudi by nebyl spokojen s ničím, co by nechávalo ostatní mimo dění. Ocenění živilo a obnovovalo jeho touhu tvořit stejně, jako herce vede "dobré obecnost" k novým kvalitám.

A přesto by ani herectví Rudimu nestačilo, protože to byla jen interpretace. Stejně tak balet, stejně tak většina dalších uměleckých zaměstnání, kde je obecnost v přímém kontaktu, po jakém Rudi toužil - přestože byl prvotřídní rétorik, schopný předvádět skvělé projevy. (Howson musel projít asi tuctem podobných možností a vysvětlení, než dosáhl jasné představy toho, o čem vlastně Rudi pokoušel.)

To, co ho nejvíce lákalo, byla převážně hudba a -

A Howson zjistil, že se nalézá na vrcholu závratné skluzavky, pustil se a padal střemhlav do ohromné nepřehledné džungle propojených senzorických prožitků.

Mysl Rudiho Allefa byla téměř tak vzdálena od normálu jako Howsonova vlastní mysl, ale ve zcela jiném směru.

Rudiho senzorické představy se plynule prolínaly. Howson měl zkušenosti s případy spojené audio-vize u lidí, kteří měli asociace barev a obrazů s hudbou - ale ve srovnání s Rudiho myslí to bylo dětské hraní.

(Jednou, kdysi dávno, viděl audiovizuální provedení Disneyho Fantazie; líbila se mu a přál si, aby podobné pokusy o spojení zvuku a obrazu byly častější. Teď objevoval, jak takové spojení může vypadat na té nejvyšší úrovni.)

Howson v tom přívalu představ zoufale hledal něco pevného, jako plavec, zápasící s rozvodněnou řekou.

Představovaly se mu různé obrazy: hlas / samet / jemně škrábající drápek kotěte / fialová barva / zralé ovoce - lodní siréna / mlha / ocel / žlutavě šedý odstín / chlad / nejistota / pocit ztráty a prázdnoty - tón C major, zahráný na klavír / dětství / dřevo / černobílá kombinace ozářená jasným zlatem / nenávisť / hořící předmět / pocit napětí na kůži čela / strach / ztuhlá zápěstí / tekutina / zaoblenost...

Nebralo to konce. Howson se na chvíli odtáhl a zkusil to ještě jednou.

Kráčel lesem mezi několik stop vysokými kapradinami, z nichž vylézala obrovská zvířata. Byl unaven, jako by přišel zdaleka, a slunce pájilo. Pak přišel k modré řece a změnil se v ledovou kru, unášenou mírným proudem, která se pomalu rozpouštěla v modré vodě. On / voda se vrhl přes jez - cítil bolest, jak se odrážel z jednoho kamene na druhý během toho dlouhého pádu, ale ten pád ho plnil uspokojením, protože při něm z povzdálí viděl bílou tříšť tam, kde voda dopadala a erodovala tu skalní masu dole. Vodní tříšť byla zdrojem tepla a červeného světla, které nebylo vidět, ale hřálo (infračervené?). Měl pocit, že se nachází ve světě bez atmosféry s rudým sluncem, gigantickým rudým sluncem, které se šplhalo zpoza horizontu, aby se na nekonečné černé pláni změnilo v cosi, co se pohybovalo na čtyřech končetinách, a kde se již jiní ohromní živočichové pohybovali neohrabanými basovými kroky a vydávali basové zvuky -

A po celou tu dobu vlastně poslouchal orchestr.

Howson byl velmi unaven. Někdo mu jemně otíral tváře ručníkem, namočeným v ledové vodě. Otevřel oči a zjistil, že stále sedí na židli u Rudiho lůžka.

"Jsi v pořádku?" zeptala se Klára starostlivě a dívala se na něj přes rameno sestry, která mu otírala mokrým ručníkem obličej. "Ty - bál jsi se?"

"Jak dlouho jsem byl pryč?" zeptal se Howson chraplivým hlasem.

"Byly to skoro tři hodiny," řekla lékařka a dívala se na hodinky.

"To je mň, než jsem si myslel - ale je to dobře, že jste mě přerušili." Howson namáhavě vstal a udělal pár kroků, aby se zbavil mravenčení v nohou. Podíval se na Kláru.

Co si o tom myslíš?

Nejsem si úplně jistá... Byla v tom spousta strachu.

Tvého strachu. Howson se zamračil. Něco se mu stále nechtělo vynořit do vědomí, něco, co jen částečně vycítil ve

zmatku Rudiho mentálních představ. Ale nechtěl nic uspěchat. Promluvil nahlas k lékaře.

"Děkuji, že jste mě k němu pustili, abych ho mohl vyšetřit. Doufám, že to pro něj nebylo příliš náročné. Můžete zjistit, jak to snesl a za jak dlouho bude schopen podstoupit kompletní terapii?"

"Navrhujete, aby se ta terapie uskutečnila tady?" zeptala se lékařka. Na jedné straně byla polichocena tím, že renomovaný kurativní telepat chce pracovat v jejich nemocnici, na druhé straně jí vadil zásah cizího člověka. Ješitnost zvítězila, o to se Howson nenásilně postaral.

Rychle, ale důkladně Rudiho vyšetřila. "Srdeční akce je klidná, tlak má dobrý, dýchání je v pořádku..." Zvedla víčko a zkontrolovala reakci zornic. "Myslím, doktore Howsone, že to zvládl dobře. Bude schopen podstoupit vaši léčbu tak - řekněme za týden nebo deset dní."

Howson potlačil své zklamání. Chtěl proniknout do podstaty Rudiho fascinující mysli co nejdříve. Co bude dělat celý týden po tom úchvatném pohledu do bohatství Rudiho duše?

Bude to muset nějak vydržet.

Společně s Klárou našli poblíž nemocnice restauraci, kde poseděli dlouho nad pořádným jídlem a několika šálky kávy. Howson si třídil vzpomínky na Rudiho mysl a skládal je do přehledných obrazů, aby si je mohla prohlédnout i Klára. Ale předchozí vyčerpání oslabilo její schopnost telepatického vnímání, a tak se nakonec vrátili ke slovům.

"Ubohý Rudi," řekla Klára a nepřítomně míchala lžičkou ve svém šálku. "Není divu, že byl tak frustrovaný... Copak vůbec může doufat, že se mu podaří komunikovat s obecnstvem?"

"No, vím, že si uvědomuje, že nikdo nebude dokonale sdílet jeho asociace pocitů. Svým způsobem pro něj může být ideálním obecnstvem jen telepat. Jemu by ale stačilo, kdyby se mu povedlo vytvořit slušné objektivní zobrazení jeho mentálních představ, ke kterému by si obecnstvo mohlo přidat své vlastní asociace. Nemůže se ale smířit s tím, že nikdo netuší, kam vlastně míří, protože se dosud nenašel nikdo, kdo by byl schopen v takovém rozsahu chápat mentální asociace."

"Až ty?" zeptala se Klára.

"Až já. Řekněme to konkrétně. Ty ses zmínila o jeho konfliktu s vedením univerzity. Pochopil jsem, že se pustil do jakési experimentální kompozice, ale nebyla to taková kompozice, jakou vedení očekávalo, je to tak?"

Klára přikývla. "Bylo to vážně divné! Ale to by ještě byli snesli. Hlavní problém nastal, když začal spolupracovat s Jayem Homem. Prohlásili, že zasahuje do Jayovy vlastní práce, která byla sama o sobě daleko srozumitelnější. Doporučili mu, aby Jaye nechal. Tím začal vlastní konflikt, jenž vedl ke zrušení stipendia. Tak mi to aspoň Charma vyprávěla - znám ji déle než Jaye."

"Ano. Takže to bylo vlastně takhle: Rudi vytvořil jakousi experimentální práci, která je postavena na logice jeho vlastních asociací a ne na hudbě orchestru. Byl by spokojen i s nepatrným porozuměním ze strany posluchače, ale jeho obecnstvo poslouchá jen zvuky jako takové, a tím mu uniká celá podstata Rudiho práce. Jeho naděje mizí. Je bezradný, a když se snaží omezit rozsah asociací, na kterých svou hudbu zakládá, a blíží se konvenčnímu pojetí, uvědomuje si, že se vzdaluje od toho, čeho chce - nebo spíš čeho musí - dosáhnout."

Jaye žádá o spolupráci proto, že se omezil na absolutní minimum. Opouští všechny smyslové asociace, které on sám tak bohatě prožívá, a pokouší se o prosté obrazy, tvořené barvou a pohybem. Není to ono, ale je to lepší než nic. Je to tak? Nevím přesně, co Jay dělá, znám to jen z Rudiho podání, ale mám ten dojem, že Rudi jeho práci moc vysoce necení."

"Ale ano, cení. Rudi si moc necení Jaye, jeho práce ano, to není jedno a totéž."

"Aha!" Howson se poškrábal na bradě. "Problém, s nímž se nutně musí setkat každý, kdo se pokouší spojit hudbu s vizuálními obrazy, je vysoká cena aparatury, její složitost a navíc nedokonalost. Potřeboval by nástroj tak jednoduchý a přitom všestranný jako je piáno, které skýtá široké možnosti."

Klára se na něj podívala. "Víš, skoro stejně mi to jednou vyprávěla Charma, když se Rudi a Jay nemohli shodnout."

"To mě nepřekvapuje. Myslím, že to jsou slova, která by použil sám Rudi." Howson se zahleděl do prázdna. "Kláro, pojď, půjdeme navštívit Hornovy. Jsou některé věci, které bych měl znát, než se pustím do léčení Rudiho."

"Říkal jsi," upozornila ho Klára nesměle, "že máš dovolenou..."

"Jeden člověk v Ulánbátaru se mě ptal, proč nepoužívám svůj talent pro vlastní potěšení," odpověděl Howson trpce.

"Tak to chci zkusit. Nepopírám, že se těším, až mi Rudi Allef poděkuje za všechno, co jsem pro něj udělal. Nejdřív ale musím zjistit, co pro něj můžu udělat. Tak jdeme."

XXIX.

Jay a Charma bydleli ve dvoupokojovém bytě v posledním patře starého domu blízko ulice Grand. Ve vzduchu byla spousta prachu z blízké stavby. Když k nim přišli, Charma se právě snažila s tím množstvím prachu něco udělat. Jay její činnost doprovázel nadáváním, protože mu zasahovala do jeho cenné aparatury. Howson s Klárou se na sebe podívali; vycítili tu napjatou atmosféru už přede dveřmi.

Přesto zakleпали a vešli dovnitř. Charma sundala věci ze dvou židlí a když přinesla kouřící konvici s kávou z kuchyňky, Howson si uvědomil, že mezi tou dvojicí vládne názorová harmonie, která se skrývá pod jejich věčným hádáním. Překvapilo ho to, ale evidentně to fungovalo.

Potlačil touhu prozkoumat to důkladněji, naznačil jim účel své návštěvy. Když už téměř končil, uvědomil si, že ani Jay, ani Charma vlastně nevědí, co je zač. Vysvětlil jim to a se zájmem čekal na jejich reakci.

"No, pro pána!" zvolal Jay a jeho modré oči se rozšířily překvapením. "A pak že nejsou strážní andělé! Když si pomyslím, kde by teď Rudi byl, nebýt vás -! Děkuje vám, doktore Howsone. Myslím, že Rudi za to stál. On to někam dotáhne - i když mi někdy leze na nervy."

"Říkejte mi Gerry," poprosil Howson s úlevou nad tou vstřícnou reakcí, kterou Jay projevil. "Chtěl bych vidět něco z toho, co jste dělali společně s Rudim."

"To není problém. Charma, drahoušku, ty uklid' piáno a vyndej to, na co jsme se včera dívali. Já zatím zapojím aparaturu."

Na jedné straně malého přeplněného pokoje stálo staré piáno; Howson si ho dříve nevšiml, protože bylo zavaleno hromadou elektrických a jiných zařízení. Když to vše Charma odklidila, viděl, že to není obyčejné piáno - mělo dvě přidavné klávesnice, jedna z nich ovládala elektrické varhany, ke druhé byla připojena řada magnetofonových pásků, z nichž každý vstupoval do samostatné hlavy.

"To je kvůli zvláštním efektům," vysvětloval Jay, když obcházel místnost a zapínal různé vypínače. "Rudi si dává záležet na tom, aby bylo všechno dokonalé. Tak, a tohle je můj miláček." Sundal dřevěné víko z velké skleněné nádoby, podobné akváriu, na jejímž dně byla slabě svítící luminiscenční tekutina. Každou stranu nádrže lemovala řada barevných světél.

"Zhasněte a zatahněte závěsy," požádal Jay, když si sedal k ovládacímu panelu, ze kterého vycházela změt' elektrických kabelů. V místnosti se setmělo, osvětlovalo ji jen zvláštní zelené světlo luminiscenční tekutiny.

"Dívejte se na tu nádobu," pokynul jim Jay. "Tak, drahoušku - raz, dva, tři."

V nepravidelných intervalech následovaly úderý na klávesnici, které končily zvuky zvonků, ozývajícími se z jedné ze speciálních kláves a ve skleněné nádrži se začaly objevovat různé geometrické tvary, barevně reagující na hudbu. Během několika vteřin se staly smělejšími, doprovázely je kovové tóny.

Howson to pozorně sledoval a zdálo se mu, že objevil náznak podobnosti s něčím z toho, co viděl v Rudiho mysli. Toto však bylo mnohem jednodušší.

Hudba skončila. "Dál jsme se s tím nedostali," oznámil Jay klidně. "Roztáhni závěsy, drahoušku."

Když Charma vpustila dovnitř světlo, podíval se na Howsona. V jeho pohledu byla otázka.

"Je to chytré," řekl Howson. "Ale má to příliš omezené možnosti pro opravdu náročnou interpretaci."

Jay vypadal nadšeně. "To je přesně to, co já říkám. Zkoušel jsem všechno, co si Rudi přál, protože vím, že má opravdu tvůrčí talent, ale zabíralo mi to strašně moc času a asi jsme si v té spolupráci moc nesesdli. Pojď se mnou vedle, ukážu ti, co dělám já."

Ve vedlejší místnosti stály na policích tucty podobných skleněných nádob, některé zaprášené, všechny temné a nevábne. Jay vzal kabel a zastrčil ho do zásuvky.

"Můj 'mokrý ohňostroj', jak to nazývá moje milovaná žena," zabručel. "Dívej se, tenhle je poslední."

Zapnul vypínač pod jednou z větších nádob. Rozsvítilo se mdlé světlo, sílilo a po chvíli se nádrží hnal vířící proud opalizujících bublin. Zelené, žluté a modré pruhy se objevovaly v nepravidelných sériích. Pak se z jediného červeně zářícího bodu rozrostl čtverec, který téměř pokryl jednu stranu nádoby. Za okamžik zmizel a opět se objevily elegantně se vinoucí křivky.

"Nikdy se to neopakuje," řekl Jay zamyšleně. "Je to jako kaleidoskop - vlastně je to asi to nejlepší přirovnání."

"Je to lepší, než to, co jsi dělal s Rudim," hodnotil Howson. "Ale má to omezený rozsah."

Jay zapnul další nádrž: byla tmavší, tmavě rudá, temně modrá a fialová se střípky zlata a ojedinělými nitkami bílé.

Sledoval ji a přikývl. "A přece bych zrovna tohle dělal rád," povzdychl. "Chci něco docela prostého: chci jen vyjádřit pohyb a barvu ve - v krásném spojení. Nebo i v ošklivém, když na to přijde. Jako tohle!" Zapnul další vypínač a třetí nádrž se rozsvítila - pohyb byl pomalý, ale barvy se měnily rychle, připomínaly bahnitou hnědavou a slizce šedavou louži.

"Vidíš aspoň, co mám na mysli," pokračoval. Já vím, co chci. Někdy jsem měl dojem, že Rudi to neví. Víš, řídil jsem se jeho pokyny do puntíku přesně, nad jediným efektem jsem strávil celé hodiny, a on nadsakoval vzteky, protože to vlastně nebylo to, co si představoval."

"Tomu se nedivím," řekl Howson zamyšleně. "Rudiho senzorické vjemy jsou tak spleť, až pochybuju o tom, že by si je dovedl i on sám zřetelně představit. Slyší tón zahráný na tvém piánu a okamžitě si ho spojí s - no řekněme s chutí a strukturou kousku chleba, barvou bouřlivého nebe a pachem stojaté vody, to všechno ještě spolu s pocitem brnění v levé ruce. To všechno se zase propojuje s dalšími nápady - výsledek: chaos! Asi ani on sám nedokáže jednotlivé součásti roztřídit. Nemůže oddělit barvu nebe od barvy zelených řas na vodní hladině nebo chleba od jeho barvy. Má všechno spojené dohromady a nikdo jiný nedokáže současně tyto jeho obrazy vnímat a dosáhnout stejných asociací."

"Jenom ty," řekla Klára.

"Ano," souhlasil Howson a díval se ni. "Jenom já nebo jiný telepat... Jayi, jaké jsou možnosti těch zařízení, která jsou vedle v pokoji?"

"Kromě obvyklých omezení rychlostí odpovědi a jejich malou velikostí jsou prakticky nevyčerpatelné. Pracovali jsme na nich průběžně asi rok. Momentálně jsou naprogramována na určité téma, ale můžou se taky ovládat ručně."

"Aha. Nech mě chvíli přemýšlet." Howson se opřel loktem o prázdnou policičku a zavřel oči. Věděl, že Jay i Charma si budou myslet, že si potřebuje něco promyslet. Ale...

Klára! Potřebuju, abys mi něco řekla. Co to bylo na Rudim, co v tobě vyvolalo takový zájem v době, kdy jsi ho ještě téměř neznala?

Proč - pocít studu a nejistoty. Asi mi ho bylo líto...

Bud ke mně upřímná. Bylo to něco víc, ne? Líbí se ti, vid'?

No - ano...

Vlastně by sis ho přála poznat daleko líp. A to, že by ses do něj mohla zamilovat, to už tě taky napadlo, že?

Ty jsi ale čmuchal! Nebyla v tom ale žádná opravdová zášť. Zjevně jí ten nápad připadal velmi přijatelný.

Howson téměř zapředel spokojeností. Otevřel oči a podíval se na Jaye.

"Měl bys ještě čas na nějakou práci na těch tvých mašinkách?" zeptal se, a když vycítil chvilkové zaváhání, rychle pokračoval: "Víš, pomůže to vyřešit tvé neshody s Rudim. Souhlasím s tebou - on to někam dotáhne. Když bude mít příležitost, vytvoří něco, co se bude rovnat novému způsobu uměleckého vyjadřování. To se nestane ze dne na den, bude to nějakou dobu trvat a navíc k tomu bude nezbytný zájem veřejnosti, aby do toho bylo možné investovat peníze a zajistit zařízení pro zrkové, zvukové a čichové vjemy a dokonce možná i pro složitější pocity. Ale teď potřebuje především naději. A já se domnívám, že vím, jak na to."

Rudi!

Howson si všiml, jak se trochu lekl, ale pak si vzpomněl. Hojení probíhalo dobře; Howson mu trochu záviděl to zdravé normální tělo. On sám by nikdy nepřežil něco desetkrát méně závažného, než z čeho se ten mladík tak rychle vzpamatoval.

Rudiho přeložili do samostatného pokoje, zvukově izolovaného, a teď u něj byli všichni: Jay, Charma, Klára a zdravotní sestra. Howson opatrně obnovil spojení.

Rudi, přemýšlej o své hudbě.

Jako by otevřel stavidla, do Rudiho bolavého vědomí se začaly linout proudy zvukových představ. Howson se je usilovně snažil usměrnit a zvládnout. Když dosáhl alespoň částečné kontroly, kterou potřeboval, dal signál Kláře.

Nádrž - kterou do pokoje přinesli čtyři muži - se rozsvítila. Klára se soustředěně postavila k ovládání a Howson navrhl Rudimu, aby otevřel oči. Když to udělal, viděl...

Jay a Charma nemohli samozřejmě slyšet tu hudbu, která bouřila a vířila v Rudiho mysli, ale slyšel ji Howson i Klára a to bylo podstatné.

Týden strávili experimentováním, zlepšováním a cvičením a nádrž teď reagovala téměř bleskově. Jay vymyslel nové jednodušší ovládání, a tak bylo zařízení flexibilnější. A Klára -

V průběhu té doby, kterou strávili spolu, Howson přemýšlel, zda je tak pohotová nebo zda je on tak dokonalý učitel telepatie. Klára totiž četla Rudiho mentální představy, třídila je, vybírala z nich to podstatné a průběžně je měnila do vizuálních obrazů; stejně rychle, jak se Rudimu vybavovaly.

Jak Rudi sledoval nádrž, bylo v jeho tváři vidět údiv a překvapení. Jay a Charma, kteří neslyšeli hudbu, na kterou Klára reagovala, byli stejně překvapeni. A Howson byl radostí bez sebe.

V nádrži se tyčily hory, sahající kamsi vysoko, jako při pohledu zdola, fialově modré, majestátní, jejich vrcholky se skrývaly v chuchvalcích mlhy a odněkud zhora se pod závojem sněhové tříště řtila lavína dolů do hlubin údolí - to vše se jako vzdálený melancholický zvuk rohu rozplynulo v Rudiho mysli v tisíc orchestrálních a stovky nemuzikálních zvuků. Nádrž se zamlžila, od kabelu vylétlo několik jisker a kouř a Jay se s výkřikem vrhl k zásuvce.

Bylo po všem.

Howson se otočil k posteli a doufal, že ten neslavný konec nepokazil Rudiho potěšení. Jeho přání se splnilo. Rudi se pokoušel posadit a zářil štěstím.

Howson přerušil jeho nesouvislý vodopád díky uklidňujícím tónem. "Mně nemusíš děkovat," řekl s úsměvem. Já to na tobě poznám. Byl jsi blázen, když jsi to chtěl vzdát ve chvíli, kdys měl úspěch na dosah!"

"Ale já ho neměl!" protestoval Rudi. "Kdyby nebylo tebe - a samozřejmě i Kláry... Ale, kruci, ani tohle přeci není úspěch, když jsem závislý na tvé pomoci."

"Závislý na mně!" Howson byl upřímně překvapen. "Aha! Ty si asi myslíš, že já jsem předával tvé představy Kláře!" Stručně mu vysvětlil situaci. Na Rudiho tváři se nejdřív objevila značná úleva, potom, když se obrátil na Kláru, zase zmizela.

"Kláro, co ty si o tom myslíš? Přece bys nechtěla pořád fungovat jako tlumočnick!"

"Nějakou chvíli bych to zkusila," odpověděla opatrně. "Ale nebude se to muset pořád dělat takhle. Gerry tvrdí, že to, co dokážeme my dva spolu, lidem ukáže, co máš na mysli, a nadchne je natolik, že tě nechají pracovat s celým orchestrem. A ty se naučíš pracovat s tímhle zařízením sám - Jay ho upravil tak, že mi trvalo jen pár hodin, než jsem se s ním naučila pracovat A časem..."

Beze slov se obrátila s prosbou na Howsona, který Rudimu přímo ukázal, jak si představuje jeho budoucí práci.

Ve tmě byla obrovská hala. Na jejím vzdáleném konci nad hudebními stojany svítila světla a bylo slyšet šustění a ladění. Pak zazněly úvodní tóny Rudiho skladby. Tmu vystřídaly živé proměnlivé obrazy, reagující na hudbu, které se objevily v obrovské nádrži, podobné těm, které vymyslel Jay. Reakce obecnstva byla téměř hmatatelná a odezvou na ni se barvitost představ ještě rozrůstala.

Když Howson skončil, viděl, jak Rudi klidně leží se zavřenýma očima a s rukama na pokrývce. Tiše vstal a pokynul ostatním, aby ho následovali. Zlehka se vytratili a ponechali Rudiho v klidu s vizí jeho naplněných ambicí.

O něco později seděli v bytě Hornových a zapíjeli vínem úspěch. "Ty jsi - že jsi nepřeháněl, Gerry?" zeptala se opatrně Klára po tom, co si několikrát připili.

"Moc ne. Snad jen trochu - víš, ta odezva, kterou jsem mu slíbil, ta může přijít třeba až za dvacet let. Ale měla by se dostavit. Rudi má dar, který je svým způsobem unikátní, podobně jako můj nebo tvůj. Odpusťte, vy dva," dodal směrem k Jayovi a Charmě. "Nechtěl jsem, aby to znělo nafoukaně."

Jay pokrčil rameny. "Nepopírám, že bych nepohrdl nějakým zvláštním talentem, jako máte vy dva - ale ten musí přinášet na drahou stranu i moře problémů. Myslím, že budu spokojený s úspěchem ve svém malém měřítku, a doufám, že se obejdu bez podobných frustrací, jaké má Rudi nebo jaké asi máte i vy."

"Jsem rád, že to vidíš takhle," poznamenal Howson zamyšleně. "Víš, trochu jsem o tom uvažoval. Myslím, že bych byl

schopen zajistit prodej tolika tvých fluidních mobile, kolik bys jen byl schopen sestrojít. Působí takovým uklidňujícím dojmem... Asi bych je doporučil našemu řediteli a navrhl mu, aby je dával na lůžková psychiatrická oddělení na místa, kam zatím dáváme akvária s rybičkama - především pro autistické děti - nepovažoval bys to za znevažování svého umění, že ne?"

"Pro Boha, to víš, že ne!" odpověděl Jay. "Snad si nemyslíš, že chci, aby ze mě byl další Michelangelo? Budu spokojený jako uznávaný dekoratér interiérů."

"A i kdyby si myslel, že je génius," dodala Charma s předstíranou vážností, "rychle bych ho z toho vyléčila. Tisícere díky, Gerry - já už jsem se málem vzdávala naděje, že by ty jeho mokré ohňostroje mohly být k něčemu dobré."

Pak se podívala Howsonovi do očí.

"A co ty? Co ty z toho všeho vlastně máš? Nebylo by to fér, kdybys z toho nic neměl."

"Já?" zarazil se Howson. "Já mám skoro všechno, co potřebuju. To, že už to mám léta, aniž bych si to byl uvědomoval, neznamena, že bych z toho měl menší radost. Víš... abych to vysvětlil - Rudi měl dneska první veřejné představení. Myslím, že je načase, abych udělal totéž."

Moc se na tuhle chvíli těšil. Dělal mu dokonce obtíže nedat to najevo. Uvolnil se a nechal svou mysl vyprávět příběh. Jak jen mohl být tak slepý? Jak si mohl nevšimnout, že řešení jeho problémů je tak blízko, přímo pod nosem?

On - Gerry Howson - měl ve své telepatické projekci větší sílu než kdokoli jiný, Ilse Kronstadtovou nevyjímaje. Tak proč by měl sebe nebo své posluchače věznit v nějakém katapatickém seskupení, aby zabránil světu narušit nějakou příjemnou fantazii? Vždyť potřeboval pouze určitý stupeň koncentrace, asi takový, jako potřebují jiní k vynikajícímu hereckému výkonu nebo ke skvělé hudební produkci.

Navíc nebyl natolik znechucen skutečností, aby před ní musel prchat. Netoužil po neomezené moci, ani po ničem jiném, co by telepat mohl získat pouze únikem do amnézie. Toužil po uznání. Chtěl smazat to dědictví dvaceti let, kdy byl jen kulhavý mrzák a kdy ho lidé viděli jen takového. Řekněme to jednoduše: chtěl se smířit se světem, který se k němu choval nepřátelsky.

A teď tu možnost měl.

Vykouzlil jednoduchou fantazii, pohádku, plnou krásných obrazů, zvuků, vůní, taktilních vjemů a emocí - vše na základě bohatých zásob ve své paměti, založených na skutečných i vybájených zkušenostech své mysli i myslí těch, s nimiž se setkal. Byl to zatím jen pokus. Jednou to bude něco dokonalejšího. Ale zatím to stačilo.

Jeho obecenstvo se pomalu probralo, oči mu zářily a on věděl, že zvítězil.

Co dál -?

Možná by neškodila cesta kolem světa, aby měl nějaký reálný základ pro pochopení snů, nočních můr a představ ostatních lidí, naučit se tu něco z myslí Asiátů, tam zas Evropanů, Američanů, jinde Australanů... Celý svět mu byl k dispozici.

Usmál se a nalil si trochu vína.

XXX.

Stadión byl jako obvykle nabitý k prasknutí. Vzácnost těch příležitostí, kdy Gerald Howson zval lidi, aby si přišli "poslechnout, jak myslí nahlas" byla zárukou toho, že bylo okamžitě vyprodáno. Snažil se, aby to nikdy nebylo na úkor jeho práce v terapeutickém centru nemocnice v Ulánbátaru. Ale vždy, když se naskytla volná chvíle, vybral si nějaké město, kde byl vhodný stadion nebo velká hala a lidé se tam sjížděli i z míst vzdálených tisíce mil. Během dvou let si získal renomé na všech kontinentech.

Dneska si poradil s dosud největším obecenstvem - téměř pět tisíc posluchačů. Teď zamyšleně odcházeli a Howson přijímal - ale převážně ignoroval - nevyhnutelné gratulace od místní smetánky. Jako obvykle musel popírat, že je po takovém představení vyčerpán. Asi by měl obecenstvu vysvětlit, že to dělá, aby se uvolnil po nějaké pracovní etapě. Ještě nikdy se necítil tak šťastný jako po těchto vzácných veřejných vystoupeních.

Dnes střídal různá témata: chvíli líčil obecenstvu podstatu své práce, pak jim ukazoval myšlenky běžného spokojeného člověka v Indii, ve Venezuele, v Itálii a na mnoha dalších místech, kam pronikl. Stávalo se to jeho mistrovským kouskem; mnohdy improvizoval v závislosti na reakci někoho v publiku a ty, kteří byli opuštění nebo nešťastní, zanechával s dobrým pocitem, že si jich všiml. A vždy, když byl přítomen někdo, kdo se trápil nesnesitelným problémem, snažil se najít toho, kdo to mohl ovlivnit, a opouštěl ho se sugestivním nutkáním nějak to napravit. Ilse, Ilse! Kdyby tě bylo tohle napadlo, nebyla bys umírala s takovým pocitem lítosti.

"Gerry," řekl Pandit Singh tiše do toho šumu cizích hlasů. "Gerry, je tu někdo, koho bys měl vidět."

Ahoj, Rudi - vim, že jsi tady. Vydrž, než se zbavím tady těch -

Nenápadný náznak všem čumilům, že by už měli odejít, a pak byl volný a mohl jít potrást Rudimu pravicí. Klára byla s ním, Howson ji srdečně přivítal.

Jak se máš?

Skvěle! Uvidíš mě teď často - příští měsíc nastupuju školení v nemocnici v Ulánbátaru, budu se cvičit na hlídače terapie.

To je báječné.

"Ahoj, Gerry," řekl Rudi, aniž postřehl tu telepatickou výměnu informací. Byl rozpačitý. "Byl jsi báječný."

"Já vim," řekl Howson s úsměvem. Téměř Rudiho nepoznával, jako by to ani nebyla ta samá osoba; tak ho změnil pocit sebejistoty. "Kdy se ke mně přidáš v uměleckém podnikání?"

"Budu mít první představení za pár týdnů. Přišel jsem tě na něj pozvat. Pokud by se ti ten termín nehodil, posunu ho -

prostě tam musíš být!"

"Blahopřeju! Buď si jistý, že tam budu - pokud se nestane něco zcela mimořádného."

Rudi se podíval na Pandita Singha. Trochu se začervenál. "Gerry, mluvil jsem tady s doktorem Singhem a dozvěděl jsem se spoustu informací o tvém - no, o tvé deformaci. Nevím toho moc o telepatii ani o medicíně, ale napadlo mě něco, co by nemuselo být tak úplně nesmyslné. Pokud tomu dobře rozumím, problém je v tom, že určitá část tvého mozku, ta, která by se měla starat o tvoji fyzickou formu, byla obětována tvému telepatickému orgánu."

"Přibližně tak," potvrdil Howson. Soustředěně sledoval Rudiho výraz. Měl jakési tušení.

"No, já jsem uvažoval o tom... Když dokážeš přesunout prakticky cokoliv z mysli někoho jiného do své vlastní - nemohl by sis prostě půjčit tu zmíněnou část z mého mozku, aby nahradila to, co ti chybí?" Poslední slova Rudi přímo vychrlil a byl vzrušený a napjatý. "Víš, vděčím ti za všechno, i za to, že žiju, a rád bych udělal něco, co by pro tebe mělo cenu."

S Howsonem se zatočil svět. Upřeně se díval na Pandita Singha a beze slov se tázal, zda by to bylo možné.

"Neměl jsem ještě dost času, abych to důkladně promyslel," odpověděl Singh. "Ale předběžně mě nenapadá žádný důvod, proč to nezkusit. Mohlo by to vést k tomu, že se tvůj zevnějšek trochu změní k podobě pana Allefa, ale dává nám to zároveň šanci, že budeš schopen podstoupit operaci a budeš se normálně hojit. Mohlo by to i znamenat, že ještě vyrosteš. Varoval jsem pana Allefa, že by to pro něj znamenalo ležet v nemocnici tak dlouho, jak by bylo potřeba, nedělat nic jiného a vydržet tolik bolesti, jako by on sám tu operaci podstoupil a navíc bez záruky úspěchu -"

"Ale já na tom přesto trvám," prohlásil Rudi rozhodně.

Howson zavřel oči. Nemohl to odmítnout - a když říkal slova díky, cítil, že jsou zbytečná. Nebylo podstatné, jestli se jeho touha splní, nebo ne, jestli se operace podaří, nebo ne. Protože v momentě, kdy Rudi vyslovil svoji nabídku, on - Gerald Howson - se stal celým člověkem.